

C. MARIGHELLA

Şehir Gerillası

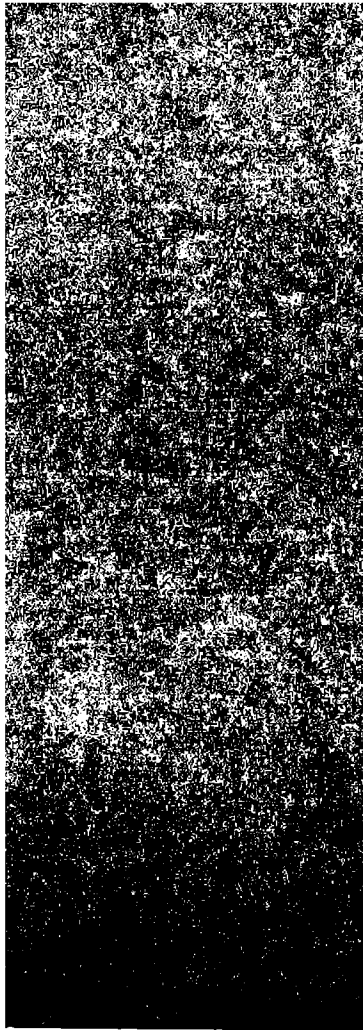
Carlos Marighella

 ant

ŞEHİR GERILLASI

ANT

Orijinal Metinler:

1) **CARLOS MARIGHELLA**

Ocak 1970, Havana

2) **POUR LA LIBERATION DU BRASIL**

Haziran 1970, Paris

Türkiye Baskısı

ANT YAYINLARI

Ekim 1970, İstanbul

Kapak:

İNCİ ÖZGÜDEN

Dizki - Baskı :

OSMANBEY MATBAASI

Carlos Marighella

ŞEHİR GERİLLASI

(Brezilya'nın Kurtuluşu İçin)

Türkçesi :
K. SEYHANLI

ANT YAYINLARI

Cağaloğlu, Başmusahip Sok. 10/2 İSTANBUL

Dünya devrimci pratiğini tanıtmak üzere Türkiye okuyucusuna sık sık yeni eserler sunan ANT YAYINLARI, Ernesto Che Guevara, Alberto Bayo, Douglas Bravo, Zapata, Stokely Carmichael ve Nayif Havatme'den sonra Brezilya'da «şehir gerillası»nı başlatmış bulunan ve mücadelesinin kırsal bölgeler de dahil bütün ülkeyi kaplamağa başladığı sırada pusuya düşürülerek öldürülen ünlü devrimci Carlos Marighella'yı tanıtmaktadır.

İki ayrı kaynaktan yararlanarak düzenlediğimiz kitabın başında Marighella'nın ölümünden sonra onun yerine geçtiği kabul edilen en yakın arkadaşı J. Camara Ferreira'nın «Ulusal Kurtuluş Eylemi» adına Havana'da Tricontinental için yazdığı bir tanıtma yazısı yer almaktadır.

Kitabın diğer bölümlerinde ise, Marighella'nın biyografisi, ve devrim anlayışını açıklayan çeşitli yazı ve meşajlarıyla, bütün dünyada büyük yankılar yaratan ünlü «Şehir Gerillası El-Kitabı» bulunmaktadır.

Marighella'nın görüşlerinin kitap halinde yayınlanması Fransa'da büyük yankı yaratmış ve hükümet kitabın dağıtımını yasaklamıştır. Bunun üzerine Fransa'nın ünlü 22 yayınevi, sorumluluğu aralarında paylaşarak Marighella'nın görüşlerini «Pour la Liberation du Brasil» adı altında yeniden basmışlardır.

Aubier-Montaigne, Christian Burgois, Buchet-Chastel, Le Centurion, Le Cerf, Armand Colin, Danoel Esprit, Flammarion, Gallimard, Grasset-Fasquelle, Pierre Horray, Robert Laffont, Magnard, Maspero, Mercure de France, Minuit, Robert Morel, J. J. Pauvert, Seghers, Le Seuil, La Table Ronde, Claude Tchou yayınevleri tarafından bu ikinci baskıya yazılan «Yayınlayanların Notu»nu, aynen sunuyoruz:

YAYINLAYANLARIN NOTU

«Şayet Carlos Marighella'nın bu kitabı, Fransa'da 22 yayınevi tarafından ortaklaşa olarak yeniden yayımlandıysa, bu, kitapta savunulan düşünceleri hep birlikte onayladıkları anlamına gelmez.

«Bu, demokratik bir ülkede, ulusal güvenlik gerekçesine dayanarak 6 Mayıs 1939 tarihli bir kararname ile, üstelik yazarına, yayıncısına da hiçbir gerekçe göstermek-sizin ve yetkili bir kurulun mütalaasına gereksinime duymaksızın herhangi bir yabancı kitabın dağıtımının yasaklanabilmesini kabul etmediklerini gösterir.

«Kendi mesleklerinde özgürlüğün sağlanması kadar, tüm vatandaşların haklarının kısıtlanmaması endişesini taşıyan Fransız yayıncılar böylesi keyfi bir davranış karşısında İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nin 11. maddesini hatırlatmayı görev bilirler:

«Düşünce ve görüşlerin serbestçe açıklanması, insanın en değerli haklarından biridir. Her vatandaş istediğini konuşabilir, yazabilir, yasaca belirtilen bazı durumlarda bu serbestliğin kötüye kullanılması dışında, serbestçe yayında bulunabilir.»

«Bu hakkı savunmak içindir ki, yayıncılar, söz konusunu yapıtı yayımlamak üzere bir araya gelmişler ve bu davranışın sorumluluğunu ortaklaşa üstlenmişlerdir.»

1

Yaratıcı ve Devrimci Marighella

Carlos Marighella hakkında Tricontinental'in hazırladığı bu yayın, sadece Brezilya devrimci hareketine yepyeni bir yön veren bir insana karşı saygı ifadesi olmakla kalmamakta, dünyanın dört bir yanında ve özellikle Latin Amerika'da Küba ve Vietnam halklarının yolunu izlemeye, «Che»nin ve Marighella'nın elinden düşen silahları yükseltmeye kararlı sayısız devrimci kuvvetlere bir ışık tutmaktadır.

1964'ten bu yana Marighella'nın yazdığı kitapların, broşürlerin ve belgelerin tüm içeriği hiç şüphesiz yüzde yüz orijinal değildir. Bunlarda Lenin'in, Mao Tsetung'un, Ho Şi Minh'in, Fidel'in, Che Guevara'nın ve diğer devrimcilerin düşüncelerinin büyük payı vardır. Fakat asla birer kopya değildir. Çağ boyunca kurtuluş hareketlerinin büyük liderlerinin dile getirdiği evrensel doğrularla birlikte Marighella Brezilya'nın somut gerçeklerine de başvurmuştur. Brezilya'nın fiziki, ekonomik ve sosyal koşullarının tahlilinden yeni ve orijinal öğeler elde etmiştir. «Ortodoksluk dine, eski dine ait bir şeydir» der Marighella.

Kendisini sosyalizm davasına adanmış bütün insanlar gibi Marighella'nın da sürekli olarak devrim yapabilmenin koşullarını sürekli araştırması, Brezilya'nın kurtuluş mücadelesi için orijinal bir strateji bulmasını sağlamıştır. Ona göre, «devrimcinin görevi devrim yapmaktır» deyimi, sadece bir slogan olmakla kalmamakta, çok derin bir anlam da taşımaktadır. Onlarca yıldır devrim için birçok fedakarlıklar yapılmış, kurbanlar verilmiştir. Fakat «devrimin objektif şartları oluşmamıştır» gibi dar taktik sınırlar içine kendini hapseden bir örgütte daha fazla kalamamış, köklü değişim anının geldiğine kesin kanaat getirerek yeni bir yol seçmiştir.

Marighella'ya göre, devrimin objektif şartları, emperyalizmin ve büyük toprak sahipliğinin varlığı nedeniyle esasen mevcuttur. 1964 darbesi, burjuva demokrasisini en küçük bir boşluk kalmamacasına ortadan kaldırarak bu gerçeği açık seçik göstermiştir. O zamandan beri «devrim» her an için gündem konusudur. Bütün mesele, stratejinin silahlı mücadele, şehir ve kır gerillası, diktatörlüğünün sınır merkezlerine saldırı, kuzey Amerikalılara ve gorillerine nerede olursa olsun saldırı şeklinde geliştirip geliştiremeyeceği meselesidir. Marighella'nın izinden yürüyerek, her geçen gün daha fazla sayıda işçiyi, öğrenciyi, köylüyü ve bütününü halkı seferber ederek kavgaya sürmek, bütün diğer devrimcilerin görevidir.

Latin Amerika halklarının kurtuluş mücadelesinin tek bir mücadele olduğu, ulusal kurtuluş ve sosyalizm yolundaki mücadelede Latin Amerikalıların tüm güçlerini birleştirmeleri gerektiği görüşüyle Marighella OLAS Konferansı'na katılmıştı. Onun Havana Radyosu'nda ve Küba gazetelerinde yayınlanan demeçleri, Brezilya'da geniş yankı yaratmıştır. Marighella doğrudan doğruya devrimcilere ve halka sesleniyordu. O sırada partinin devrimci mücadeleyi sınırlandırması, sonu gelmeyen tartışmalara,

usanç verici yazışmalara ve nihayet halkın tüm umutlarının kırılmasına yolaçmıştı. Bu yüzden Brezilya solu paramparça olmuştu. Her biri kendisini «parti» yada «öncü» ilan eden 20 - 30 örgüt vardı. Bir başka bürokratik örgüt daha yaratmak hiçbir şeyi değiştirmeyecekti. Bu defa problemi başka şekilde ele almak gerekiyordu. Esasen genel bir stratejik ve taktik program OLAS Konferansında ortaya çıkmıştı. Latin - Amerika halklarının en mükemmel devrimci deneylerinin sentezinden yeni bir stratejik ve taktik programa ulaşılmıştı.

Devrimin temeli «eylem»di. «Eylem» diyordu Marighella, «öncülüğü eylem yapacaktır.» Ya liderlik? Liderlik de gerillaya, gerilla komutanlığına aitti. Harekat komutanlığı ve politik - askeri komutanlık karmaşık olacaktı.

Marighella derhal Brezilya'nın topografyası ve geçmişteki gerilla hareketlerinin tarihçesi üzerine bir incelemeye girişti. Kıtanın genel yapısına göre Brezilya, insanların yoğun bulunduğu bölgelerinde pek dağlık ve ağaçlıklı değildi. Buna karşılık, büyük nehirler ve geniş ovalar, seri hareketi mümkün kılıyordu. Önemli nokta, sahil bölgelerinde yoğun bulunan silahlı kuvvetlerin stratejik çevresinden uzak kalabilmek, gerilla kuvvetlerinin bannabileceği bölgelerin tüm arazisini, yollarını, ana yollarını, coğrafi özelliklerini çok iyi tanıyabilmektir. Faaliyet alanı olarak Guanabara - Sao Paulo - Belo Horizonte üçgeni saplandı ve «gerilla satırı» tam «Brezilya'nın kalbi»ne indirildi.

Ancak gerilla «Brezilya'nın kalbi» ile de sınırlı değildi. Silah, para, teknisiyen ve ilaç kaynağı da, elbette, sadece faaliyet üçgeninden ibaret olmayacaktı. Gerillalar derhal Brezilya'nın dört bir yanına dağıldılar ve ülkenin en hayati noktalarında diktatörlüğün iktidarına meydan okumağa başladılar. Şehir ve kır gerillası şehirlerde ve kır-

sal bölgelerde sabotajlar, küçük grup eylemleri ve kitle hareketleri... İşte strateji buydu ve bu stratejinin hiç de gizli kapaklı yanı yoktu. Harekete katılan her gerillacı, bu stratejiyi en küçük detaylarına kadar derhal öğrenebiliyordu. Marighella'nın kendisi ise, kişileri kendi komutası altına alıp körü körüne itaat ettirmekten çok, eyleme teşvik edici bir rol oynuyordu.

«Devrimci gruplar bir araya gelebilirler yada ayrı hareket edebilirler; birbirleriyle bağ kurabilirler yada kurmayabilirler. Önemli olan eylemdir. Halkın arasında devrimci enerjiyi harekete geçirebilecek olan odur. Ancak eylemdir ki, böyle bir savaşın kuvvetlerini hiç kimsenin engellemeyeceği biçimde oluşturabilir. Ancak eylemdir ki, bütün devrimcileri bir araya getirebilir, gerilla liderliğinin oluşmasını sağlayabilir. Öncü gerilla savaşı olacaktır (the vanguard will be guerrilla warfare), kumandan gerilla kumandanı olacaktır. Ancak bütün gün savaş içinde ölüm kalım mücadelesi vererek kendilerini ispatlayanlar kumandan olabilir, yoksa şehirlerden verilen emirlerle tayin edilenler değil...»

Bu konuda Carlos Marighella, daima Virgulino Ferreira («Lampeao») örneğini zikrederdi. Lampeao, yirmi yıl süre ile kuzeydoğudaki altı eyalette savaşan Canga-ceiro'ların lideriydi. Gerçi biçimsel olarak, daha yaşlı olduğu için, ağabeyi grubun lideriydi. Ama, kendisinde bulunan daha üstün liderlik nitelikleri nedeniyle Lampeao, grubun bütün mensupları tarafından gerçek lider olarak tanınmakta ve kabul edilmekteydi.

Bu fikirlere dayanarak silah, mali kaynak ve eğitilmiş kadrolar sağlamak üzere 1968'de eylem hemen hemen sıfırdan başladı. Marighella, bir yandan «Brezilya'nın kalbi»ni daha iyi tanımağa çalışıyor, köylülerle temas kurarak onların tepkilerini ve savaşma eğilimlerini öğreniyordu. Öte yandan, çevresinde bir grup meydana getirerek

elkoyma eylemlerine başlamıştı. Kendisi devrimci planı uygulayabilmek için mali kaynak sağlamak üzere bankaları soymağa başladı. Diğer gruplar ise silah topluyorlardı. Gizliliği aylarca sürdürmeğe muvaffak oldu. Polis soygun, silah kaçakçılığı ve sabotaj olaylarını tesbit ediyor, fakat bunların kimler tarafından yapıldığını ve kimler tarafından yönetildiğini bir türlü meydana çıkartamıyordu. Daha başka devrimci grupların da eyleme girmeleri ve olayların gün geçtikçe artması, polisi adamakıllı şaşkına çeviriyordu. Fakat 1968 Kasım'ında Guanabara polisi, zırhlı bir banka arabasının soyulması üzerine, bu soygunun Carlos Marighella tarafından yönetildiğini tesbite muvaffak oldu. Marighella'nın başı üzerine derhal büyük bir ödül konuldu ve kendisi «bir numaralı halk düşmanı» ilan edildi!

Gazete manşetleri, tam sayfa fotoğraflar, dergi kapakları, afişler, radyo ve televizyon yayınları olayı bütün ülkeye duyurdu. Gerçi verilen haberler hakim çevrelerin isteklerine göre kamuoyunu yanıltıcı şekilde düzenlenmişti ama yıllardır sansür ve resmi açıklamalardan anlam çıkarmayı çok iyi öğrenen Brezilya'lılar, satırlar arasında işin içyüzünü sezmekte gecikmediler. Bu gerçek bir devrimci hareketti ve artık diktatörlüğe karşı harekete geçmek imkan dahiline girmişti. Bu soygundan 120 milyon eski cruzeiro ele geçmişti, fakat bunu 5 milyar 120 milyonluk bir soygun saymak gerekti... Çünkü, devrimci hareket için, kapitalist haberleşme araçlarında yapılan yayının değeri 5 milyarın çok üstündeydi.

Devrimci eylem gittikçe gelişti ve ülkenin birçok yerlerine sıçradı. Bütün bu grupları ve eylemleri tek bir organizasyon içinde dayanışma haline sokmak zorunluluğu vardı. «Ulusal Kurtuluş Hareketi» bu ihtiyaçtan doğdu. «Örgütsel sorunlar» adlı belgede Marighella, böyle bir organizasyonun, herşeyden önce bir *kitle cephesi* olması gerektiğini belirtmektedir. Kitle cephesi, fabrikalarda, ma-

hallerde, okullarda, çiftliklerde faaliyet göstererek halkın acil ihtiyaçlarını saptayarak devrimci bir perspektif içinde değerlendirecek, propaganda ve günlük eylemlerle halk kitlelerini silahlı bir gerilla savaşının zorunluluğuna ikna edecektir. *İkmal cephesi*, yada *lojistik*, silahlı gerilla eylemleri için gerekli malzemeyi sağlayacaktır. *Gerilla cephesi*, şehirlerde faaliyet gösteren silahlı taktik gruplardan ve köylük bölgelerde eylem yapan kişilerden oluşur. Bu taktik gruplar kır gerillası için özel bir hazırlığa tabi tutulurlar ve neticede *stratejik çatışma*'ya geçilir.

Ulusal Kurtuluş Hareketi, asla bir «parti» yada bir «öncü» olmak iddiasında değildir. O, ne bir seçim sürecinden, ne mitinglerden, ne kongrelerden gelmiştir, kendisini tamamen eylemlerle yaratmıştır. Onun liderliği her bir çalışma cephesinde en fazla temayüz eden elemanlardan oluşur, bu yüzden kristalize olmuş, «demokratik merkeziyetçi» katı bir organizasyon söz konusu değildir. Öncü, aktüel olarak, köylük bölgelerde silahlı savaşın başlatılmasıyla, kır gerillasıyla ve onun bir kurtuluş savaşına dönüşmesiyle oluşur.

Biz bir devrimci grup kurduk ve başka gruplar da kuruldu. Biz devrim üzerinde mülkiyet hakkı iddia etmiyoruz, sadece devrimci görevlerimizi yerine getirmeğe çalışıyoruz. Brezilya devrimini ilgilendirdiği için bizi de yakından ilgilendiren şey, bütün kuruluşların aktif olmalarıdır. Hepsi devrime en iyi şekilde hizmet ve devrimci eyleme diğer kuruluşların da katılmasını sağlamak için eylemde bulunmalıdırlar. Gerek duyulduğunda, özel eylemlerde bir araya gelebilirler, ancak herhangi bir tutuklama operasyonunda polise kolaylık sağlayacak şekilde örgütler arası kaynaşmalardan dikkatle kaçınılmalıdır. Esasen eylemler, tıpkı Amerikan Büyükelçisi'nin kaçırılması örneğinde olduğu gibi, örgütler arasında yakınlaşmayı kendiliğinden sağlamaktadır.

Yoldaşlarının güvenliğini sağlamak için gayret sarfederken (ki, Marighella, diğerlerinin güvenliğine kendisinkiden çok daha fazla önem vermiştir) ve kırsal bölgede silahlı mücadeleyi başlatmaya hazırlanırken vuruldu o.

Şimdi hemen herkesin kafasını şu soru meşgul etmektedir. Organizasyonun temel yönlendiricisi, Brezilya devrimci hareketinde nitel bakımdan büyük değişiklikler yaratmış bulunan bir kişi katledildikten sonra, eylem sürdürülebilecek midir? Bunun cevabını bizzat Marighella'nın kendisi açık seçik ortaya koymuştu. 1968 ekiminde *Front* dergisinden bir Fransız gazeteciye verdiği cevapta şöyle diyordu:

«Problem bu değildir. Devrim bir veya birkaç kişinin işi değildir. Bu, halkın ve onun öncüsünün işidir. Benim rolüm, sadece, başlatıcı kıvılcımı vermektir. Örgütümüz, büyük çoğunluğuyla 25 yaşından genç kişilerden kuruludur. Liderliği almak onların mükemmeliyetine bağlıdır. Ve ergeç onlardan biri, bayrağımı, ve hatta gerekirse, silahımı benden devralacaktır.»

Amerikan Büyükelçisine karşılık 15 vatanseverin serbest bırakılması üzerine yayınladığı mesajda da Marighella, eylemin süreceğine, gelişeceğine ve Brezilya halkının mücadelesinin zafere ulaşacağına derin güvenini belirtiyordu: «Brezilya halkı, diğer Latin Amerika halklarıyla omuz omuza, silahlı devrimin zafer sembolü olan Küba devriminden asla gözünü ayırmadan kesin olarak ileri atılmıştır.»

4 kasım 1969 gecesi diktatörlüğün polis ajanları, büyük devrimci liderin kokusunu almışlardı. Fakat onun öldürülmesi, devrimi sarsmak şöyle dursun, tüm hayatını vakfettiği savaşa daha büyük bir güç kazandırdı.

Bugün Carlos Marighella adı, Che Guevara ve özgürlük, bağımsızlık ve insanlığın mutlu geleceği için çar-

pışmış yüzlerce kahramanın ismiyle birlikte şeref tablosuna yazılmıştır.

Marighella örneği, intikamını almağa kararlı Brezilyalıların kurtuluş mücadelesine ışık tutmağa devam edecektir.

J. CAMARA FERREIRA
Ulusal Kurtuluş Hareketi adına,
Havana, Kasım 1969

2

Marighella'nın Biyografisi ⁽¹⁾

58 yaşında iken, mücadelesinin en kızıştığı bir sırada öldürülen Carlos Marighella, hayatının 40 yılını halkların kurtuluşu kavgasına adanmış, Latin Amerika kıtasının en geniş ve en kalabalık ülkesinin en büyük vatanperlik örneklerinden biridir.

Emperyalizmin işbirlikçisi Brezilya askeri rejimi, Marighella'yı öldürmekle, Brezilya devrimci hareketini, «yıkıcı komando»yu mahvettiğini sanmaktadır. Oysa, Marighella son bildirgelerinden birinde, «Yıkıcı komando, halkın memnuniyetsizliğidir» diyordu.

Marighella, Brezilya'da rejime karşı silahlı mücadele yürüten bellibaşlı devrimci organizasyonlardan birinin, Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin lideridir.

Bir eylem adamı olduğu kadar, değerli bir düşündürdür de... Silahlı mücadelenin organizatörü, önemli devrimci eylemlerin lideri olan Marighella, bunun yanında,

(1) Havana'da Tricontinental tarafından yayınlanan «Carlos Marighella» adlı kitaptan ve Fransa'da 22 yayınevinin ortaklaşa yayınladığı «Pour la Libération du Brésil» isimli kitaptan, 1969 Ekim-Kasım'ında Conrad Detrez'in yazdığı «Guevara'nın İzinden» başlıklı yazıdan yararlanarak hazırlanmıştır.

ülkesinin ve dünyanın diğer kesimlerinin temel politik, ekonomik ve sosyal sorunlarını ısrarlı şekilde öğrenmeye çalışan bir öğrencidir.

En önemli çalışmaları: *Tutuklanmaya Niçin Direndim* (1964); *Brezilya Krizi* (1965); *İç Mücadele* (1966); «Havana Mektupları» ve «Küba'dan Mesaj» (1967); «Sao Paulo Komünist Grubu'nun Demeci» (1968); ve 1969'da yazılmış olan bazı metinler: «Gerilla Harakatı ve Taktikleri», «Stratejik Problemler ve İlkeler Üzerine», «Devrimcilerin Birliği Üzerine», «Örgütsel Sorunlar» ve *Şehir Gerillası El-kitabı*. Ayrıca gizli yayınlanan *Problemas* dergisinde yayınlanmış makaleler.

Marighella, Brezilya'da Yankee emperyalizminin egemenliğini yıkmak ve ülkenin sömürülen kitlelerini kendileri için adalet ve gelişmeye dayanan bir istikbali garantileyecek güce kavuşturmak amacıyla bir ulusal kurtuluş hükümeti kurmak üzere iktidarı silahlı mücadele ile ele geçirmek esasına dayanan bir örgütün lideridir.

Brezilya Komünist Partisi'nin yönetim kadrosundaki görevinden istifasında Marighella şöyle diyordu: «Kitlelerin bağrında devrimci kavga verme isteğini açıklamak ve halen parti liderliğine hükmeden politik oyunun bürokratik ve uzlaşmacı kurallarına daha fazla tahammül edemeyeceğimi belirtmek isterim.»

O, sadece Brezilya için değil, fakat dünyanın çeşitli bölgelerindeki milyonlarca kadın ve erkek için bundan başka yol olmadığını da farketmişti.

Tricontinental'e verdiği bir mülakatta «Üçüncü dünya için» diyordu, «emperyalizme karşı mutlak bir savaş verecek organizasyondan başka yol yoktur.»

Ve Latin Amerika Dayanışma Örgütü (OLAS) Konferansı'nda çağının en önemli örneğini gösteriyordu: «Vietnam örneğini izlemeliyiz.»

Marighella'nın ölümüyle, Brezilya devrimci hareketi,

emperyalizme ve sömürüye karşı savaşıta, ölünceye kadar, hiç sarsılmadan direnen en yetenekli ve en cesur liderlerinden birini yitirmiştir.

Marighella 5 Aralık 1911 de, Bahia eyaletinde, Salvador şehrinde doğmuştur. Burası, birçok kuzeydoğu eyaletleri gibi, Brezilya'nın sadece hammadde çıkartarak ekonomisini ayakta tutabilen yoksul bölgelerinden biridir. Bir İtalyan göçmeni ile Afrika'lı zenci kölelerin soyundan birinin oğlu olan Marighella, emperyalist nüfuzun ve kapitalizmin Brezilya'ya adamakıllı girdiği ve ilk sanayi teşebbüslerinin ortaya çıkmaya başladığı bir sırada yetişmiştir.

Kapitalizmin dünya krizinin patlak verdiği 20'lerde ilkokulu bitiren Marighella, genç yaşta dalga halinde birbirini izleyen grevlere, kahvelerin denize dökülmesine ve tahammül edilmez bir hal alan sefaletle tanık olmuştur.

Haklıyı haksızı çok genç yaşta ayırdedebilecek hale gelmiş, 18 yaşında, Salvador Politeknik Okulu'nun birinci sınıfında iken, Komünist Partisi'ne üye olmuştur.

Hitler'in Almanyada iktidara gelmesinden sonra faşist ideolojinin Latin Amerika ülkelerine sızması karşısında Marighella 1934 yılında Kızıl Öğrenci Federasyonu'na katılmıştır.

1935'in ilk aylarında Rio de Janeiro'ya gelip parti merkez komitesinin özel bir bürosunda görev alarak partinin bütün basın işlerini üstlenmiştir. 1935 Kasım'ında Ulusal Kurtuluş Birliği'nin yürüttüğü silahlı hareketin yenik düşmesinden sonra ülkede korkunç bir terör başlamıştır. Marighella 1936 Mart'ında tutuklanmış, gaddarca dövülmüş, fakat polis ağzından tek kelime dahi alamamıştır. 1937 Mayıs'ına kadar hapiste kalan Marighella, nihayet hükümetin yeni bir seçim komedisi nedeniyle çıkarttığı siyasal aftan yararlanarak özgürlüğüne kavuşmuştur. 1937 Temmuz'unda Sao Paulo'ya giderek orada parti eyalet komitesinin direktörü olmuştur. Orada olağanüstü orga-

nizasyon kabiliyeti göstermiş, partiye sızmaya çalışan troçkist unsurlara karşı etkin bir mücadele vermiştir. Anti-emperyalist mücadeleye birinci derecede önem veren Marighella, devrimci örgüt ile kitleler arasındaki bağları güçlendirmiş, hükümet tarafından kurulan resmi sendikalara komünistlerin girip söz sahibi olmalarını sağlamıştır.

1939'da Sao Paulo'da tekrar tutuklanan Marighella, birkaç ay tutuklu kaldıktan sonra Fernando de Noronha adasına, son olarak da Grande Adası'nda Presidio de Dos Rios'a nakledilmiştir.

Fernando de Noronha Adası'nda hapisten Marighella 3 bin mahkum üzerinde etkili bir politik çalışma yapmış, çeşitli eğitim kursları organize etmiştir. Böylelikle kafasında tasarladığı «halk üniversitesi»nin ilk uygulamalarını yapmıştır.

Getulio Vargas'ın sert yönetimi sona erdikten sonra - ki son zamanlarda milliyetçi ve populist bir tutum takındığı için emperyalizmin ve gerici çevrelerin tepkisine sebep olmuştu - Brezilya'da karmakarışık bir politik ortam doğmuştur. 1946'da İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi nedeniyle çıkartılan genel aftan yararlanarak hapten çıkan Marighella, 1946 seçimlerinde Bahia eyaletinde Komünist Partisi listesinden federal temsilci seçilmiştir. Fakat bu dönem de uzun sürmemiş, 1948'de Komünist Partisi kanun dışı ilan edildiği gibi, partinin yasama meclislerindeki temsilcilikleri de lağvedilmiştir. Bunun üzerine Marighella parti eyalet komitesi politik sekreteri olarak Sao Paulo'ya dönmüş, yeraltı çalışmalarını yıllarca başanlı şekilde sürdürmüştür.

1952'de Marighella parti merkez komitesinin yürütme kurulu üyesi olmuş, aynı zamanda partinin sendika bürosu ve köylülük bürosu danışmanlığı da ona verilmiştir. İşçi sınıfının yoğun bulunduğu Sao Paulo'da Marighella daha etkili ve direkt mücadele yöntemlerini araştırmış-

tır. 50'lerin sonuna doğru emperyalizm Küba'da devrimin zaferi üzerine herşeyini yitirirken, Brezilya'da daha sıkı bir kontrol kurmuştur. Marighella Küba devriminin en ateşli savunucularından biri olarak, 1963'te Rio de Janeiro'da toplanan Kıta Dayanışma Kongresinde Küba Devrimcilerine en büyük dayanışmayı göstermiştir.

O müstesna meziyetlerini, çeşitli vesilelerle ortaya koymuş bir devrimci liderdir. Örneğin 1964'te, askeri darbeden hemen sonra, muhalefet cephesinin en ön saflarında yer almıştır. Rio de Janeiro'da Orduevi'ne ve Deniz Subayları Kulübü'ne birer saldırı düzenlemiş, Praça de Cinelandiada toplanan halkın başında yer almıştır. Birkaç gün sonra eski Brezilya başkentinde bir sinemada polis ajanları tarafından kısırılmış, kendisinden sayıca çok fazla polislere direnmişse de, bir polisin kurşunu ile yaralanmış ve tutuklanmıştır. Kurşun sol ciğerini delmiş, fakat bünyesi çok sağlam olduğu için mutlak bir ölümden kurtulmuştur.

Daha sonra bir kez daha yakalanmış ve işkenceye tabi tutulmuşsa da, militanlığı ve kavgaya inancı asla sarsılmamıştır.

Yaptığı incelemeler ve geçirdiği denemeler neticede Carlos Marighellayı, silahlı devrim mücadelesi çizgisine getirmiştir. 1967 yılında, partinin üst kademesinde rakipsiz bir durumda iken, Brezilya Komünist Partisi Yürütme Kurulu'ndan istifa etmiştir.

Marighella'nın 1967 Ağustos'unda katıldığı ve B.K.P.den istifasına sebep olan Latin Amerika Dayanışma Konferansı (OLAS)'ında günün kahramanı ne Lenin, ne Mao, hatta ne de Fidel Castro idi. Tek bir yüz gözüktüyordu kürsünün arkasında: Simon Bolivar'm yüzü. Tek bir şanlı isme gereksinme duyulmuştu: Ernesto «Che» Guevara... Kıtanın bağımsızlığı ve birleştirilmesi savaşında ikincisi, birincisi ile nöbet değiştiriyordu. Bolivya'da «iki,

üç, daha fazla Vietnam» parolasını atan Che'nin «kuzey Amerikan ordularını birçok cephede bölmek» görüşü, konferansın kabul edeceği ve onaylayacağı tezler haline geliyordu.

Brezilya Komünist Partisi Havana'ya hiçbir delege göndermemeye karar vermişti. Buna rağmen, parti yürütme kurulu üyesi ve Sao Paulo Eyalet Komitesi Şefi Carlos Marighella, konferansı düzenleme kurulunun çağrısını kabul etmiş ve yürütme kurulunun iznine başvurmadan yola çıkmıştı. «Çünkü onu hiçbir şekilde devrimci bir otorite olarak kabul etmiyorum» diye yazacaktır daha sonra.

Bunun üzerine Brezilya Komünist Partisi yönetimi, Marighella'yı kabul etmemesi için Küba Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne alelacele bir telgraf göndermişti. Marighella buna da aldırış etmemiş ve hücumu geçmişti: «Yürütme Kurulu ile aramda derin bir siyasal ve ideolojik ayrılık vardır. Yürütme Kurulu OLAS'a karşıdır. Ve Küba devrimi ile dayanışmayı bozmuştur. Bu durumda ben kendimi, Küba devriminin öncülük ettiği Latin Amerika devrimine katılmış olarak görüyorum. (...) BKP'nin yönetimi çok ağırdır ve asla hareketliliğe kavuşamıyor, burjuva ideolojisi ile bozulmuştur. Devrim uğrunda hiçbir şey yapamaz. Ve ben artık, tek yaptığı iş toplantılar düzenlemek olan bu edebi sanatlar akademisine ait olmak istemiyorum.»

Partiden kopması, aynı zamanda bir takım stratejik ayrılıklara da dayanıyor: «Devrimci güçleri kırsal bölgeye yığmak zamanı gelmiştir. En azından Latin Amerika'da marksist-leninist bir proleter yönetimin işlevi, yalnızca şehirlerde değil, kırlarda da hazırlıklı olmaktır. Arkadaşlar hatırlayacaklardır ki, merkez komitesinin üçte birinin kırsal bölgelere gönderilmesini önermiştim. Önerim büyük gürültüyle geri çevrilmişti.»

«Brezilyalı devrimcileri birleştirmenin ve halkın ik-

tidarına götürmenin tek yolu» gerilla sorununa geliyor en nihayet:

«En az uzlaşıcı ve en az bürokratik olan gerilladır.»
Ayrımlar çok derindir, kopma kaçınılmazdır.

Marighella 1967 sonuna doğru Brezilya'ya tekrar geliyor. 1968 şubatında, «merkez komitesinin aldığı cezai tedbirler ve keyfi ihraç kararları yüzünden çileden çıkan» aynı eyaletin önemli bir komünist grubu parti yönetiminden ayrılıyor, «pasifist çizgi»ye karşı çıkarak OLAS'ın tezlerine bağlanıyor.

Sao Paulo Eyaleti, 247 bin kilometrekaredir, yani Fransa'nın yarısı genişliğindedir. 1967'de nüfusu, yarısı başkent ve çevresinde yaşayanlar olmak üzere, 16 milyondur. (1960'ta yalnız 12 milyon 700 bin idi.) Yarım kürenin en önemli sanayi parklarından biri olan bu bölgede ülkenin ekonomik gücü yoğunlaşmıştır. Sanayi proletaryası burada toplanmıştır, öğrencilerin siyasi bilinç düzeyi yüksektir.

Partiden ayrılan komünist grubun devrimci çarpışma çağrısı tüm Brezilya'da geniş yankı yarattı. Bu bölünmeden önce, 1962'de de Brezilya Komünist Partisi'nden iki kopma olmuş, su katılmamış bir marksizm-leninizm isteyen Amazonas ve Graboıs Çin eğilimli Brezilya Komünist Partisi (P.C. do B.)'ni, Mario Alves ise Brezilya Devrimci Komünist Partisi (B.D.K.P.)'ni kurmuşlardı. Ancak bu iki hareket de halka mal olamamıştı. Her iki hareket de, ulusal kurtuluş hareketinin başlatılmasında öncülük rolünü oynayamamıştı.

«Pronunciamento» (duyuru)larında Sao Paulo'nun «başkaldıran» komünistleri, gerilla ilkesi üzerinde OLAS delegeleriyle tam bir bütünlüğe giderek «fokoculuk»un sakıncalarını etraflı şekilde ortaya koydular; «Kendiliğindenci bu durum, korkunç bir hatadır. Söz konusu olan, Brezilya'nın belli yerlerine silahlı adamlar grubu koymak

ve sonuçta ülkenin çeşitli noktalarında başka ocak (foyer)ların ortaya çıkmasını beklemek değildir.» Tersine, gerillayı «genel stratejik ve taktik bir planın tamamlayıcı bir bölümü olarak» ele almaktır. Marighella'nın birkaç ay sonra yazılı olarak açıklayacağı biçimde gerilla için bir hazırlık aşamasından geçmek gerektir.

Bu stratejik seçim, karşı görüş olarak bürokrasinin yıkılmasını sağlıyor... İdeolojik savaş bir çeşit kültür ihtilaline açılıyor, parti bürokrasisi yıkıldığı gibi, geleneksel siyasi partilerle olan karmaşık ilişkiler de ortadan kalkıyor. Artık gerekli olan, «kalabalık olmayan, sağlıklı bir yapıya sahip, bükülgen ve hareketli bir yeraltı örgütüdür. Tartışmalı toplantılarla vakit öldürmek yerine, belirli ve günlük devrimci eylemleri uygulayacak bir öncü örgüttür.»

Guevara germiştir yeni örgütün illetken telini: «Devrimcinin görevi devrim yapmaktır!» Ancak buna karar verenler katılabilir gerillaya. «Birdenbire devrimci eyleme geçecek» temel gruplar oluşturulacaktır. Kumandanlık, gerilla eylemlerini yürütenlerle sürekli ilişkide olacaktır. Marighella bunu açıkça ortaya koymaktadır: Siyasi yönetim ile askeri yönetim tek ve aynıdır. En cesur ve en ileri görüşlülere bünyesinde toplar.

İşçilerin ve köylülerin siyasal birliği, «sonuca ulaştıran» olarak kabul edilmiştir; gerillanın «ana çekirdeği»ni oluşturur. Sao Paulo komünist gruplaşması, yeni bir parti kurmayı reddetmektedir. Zira, içinden çıktığı eski kuşağa dönmek olacaktır bu.

Açıktaki kalmış devrimcilerin bir araya geleceği bu «başkaldıran» grup, ulusal kurtuluş hareketine yetkin militanlar kazandıracaktır. Bunlardan, Marighella'nın eski yoldaşı ve onun gibi yıllarını hapisanelerde geçiren, daha sonra Komünist Partisi legal olarak tanındığı zaman kısa bir süre için (1945'ten 1947'ye) milletvekili seçilen J. Camara Ferreira'yı sayabiliriz.

Bolivya Sierrası'nda düşmanlarının eline geçen ve küçük bir köyün okuluna hapsedilen «Che» Guevara'nın öldürülmesinden on gün kadar önce, Carlos Marighella, Havana'da, Brezilya gerilla savaşının⁽²⁾ başlayışına, gelişmesine ve başarısına temel olacak ana ilkeleri içeren onbeş sayfalık bir çalışmayı kaleme alıyordu. Ve bunu, «yaptıkları kalacak ve ürünleri tüm Latin Amerika'ya dağılacak kahraman gerillacı»ya ithaf ediyordu.

Kesin kararını vermiştir: Brezilya Komünist Partisi Merkez Komitesi ile ilişkilerini kopardıktan sonra kıtanın yüreğinde, Castro'nun sağ kolu tarafından başlatılan savaş sürdürmeyi seçiyordu. Onunla nöbet değiştirecek, fakat onu taklit etmeyecektir. Sağlam bir dayanak noktası olmasa dahi her tarafta birden harekete geçilmesini öngören ve Régis Debray⁽³⁾ tarafından sistemleştirilen «fokoculuğu» (foquisme) içine sürüklendiği çıkmazdan kurtarmak gerekir. Fokoculuğun aşılması ise, odalarda değil, arazide gerçekleştirilecektir.

Bazı parlak fikirler vardır Carlos Marighella'nın kafasında: Şehir gerillası, kır gerillası, hareketlilik...

1968 eylülünden itibaren Rio de Janeiro, Sao Paulo ve Belo Horizonte'de bankalara, kırsallara, askeri yapılara ve Amerikan emperyalizminin ajanlarının oturduğu evlere karşı girişilen saldırılar artar. Şehir gerillası başlamıştır. Faaliyet alanı, federasyonun en sanayileşmiş yerleri arasında sayılan bu devletlerin üç başkentinin belirlediği sanayi üçgenidir. Şefleri, giriştikleri eylemin sonuçlarını ele alıyor, inceliyor ve geliştiriyorlar. Böylece «şehir gerillası»nın pratik elkitabı oluşuyor. Teorik bir dizi doküman da, kır gerillasının hazırlığı ve başlaması ve şehirlerdeki savaş kar-

(2) Algumas questoes sobre as guerrilhas no Brasil, Havana, Ocak 1967

(3) Monthly Review'ın yöneticilerine gönderdiği bir mektupta Debray, bu teorinin işlemeyen yanları olduğunu kabul etmiştir.

sısında nasıl tavrı alması gerektiği ile ilgili ilkeleri açıklıyor. Strateji, pratik ile birlikte gelişmektedir.

Hareket, hareketlilik... Bu sözcükler Marighella'nın kitaplarında sık sık geçer. Başarının koşuludur. Mümkün olan en fazla hareketlilik (ve ondan ayrılmaz olan hızlilik) sayesinde ki, 1968 eylülünden 1969 ekimine dek siyasal nitelikte 100 kadar banka soygunu⁽⁴⁾ yapılmıştır. Her soygun üç dört dakika sürmekte, her darbeye militanlar polisi gayet ustaca atlatabilmektedir.

Bu başarılar, diktaya kökünden karşı olan, ancak bugüne değin uyutulmuş ve Komünist Partisi'nin bürokratik sabrı ile kötürümleştirilmiş bulunan vatandaşları cesaretlendiriyor, onlara canlılık veriyor. Devrimci halk öncüsü olarak özerk gruplar örgütleniyor: 8 Ekim Devrimci Hareketi, Brezilya Komünist Partisi'nin maocu eğilimli kızıl kanadı... İçlerinde 1964 hükümet darbesinden hemen sonra ordudan çıkartılan askerler, Yüşbaşı Carlos Lamarca gibi, beraberlerinde silah ve cephane yüklü kamyonlarla kaçanlar da bulunuyor.

Marighella'nın arkadaşları, giderek siyasal niteliği daha açık ve daha gösterişli eylemler düzenliyorlar: Sao Paulo'daki lüks konutundan çıkarken CIA ajanı Amerikan yüzbaşısı Charles Chandler'in öldürülmesi; ordu yerleşme yerlerinin ve Amerikan ticaret kurumlarının dinamitlenmesi; radyo istasyonlarının işgali ve buralardan devrimci yayınlara geçilmesi, Rio merkez hapishanesinden bir grup arkadaşın kurtarılması; rejimin diktacı ve polis niteliğinin, bu rejimin yasaları ayaklar altına alarak sürdürdüğü tutuklama ve işkencelerin bir mesajla tüm radyo ve televizyonlarda açıklanması, gazetelerde yayınlattırılması; kız

(4) Expropriation, «kamulaştırma», «istimlak», «elkoyma» anlamlarına gelmektedir. Yazıda nihai hedef olarak bu anlamın kullanılmak istenmesine karşın, yapılan işi daha açık anlatabilmek için «soygun» olarak çevrilmiştir.

gerillasının da yakında harekete geçirileceğinin duyurulması; ülkenin çeşitli zıندانlarında hapsedilmiş onbeş militanı kurtarmak üzere Birleşik Devletler Elçisi Burke Elbrick'in güpegündüz kaçırılması... Polis tarafından aranan ve pasaport verilmeyen bazı gerillacıların Boeing 707'leri iki kez Küba'ya kaçırmaları...

Ayrı ayrı gruplar öz bakımından aynı olan eylemlerini yapıyorlar. Aşağı yukarı tümünde Guevara'nın davranışını anımsatan belirtiler görülüyor. Ve de Amerikan elçisine karşılık serbest bırakılması istenen onbeş militan arasında bu örgütlerin hemen hepsinin temsilcileri bulunduğu için, polis bunların birleşmek üzere olduklarına ve Carlos Marighella'nın ileri sürdüğü «tek cephe» tasarısını somutlaştırmak üzere her şeyi yaptığına kanaat getiriyor⁽⁵⁾

Aslında bu grupların herbirinin politik-ideolojik örgütlenme ve şekillenme düzeyi birbirinden ayrıdır. Stratejik alanda hâlâ bazıları «ayaklanma ocakları» üzerinde düşünüyorlar; askeri eylemle siyasal çalışmayı dengelemeyi hâlâ benimseyemiyorlar. Bununla birlikte, giderek, Marighella'nın Ulusal Kurtuluş Hareketi, Brezilya devrimci hareketine yeni bir görüş sahası açıyor, her çeşit yabancı modelden, Küba, Rus veya Çin devrimci modelinden kurtulmuş ve daha çok ülke gerçeğine uygun bir görüş sahası... Ulusal Kurtuluş Hareketi, bürokrasi tuzağına düşmeksizin yürütülen en mükemmel eylem biçimidir. Uygulama bakımından tüm ülkeyi kapsamaktadır. Hareket düzeyi teknik olarak iyi oturtulmuştur, hareketlilik, baskılardan en az zararla kurtulmasını sağlamaktadır. İdeolojik doğrultusu belirgindir, fakat sekte değildir. Üyelerinin siyasal yapısı iyidir.

Gerici basına, yani ülkedeki gazetelerin aşağı yuka-

(5) Sao Paulo, 15 Eylül 1969, Jornal da Tarde Gazetesi'ne bkz.

rı tümüne göre, Carlos Marighella ve arkadaşları «haydut», «hırsız», «gangster», «kaatil» v.b. dir. La Paz ve Bogota'da çıkan tutucu (ve katolik) gazeteler de Che Guevara ile Camilo Torres'i aynı şekilde niteliyorlardı. Uruguay'ın Tupamarosları, Douglas Bravo, César Montes, Inti Peredo, Yon Soza, kıtanın tüm kastristleri aynı kaba dolduruluyordu. Cinayet işleyenler yüzlerce değil milyonlarca insanı açlığa, kölece çalışmaya, donmuş yevmiyelere mahkum eden, binlerce kerhane işleterek insanları kötü yollara düşürenler, kültürel geriliği bilinçli şekilde sürdürenler, gıdasızlığın doğurduğu hastalıkların sorumluluğunu taşıyanlar, onlara göre, namuslu kişiler, şerefli insanlardır...

Gericilere göre daha az aptal ama daha hinoğluhin olan, suçlamayı çamur atma seviyesine düşüren liberallere göre, Carlos Marighella lüks içinde yaşayan renkli bir kişidir. Hem komünist şefidir, hem de futbola, buzlu punch'a ve Copacabana plajında güneş banyosuna meraklıdır, üstelik üç kadının da sevgilisidir: eşi, annesi ve arkadaşlarından birisinin kızkardeşi. Şimdi de gerillacılık oynamaktadır.

Marighella'nın eski arkadaşı, sabık komünist, şimdilerde ise büyük bir liberal gazetenin müdürü olan Osvaldo Peralva'ya göre, «Marighella Stalin'i Marx'tan daha fazla okudu. Engels ve Lenin'i ancak stalinist yorumlardan tanırdı. Brezilyanın en keskin stalinistidir; çok soğuk, katı, inatçıdır. Cesurdur.» Marighella'nın kişilere sevgiyle davrandığını, çekici bir konuşmacı olduğunu, öğrenciliğinin çok parlak geçtiğini hatta bir gün politeknik okulunda sınav kağıdını klasik dizelerle kaleme aldığını ekliyor.⁽⁶⁾

Bu niteliklerdir ki, stalinist Marighella'nın anti-bü-

(6) Jose Olyempio da Peralva tarafından yayınlanan *O retrato* adlı otobiyografi.

rokratik, uzlaşmaz ve guevarist oluşunu kolaylıkla açıklamaktadır.

Parti genel sekreteri Luis Carlos Prestes, eski arkadaşından söz ederken oldukça ılımlıdır: «Kullanılacak yollar üzerinde yanlış düşmüş bir vatanseverdir.»

Marighella partinin yoluna karşı daha 1964'te cephe almağa başlamıştır. Sözde ilerici duygularla «milliyetçi burjuvazi»nin dolambaçlı yollardan iktidarı ele geçirmesini öneren resmi komünist stratejisini benimsemiş olan Goulart'ın devrilmesi Komünist Partisi bünyesinde derin bir buhran yaratmıştır. Marighella partinin pasifizmine karşı çıkmış ve 1967'de kesin kopma olmuştur.

Ancak Küba devrimi liderine «Hiçbir zaman komünistlikten vazgeçmeyeceğim» demektedir, ve eklemektedir: «İşte bu yüzdendir ki, OLAS'ın düzenleme kurulunun çağrısına cevap vermemezlik edemezdim.»⁽⁷⁾

Aynı fırsattan yararlanarak Merkez Komitesi ile bağlarının kesilmesi nedenlerini de açıklar: «Sınıf kavramını göklerde arayan komünist yönetimi, güvenliğini, generalere ve burjuvazinin askeri örgütüne yatırır ve ne kendisini, ne de partiyi ve halkı silahlı savaşa girişebilmesi için hazırlamaz. Hiçbir etkisi olmayan ve devrim korkusuyla kötüleşmiş bir yönetimin yarattığı saçmalığı protesto edenler şiddetle saldırıya uğradılar; bölücülük, maceracılık ve başka kötülük tohumları ekmekle suçlandılar.» Oysa, «parti yönetim tekeli değildir, işçi sınıfına ve halka aittir.» *Merkez Komitesi'ne bağımlılıktan kurtulmak, hiç de, komünistliği bırakmak değildir. Tam tersine...*

Çoğu yeraltı çalışmasında geçen otuz yıllık militanlık, Marighella'yı haklı kılmaya yeter de artar bile... Bu yıllar ona, kitle çalışmasının önemini, takiplerden kurtulma sanatını, tüm zamanlarını toplanmak, tartışmak, analiz

(7) Gizli Yayınlanan Lettres de La Havane adlı broşürde yeralan 18.8.1967 tarihli mektup.

etmek, afarozlar yağdırmak ve gelecek toplantı tarihini saptamakla geçiren küçük burjuva aydın toplantılarının hiçliğini öğretti. Siyasal olgunluk ve Guevara'da eksikliği hissedilen öngörü yeteneğini kazandırdı. Öyle görünüyor ki, kendisine karşı askeri diktanın polisleri ve CIA ajanları tarafından girilen insan avından her türlü ortamda kurtulma yöntemini de öğrendi.

Ölümünden kısa bir süre önce Carlos Marighella ile görüşen Conrad Detrez anlatıyor:

«1969 ekim ayında, Havana'da ilan edilen silahlı savaş çağrısından tam iki yıl sonra, ülkenin büyük kentlerinden birinde rastladım ona. Altı haftadır beni, kendisinin de söylediği gibi, 'dikta ve emperyalizmin bir numaralı düşmanı'na götürecek bir 'zincir'in peşindeydim. Öyle bir zincir ki, birden fazla ülkeden, Brezilya Konfederasyonu'nun 24 eyaletinden geçmekte ve o an için herhangi bir eyalette sona ermektedir. Ama hangisinde? Bunu ben de bilmiyordum; karşılaşmamızın arifesine dek. Öyle bir söylenti dolaşıyor ki, Marighella, hem polisi atlatılabilmek için, hem de 'Amazon ağzından Uruguay sınırına kadar' çoğalan Ulusal Kurtuluş Hareketi gruplarını örgütlemek üzere sürekli yer değiştirmektedir. Ve bir efsane doğmuştur; Marighella ele geçirilemez. Marighella her yeredir. Polisler soğukkanlılıklarını koruyorlar: Bizden en kolaylıkla kaçabileceği bu yerlerden başka yerde olamaz: Rio (5 milyon nüfuslu) veya Sao Paulo (8 milyon nüfuslu) kentlerinin oluşturduğu bu iki insan okyanusundan birinde boğulmuştur.

«Beni aldığı evin birinci kat penceresinden kaldırım arşınlayan bir polis ajanı görüyorum. Ve buradan 300 metre ötede parketmiş bir polis volkswagen'ini... Marighella beni yatıştırıyor.

«Uzun görüşmemizin bitiminde, aksi yöne gidecek-

tır. Ve ertesi gün, grup koruyucularından birisi bana bir mesaj iletecektir: 'En kısa zamanda ülkeyi terkedin!'

«On gün sonra yönetime -parti- yakınlığı ileri sürülen iki militan tutuklanıyor. Bunlar dominiken rahiple-ridir. İhtiyar marksist-leninist, ne sekter, ne de dogma-tiktir. Camilo Torr s bir papazın da iyi bir gerilla ola-cağını kanıtlamamış mıydı? Şefle doğrudan bağlantıyı sağlayan bu dinadamlarından biri yüzünden bütün şebeke 'düşüyor', tabanca ve makineli ile silahlanmış 80 polis Carlos'a pusu kuracaklar ve katledeceklerdir onu, Sao Paulo kaldırımlarında, 4 kasım akşamında...

«Kahraman kişi, halka umut, mutluluk veren kişi-dir. Carlos Marighella da halka bir öncü ve bir strateji gösterdi: Fikir ve binlerce tüfek ile silahlanmış umut.»

Dünya sosyalist devriminin bütünleyicisi olarak, Küba Devrimi, marksizm-leninizm'i yeni bir fikirle zenginleştirdi: Gerilla savaşıyla iktidarı ele geçirmek ve emperyalizmi kovmak mümkündür...

Carlos Marighella, Komünist Partisi'nden ayrılmasının⁽¹⁾ ardından silahlı savaşın gelişim çizgisi içerisinde bu ilkeyi açıklığa kavuşturmak istegindedir. Bu andan itibaren sıkı devrimci çalışma aşaması sonunda kaleme aldığı yazıların, hiç kuşkusuz, noksan, tamamlanmamış bir yanı olacaktır. Tarih durmaz. Marighella, bugünün düzensiz ve karmaşık ortamını kesin ve sağlam bir sonuç alabilmek için doğru değerlendirmeye çalışmaktadır. Brezilya'nın sürekli siyasi buhranını bir savaş konumuna dönüştürmek yolu aramaktadır; devrimci savaş konumuna. Çünkü, ona göre, ülkesinde marksizmin yansıması bu şekildedir.

«Şehir Gerillası El Kitabı» en tamamlanmış yazısıdır. Rio, Sao Paulo ve Belo Horizonte şehirlerinde yak-

(1) Algumas questoes sobre as guerrilhas no Brasil. Gizli yayın, s. 1

laşık olarak iki yıl süren savaşlarla beslenmiştir. Yazarın ölümü, bu broşürü, bir çeşit kendi «gerilla vasiyetnamesi» haline getirmiştir.

Bu elli sayfalık broşürde en dikkati çeken, herşeyden önce teknik, pedagojik yönüdür. Yazarın kesin siyasi tutumu, broşürün her yerinde açıkça belli olmaktadır. Bu yazı, şehir gerillası üzerine bir tez değildir. «Ateş grupları» dediği topluluklar ile kitle eylemi arasındaki, öncü ile proletarya arasındaki, şehir gerillası ile kır gerillası arasındaki siyasi ve ideolojik ilişkileri burada incelemektedir. Bu, her şeyden önce, bir savaş aracı, apansız eylem için yol gösterici bilgiler bütünüdür.

Bundan sonra yayınlanan iki belgede bu çeşit sorunlara eğilinmiştir. Aynı zamanda, militanların kullanılmasına ayrılmış yazılarda da⁽²⁾ bu tutum göze çarpar. Komünist Partisi Yürütme Kurulu ile Fidel Castro'ya yazdığı iki mektupla, kendisini, «milliyetçi» denen burjuvazinin kuyruğuna takılarak parlamenter yoldan iktidarı ele geçirme stratejisini bir kenara atmağa iten ve gerilla savaşını ilkesine bağlayacak siyasal ve ideolojik nedenleri öğreniyoruz. Ölüm, onu, devrimin gelişimini nasıl gördüğüne dair başka açıklama yapmak olanağından yoksun kılacaktır. O sadece devrim yolunu açmağa zaman bulabilmiştir. Esasen onun istediği de bunu gerçekleştirmekti.

■ *Eski bir devrimci gelenek*

Brezilya devrimci hareketi, ülkenin tarihine derinlemesine kök salmıştır. 18. Yüzyıl'dan beri ulusun kaderini tayin eden üç ırk, çağlara göre değişen «ezenler»e başkaldırır. 1624-1649 arasında yerliler ve siyahlar, Hollanda işgal birliklerini Bahia ve Pernambouc'tan kovmak üzere Portekizli toprak yarı-köleleri ile birleşirler. Aynı

(2) Temps Modernes, Kasım 1969

zamanda köle toplulukları plantasyonları boşaltırlar ve şefleri Ganga Zumba ve Zumbi'nin yönetiminde, Alagoas eyaletinin içerlerinde, sömürgeci hükümetin askeri birliklerine karşı elli yıldan uzun bir süre savunacakları Palmireler zenci cumhuriyetinin temelini atarlar. 18. Yüzyıl'da Minas Gerais'te, 7 Eylül 1822'de, Portekiz egemenliğine karşı birleşenlerin Şefi Tirabentes'in öldürülmesinden otuz yıl sonra, ulusal bağımsızlık savaşları başlar. İmparatorluk başkentinden uzaktaki eyaletlerin tutucu iktidarlarına karşı bir dizi halk ayaklanması birbirini kovalar. İstenilen, sömürgecilere bağımsızlığı kabul ettirmektir. Bunlar, Para'da «Cabanda» (1833-1836), Rio Grande do Sul'da «Farrapaların Devrimi» (1825-1845), Maranhao'da «Balaiada» (1838-1841), Pernambouc'ta «Praieira devrimi» adlarıyla tanınan başkaldırılardır. Köylü kitleleri bu silahlı savaş hareketlerine katılmışlardır.

Bağımsızlığın ele geçirilmesi ve sağlamlaştırılması, ansiklopedist fikirlerle beslenen ve fransız devriminin uykudan uyandırdığı aydınların koruyuculuğunda yapılmıştır. Aynı ideolojiyle, birinci imparatorlukla aynı düzeyde olan köleci iktidara karşı savaşa girişeceklerdir; Récife ve Sao Paulo'da 1827'de kurulmuş hukuk fakültelerinin ilerici öğrencileri de bu savaşa katılırlar. 1888'de, köleliği yıkan yasa ilan edilir. İmparatorluk, darbeye dayanamaz, bir yıl sonra da cumhuriyet ilan edilir.

1896'da başkaldıran Camudos'un aç köylüleri, Antonio Conselheiro'nun yönetiminde, arka arkaya üç çıkar-maya kahramanca karşı koyarlar. Dördüncüsünde, başkaldırı ezilir ve Camudos kasabası, Kartaca'ya döndürülür. 1912'de, ülkenin güneyinde, Contestado'da benzer bir ayaklanma başgösterir. Bastırılması üç yıl sürer.

Tüm bu savaşların tarihinden bize geniş bir bilgi hazinesi kalmıştır. Ortaya koyduğu gerçekler:

1) Kurulmuş düzen'e karşı silahlı başkaldırı halkçıl

bir gelenektir ve katıksız Brezilyalıdır; Brezilyanın kendisi kadar eskidir, ve hiç de burjuva düşünürlerinin ileri sürdükleri gibi yeni önem kazanmış, «dışarıdan gelme» bir ideoloji değildir.

2) Bu gelenek, burjuva çizgisinin başka bir yanının da çürümüşlüğüne gösterir: pasifizm ve «Brezilya insanlarının» toprağa bağlılığı. Oysa, kendileri de aynı toplumun insanları olan burjuvalar ve onların iktidarları, Brezilya köylüsüne attettikleri bu yapısal özellikleri kendileri için geçerli saymamaktadırlar. Egemenlik altında tuttukları insanlara sundukları bu afyondan elbette kendilerini uzak tutacaklardır.⁽³⁾

Yüzyılın başında, devrimci harekete marksist fikir ve uygulamayı getirenler, İspanyol ve İtalyan göçmenleridir. Aralarından bir çokları, özellikle anarşistler, sendikal militanlık üzerine tecrübelidirler. Emekçi grupları yaratıyor ve ilk işçi grev ve gösterilerini (1917 Sao Paulo grevleri) düzenliyorlar. Bu savaşlara Rus Ekim Devrimi'nin başarısı da eklenince, Komünist Partisi'nin kurulması için elverişli koşullar sağlanmış oluyor. Bu dönemde de hakim toplumsal çelişki, proletarya ile burjuvazi arasında değildir. Proletarya, nicelikçe çok küçük ve hiçbir şekilde sınıf bilincine sahip değildir. Etkisini artırmakta olan küçük burjuvazi Brezilya'da en köklü unsurdur; büyük toprak sahiplerinin elindeki siyasal iktidara da göz diken odur. Henüz komünist olmayan Luis Carlos Prestes, küçük burjuvaziye bağlı radikal subaylar grubunda yer alır. Gétulio Vargas'ı iktidar'a getiren 1930 burjuva devrimine katılır. «Sol» (tenentismo) teğmenlerin programında yazılı olan toprak reformu gerçekleştirilmez; umduğunu bulamayan Prestes, daha sonra genel sekreteri olacağı Ko-

(3) Katolik «düşünürler» ve kilise hiyerarşisi, özellikle erdemli aydınlar topluluğunun şefi M. Gustavo Corção ve «aydınlanmış» burjuva Amoroso Lima bu tezlerin en büyük savunucusudurlar.

münist Partisi'ne girer. 1935'te Komünist Enternasyonal tarafından desteklenen Parti, kontrolü altında bulundurduğu askeri birlikleri ayaklandırarak iktidarı almayı dener. Prestes'in «Uzun Yürüyüş» olarak adlandırdığı, ülkeyi kuzeyden güneye aşan hareket yapılır. Ülkeyi şiddet denizinde bocalatmayı dener... Hareket kana boğulur. Prestes de dahil olmak üzere, komünistler içeri atılırlar veya Vargas'ın diktatörlüğünün son bulduğu 1935'e değin yeraltına inerler.

1935 ayaklanması başarısızlığının en önemli sonuçlarından birisi, K.P.'nin ve en önde şefinin, bundan böyle her türlü silahlı savaş stratejisinden vazgeçmesi ve uzlaşmacı, barışçıl mücadeleye bağlanması, seçimleri temel silah olarak kabullenmesidir. Marighella, bu davranışa karşı sert bir eleştiride bulunur. (aynı zamanda bir özelleştiri anlamındadır bu, çünkü, susması ile yön değişimini onaylamıştır): «Gerçekte, B.K.P.'de 1935 silahlı ayaklanmasından sonra birbirini izleyen yönetimler, kendilerini burjuvazinin eline teslim etmek ve hareketi, onların ideolojik ve siyasal liderliğine bırakmak üzere, devrimci yolu terkettiler. Burjuvaziye bazan ilericilik, bazan 'milliyetçi' yaftaları yapıştırmak oportünistliklerini maskeleye çalıştılar.»

1960'a doğru, komünist olmayan bir «sol» ortaya çıkar ve hızla gelişir. Kuzeydoğuda, avukat Francisco Juliao, Köylü Birlikleri (Ligas Camponesas) adı altında eğittiği, örgütlediği geniş köylü yığınlarını harekete geçirir. Aydınlar ve öğrenciler harekete katılırlar. Aynı zamanda Pernambouc devletinin tanıdığı ilk ve tek ilerici yönetici Miguel Arraes lehinde de propaganda yaparlar.

Güneyde, başka bir yönetici, Rio Grande do Sul'un ilk vekili olan ve de Emekçi Partisi sol kanadının başını çeken Lionel Brizollo, 11 kişiden (grupos dos onze) olu-

şan şok grupları örgütler; büyük yankılar uyandıran, güçlü bir anti - emperyalist propaganda kampanyasına girer.

Nihayet, Küba devriminin zaferi, ülkenin fakültelelerinde onbinlerce öğrenciyi heyecana sürükler ve devrimci savaşı ön plana çıkartır. Artık, bu mücadeleye yön verme olanağı mevcuttur. B.K.P. 5. kongresinde reformizmi daha açıkça ortaya koyar, merkez komitesinden kopacak devrimci bir eğilim belirir. 1962'de Çin eğilimli Brezilya Komünist Partisi'ni (P.C. do B.) kuracak olan bu eğilimin liderleri, «devrimin barışçıl yolu egemen sınıflar tarafından ortadan kaldırıldığına göre, yapılması gereken, yasal mücadele biçimlerini terketmeksizin, halkı barışçıl olmayan⁽⁴⁾ bir çözüm yolu için hazırlanmağa ikna etmektir» görüşünü ileri sürerler.

Aynı sene içinde Halk Hareketi (Açao Popular) adı altında çoğunlukla Katolik Hareketi atılımlarından çıkmış ve kilise hiyerarşisi ile bağlarını koparmış öğrenci ve aydın grupları oluşturulur. Kurulacak kır sendikaları aracılığıyla kitleleri örgütlemek ve siyasal eğitimden geçirmek, bir ulusal okuma yazma planını uygulamak, halk kültürü merkezlerini canlandırmak amacı güden hareket binlerce kişiyi biraraya getirir. Programları, kötü bir sosyalizm tanımından esinlenmiştir. İlke Bildirilerinin⁽⁵⁾ en önemli tezi, hiç kuşkusuz, K.P.'ne özgü «ulusal burjuvazi» görüşünün çürütülmesidir. Halk Hareketine karşı, Brezilya başkentleri gittikçe artan bir hızla yabancı başkentlerle kaynaşmakta, burjuvazi hızla ve tümüyle emperyalizmle bütünleşmektedir.

İşçi Siyaseti (Polop denilen Politica Operaria) diye adlandırılan bir başka «devrimci marksist» grubun da, teorik çözümleme düzeyinde, komünist partisi merkez tez-

(4) Bkz. Réponsa à Khrouchtchev, Yabancı Dillerde Yayınlar, Pekin, 1964.

(5) 1963'te Rio de Janeiro'da yayınlandı.

leri ile arasında apaçık bir çatışma mevcuttur. Bilinen kadroların dışında, bölünmüş ve hâlâ çok karmaşık, ama etkisi hızla artan devrimci bir sol'un geliştiği gün gibi ortadadır. Gümbürtülü askeri darbenin hemen arkasından, ilk kendine gelen, ilk özeleştirisini yapan ve hücumla ilk geçen de o olacaktır.

Son anayasal hükümet olan Joao Goulart'ın hükümeti 2,5 yıl sürer (7 Eylül 1961'den 1 Nisan 1964'e dek). Bu sürede Komünist Partisi «ulusal burjuvazi» ye oynar ve kaybeder. Elbette, Brezilya burjuvazisi içinde de çelişki vardır, ancak, «işbirlikçiler azınlıktadır; büyük çoğunluk kendi sınıfsal çıkarları açısından tekelci yabancı sermayeye karşıdır», çünkü bu sermaye «kendi işlerinin⁽⁶⁾ ilerlemesine engel teşkil eder» demektedir Komünist Partisi. «Ulusal burjuvazi» (orijinalinde «ulus» diye geçmektedir) ile Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçileri arasındaki çelişki en önemlisidir. Elbette, burjuvazi ile proletarya arasında da çelişki vardır, ama «bugünkü devrim aşamasında, hemen sosyalist dönüşümlere geçme koşulları oluşmamıştır, bu çelişki kökten bir çözümlü için yeterli değildir.» O halde, geriye, proletaryayı «burjuvazi ile birleştirip emperyalizme ve latifundium»a⁽⁷⁾ karşı itmek kalmaktadır. Demek ki, savaş, milliyetçi ve anti-oligarşik olacaktır! «halk kitlelerinin yaşama koşullarında iyileşmeyi ve geniş demokratik özgürlüklerin tekrar kullanılmasını» veya Fransız K.P. sinin ağzıyla, «sosyalizm'e ulaşmak için gerekli aşama»yı, «ileri demokrasi»nin kurulmasını getirecektir.

Bu durumda, bu görüş, Getulio Vargas'ın güdümüy-le kurulmuş, Çalışma Bakanlığına sıkıca bağlı ve tek bir

(6) «Resolução política de Convenção nacional dos Comunistas» in *Cadernos de Novos Rumos*, Rio de Janeiro, 1961.

(7) Büyük toprak mülkiyeti

merkezde (C.G.T.)⁽⁸⁾ toplanmış, kitlelerin kaderinin düzelmesi için zorunlu «temel reformlar» programını gerçekleştirmesi için hükümete baskı yapan sendikaların görüşüyle birleşir. Kendilerinin bağımlı olduğu iktidardaki «ilerici burjuvazi»ye baskı yapmak... C.G.T.'yi uzaktan yöneten K.P., bu «kuyrukçuluk siyaseti»ni savunuyordu. 15 gün oldukça pahalıya maloldu: Goulart, Amerikan petrol şirketlerini millileştirdi, tarım reformunu programladı ve kira kontrol kararnamesini çıkarttı; Anayasa Değişikliği Kongresi'ne, okuma yazması olmayanlara olduğu gibi, askeri kuvvet mensuplarına da oy hakkı tanınmasını teklif etti. Bu, ilk ve son 15 gündü. Emperyalizm ve kilise tarafından desteklenen gericilik Goulart'ın yolunu tıkadı; römork, traktörüyle beraber devrildi. K.P. yönetimi, «güzel» ama tutarsız çözümlerin izlediği bir günah çıkartına'da bulundu. Bir «siyasi açıklama» da ve Merkez Komitesi'nin⁽⁹⁾ imzası bulunan bir yazıda, Parti şu özeleştiriyi yapıyordu: «Her türlü komplonun kırılacağını söylemekle rakiplerinin gücünü önemli ölçüde küçümsemişti..., hükümetin askeri güçlerde indirim yapacağı hayallerini kuruyor, Birleşik Cephe⁽¹⁰⁾nin bazı kesimlerine değin sızan rakip kampta hergün büyüyen kümeleşmeyi görmüyor, halkın güçlerinin sadece güçlendirilmesinin dahi, karşı-devrimcileri birleşmeğe ve hükümet darbesi yapmağa yaklaştırdığını hissetmiyordu. Yöneticiler, durumun ağırlaştığını görüyorlardı, ama olayların gerçek akışına müdahale etmeğe, ciddi tedbirler almağa ve gerçek ihtiyaç duyulan eylem çizgisini saptamaya girişecek güce sahip değillerdi». Biraz daha ilerde de «barışçıl yola kendimizi sanki bir daha kalkmamacasına oturttuk ve silahlı savaşın olabilir-

(8) Centre Général des Travailleurs (Emekçilerin Genel Merkezi).

(9) Bkz: Nouvelle Révue Internationale'de Lucas Romao'nun yazısı, Şubat 1965.

(10) K.P., öncüsü olmak istediği bu Cephe'ye oynuyordu.

liğine hiç hazırlanmadık» diyor. Daha sonra, çelişkiye düşerek «çözüm» olarak aynı sözcü şunu öneriyor: «taktik hedefimiz, ulusal ve demokratik bir hükümet kurmağa ilişkindir..., güçlerimiz, diktaya karşı mücadele için bir Birleşik Cephe kurmağa yönelmelidir. Ama Birleşik Cephe saflarında, kitlesel mücadelenin gelişmesi gerektiğini öne süren komplocu ve askeri eylem taraftarı örgütleri tutan güçlü eğilimler mevcuttur ve küçük grupların kahramanca eylemlerini çok önem veren aşırı görüşler ortaya çıkmaktadır. Bu genişlemesine çalışma ile ciddi şekilde çatışır... ve Partimiz, maceracı atılımları ve kopuk eylemleri etkisiz kılmağı emreder...» Parti yine, «ülkenin yeniden demokratlaştırılması için mücadele» parolası peşindedir.

«Halk Hareketi» de özeleştirisini yapar. Yöneticilerinden⁽¹¹⁾ birisinin uzun ve bulanık bir yazısında, şu cümle göze çarpar: «Tekelci burjuvazinin diktasına karşı her tür savaş, mutlaka, enternasyonal düzeye ulaşacak ve birden, emperyalizmin salt egemenliğine bindirecektir.» Açık bir sonuç çıkar buradan: «Bugünkü doğru çalışma çizgisi sadece demokratik ve halkçıl hedefler için, Birleşik Cephe de uzun süreli bir çalışma olmamalıdır; aynı zamanda, kentlerde olduğu gibi kırdada, emekçilerin öncü örgütünün çabasıyla, patronluğa ve hükümete karşı ekonomik savaşı geliştirerek, rejimin ve oportünizmin uzlaşmacı tutumunu düzenli bir biçimde açığa vurarak halkı silahlandırmak, bu çalışmayı devrimci bir niteliğe kavuşturmak gerekir. Halk zaferinin tek garantisi budur.»

Çin eğilimli komünistler, «bugün devrimci hareket ulusal reformizm ile karıştırılamaz» ve «ülkenin temel sorunları, barışçıl yoldan çözülemeyecektir, çünkü düşman-

(11) Bkz: O golpe e a perspectiva do provo, Joa Madelra, Brezilya, Mayıs 1964.

ları yenmek için halk savaşa girerek kendi silahlı güçlerini yaratacaktır» demektedirler.

Öğrenci eylemlerini yeniden düzenlemek ve 1966 - 1968'e dek sokak gösterileri ve fakülte işgalleri yoluyla bu eylemleri kamusal protesto yönüne kanalizetmek görevi, ilk olarak Halk Hareketi'ne düşecektir. 13 Ocak 1968 kansız hükümet darbesi ve onu izleyen şiddetli baskı, örgütlenmiş kavgaya son verecektir. Artık tek geçerli yol silahlı mücadele yoludur. İlk önce, iki «fokocu» grup, daha sonra Carlos Marighella'nın grubu silahlı mücadeleye atılırlar. Fokocular, ilk iki atılımda (1965'te Rio Grande do Sul ve 1967'de Sierra de Caparrao'da) yenilirler.

Bu yenilgilerden ders alarak, «Ulusal Kurtuluş Hareketi», «devrimci savaş stratejisi» diye adlandırılan Brezilya için geçerli yeni görüş alanı içinde, kastrizmi derinleştirme denemesi de sayılabilen silahlı savaşlar yürütecektir.

■ *Kastrizm'in Derinleştirilmesi İçin* ⁽¹²⁾

Brezilya nasıl bir ülkedir? «90 milyon nüfushu ve yüzölçümü sadece S.S.C.B., Çin ve Kanada'nınkilerinden küçük olan bir ülke.» Brezilya'nın kendi «tarihsel koşullarına» bağlı veriler, çok belirgin olarak, «motoru gerilla olan savaş»⁽¹³⁾ şart koşar. Çin yada Sovyetler Birliği'ne güven, hiçbir biçimde strateji değiştirme gerekliliğini getirmez.

Latin Amerika'nın bu büyük ülkesi, eskiden beri süregelen bir siyasal buhranı yakından tanır. Bu buhran, ta-

(12) Bu paragrafta, «Nassérisme, Castrisme ou guerre populaire?» adlı yazımda açıklanan bazı görüşleri geliştiriyorum. *Esprit*, Eylül 1969.

(13) Bkz. *Algumas questões sobre as guerrilhas no Brasil*, s. I, gizli yayın. Bu paragraftaki diğer alıntılar, aksi belirtilmedikçe hallerde, aynı metinden alınmıştır.

rihe karışmış düzenler ile, tek kurtuluş yolu Kuzey Amerikan egemenliğindeki büyük karma monopollerle hızla tamamlanmakta olan ulusal kapitalizmin evrimi arasındaki gelişmelerin bir sonucudur. «Bu sürekli siyasal buhranı, kentlerde ve kırdaki bir takım silahlı hareketlere girilerek silahlı çatışmaya dönüştürmek gerekir. Bu da, iktidarı ellerinde bulunduranları, siyasal durumu askeri duruma dönüştürmeğe zorlayacaktır. Diktanın yaratacağı bu durum, esasen bir sürü uygunsuzlukların sorumlusu olan rejimin polis ve ordusuna karşı kitlelerin başkaldırmasına sebep olacaktır. Kitle ve gerilla öncüsünün birliği Devlet'in bürokrat ve askeri mekanizmasını yoketmeğe ve iktidarın ele geçirilmesine yönelecektir.» Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin savunduğu görüş işte budur. Carlos Marighella'ya göre bu Hareket üç aşamadan geçer:

- 1 — Gerilla gruplarının hazırlanması ve örgütlenmesi.
- 2 — Gerillanın başlatılması ve kökleşmesi.
- 3 — Gerillanın gelişimi ve hareket savaşına dönüşümü.

Gerilla savaşını hazırlamak, ilk olarak «geleneksel sol partilerin, yani, silahlı savaşa karşı olan oportünistlerin her türlü uzlaşmacılığından arınmış bir savaşçılar çekirdeğinin oluşumu»nu gerektirir. Bu savaşçılar, ayrıca, «sol»un bu oportünistlerine karşı, siyasal ve ideolojik savaş yürütebilecek, ve de seçtikleri yolu doğrulayabilecek yetenekte olmalıdırlar. Yarının bu savaşçıları, gerillaya girişimin istediği askeri tip eğitime tabi tutulacaklardır.

Sonra, kitlelerin de katılmasını ve öne sürülen görüşü kabul etmesini sağlamak, kendi gücüne güvendirmek üzere bu ideolojik savaş halkın görüşüne sunmak gerekir. Böylece kitleler, devrimcilerin ulaşmak istedikleri üç büyük hedefi tanıyacaklardır: burjuvazinin ve askeri dik-

tanın devrilmesi, Kuzey Amerikan Emperyalizminin kovulması ve bir halk iktidarının kurulması.

Gerilla Savaşının ilanı ve kökleşmesi, ülkede devrimci savaş havası yaratmağa başlar. Bu da, seçimler, parlamenter mücadele, örgütlü parti mücadelesi, generallerin iktidarına karşı olan göbekçi, sağcı ve aşırı sağcı parlamenterlerin kümeleşmesi gibi -örneğin Lacerda, Kubitschek ve Goulart'ı birleştiren «Geniş Cephe»- her çeşit politik manevrayı kendiliğinden geçersiz kılar. Zaten bu kümeleşme, şimdiye değin yaptığı gibi, şiddete başvuracak olan diktaya hiçbir şekilde zarar veremeyecektir.

Bu ikinci aşama iki döneme ayrılır: şehir gerillasının başlatılması ve kökleşmesi ile kır gerillasının başlatılması ve kökleşmesi. 1969'un ikinci yarısı boyunca şehir gerillası, sağlam bir şekilde, gerillaların diğer vatandaşlardan görünüşte hiç ayrılmadığı, «suda balık» örneği bulundukları iki insan okyanusu Sao Paulo ve Rio'da kökleşiyordu. Kır gerillası da, aynı yılın sonuna doğru başlatılacaktır.

General Meria Mattos'a göre -bir zamanlar Amerikalı saldırganların yanında halk ayaklanmasını bastırmak üzere Dominik'e gönderilen 1200 Brezilyalı askere komanda etmişti-, devrimci savaş, herbiri «kendine özgü bir yerle bir etme» ile belirlenen beş evreye bölünmüştür.

1. Propaganda, haberleşme araçlarına, basına, hükümet ajanslarına ve kamu yönetimine kontrol ve sızma.

2. Grev, boykot miting ve pasifist gösterilerle yetkenin buyruklarına karşı direnme eylemleri gerçekleştirilmesi.

3. Silahlı hücumlar, saatli bomba patlamaları, sabotajlar, silah ve para çalınmaları ve rehin almalar gibi terörist eylemlere ilişkin her tür etkinliğin sürdürülmesi.

4. «Serbest alanlar» veya «kurtarılmış bölgeler» gerçekleştirme amacını yürüten gerillaların kökleşmesi.

5. Gerillanın, düzenli ordu gibi çalışacak bir düzeye ulaşması koşuluyla, Ulusal Kurtuluş Ordusu diye adlandırılan ordunun oluşturulması.⁽¹⁴⁾

Yine, aynı General, «Brezilya devrimci savaşı üçüncü evresindedir», der. Birinciyle ikinciye, eylem biçimleri açısından birleştiren Carlos Marighella'nın görüşüne karşı olarak, gerillanın, şehir terörizmini ayırmaktadır.

Bu açıklamalar aydınlatıcıdır. 13 Ocak 1968 hükümet darbesi ilk iki evreyi safdışı kılmak için yapıldı; ama, gazetecilerin, öğrencilerin, aydınların, ilerici rahiplerin ve çok sayıda sendikacının kurbanı oldukları korkunç baskı, «süreci rayına oturtmak»tan başka bir sonuca ulaşamadı, yani sadece üçüncü evreye geçişi kolaylaştırdı. Askeri triumvirliği Cumhurbaşkanı Costa e Silva'nın hastalığından yararlanarak ve Anayasanın 79 ve 80.⁽¹⁵⁾ maddelerini çiğneyerek iktidara oturtan 31 Ağustos 1969 üçüncü hükümet darbesi, 27 Eylül'de Ulusal Güvenlik⁽¹⁶⁾ üzerine yeni bir yasanın ilanı gibi baskı tedbirleri alıyor, ama bu tedbirler bütünü aynı çıkmaza giriyor ve mücadelenin bir üst evresine geçişi hızlandıрмаğa zemin hazırlıyor.

Gerillanın başlatılması ve kökleşmesi, sadece, kendisine özgü taktik ilkelerin gözetilmesine bağlı değildir; kitlelerle, özellikle kırdaki, kurulacak siyasi ve töresel ilişkinin bir sonucudur. İzlenilen siyasi ve toplumsal görüşlere ilişkin geniş bir haber alma çalışmasını, sağlam bir lojistik

(14) *Veja* Dergisi'nde yayınlanan mülakat, 1 Ekim 1969.

(15) Madde 79: «Herhangi bir görevden alıkonma durumu karşısında başkanın yetkilerini başkan yardımcısı kullanabilir.»

Madde 80: «Başkan yardımcısını engelleyen bir durumda başkanlık görevlerini sırasıyla Millet Meclisi Başkanı, Federal Senato Başkanı, Yüksek Adalet Divanı Başkanı yerine getirecektir.»

(16) «Özellikle devletin dış ve iç güvenliğini sağlamaya yarayan tedbirleri içerdiği gibi», bu yasa «yıkıcı psikolojik savaş ve devrimci veya saldırı savaşını önleyici tüm baskı tedbirlerini de içerir.» (Madde 3)

dayanağın düzenlenmesini, hiçbir şekilde «kibar haydutluk»a rağbet edilmemesini şart koşar.

«Hareket savaşına dönüşümü sağlayacak gerillanın gelişim aşaması, düşmanı imha hareketini de içerir. Beş koşul üzerine oturur: Gerillanın siyasal gelişimi, ateş gücünün gelişimi, artçı güçlerin ortaya çıkması, devrimci ordunun yaratılması, belli başlı muharebe biçimlerinin değişimi.»

İşte, Marighella'nın başlangıçta çizdiği çizgi buydu. «Foko teorisi»nin katı bir yorumunu yapanların soktuğu çıkmazdan kurtulma isteği açıkça ortadaydı. Kastrizm'e katkısı bu çizgi üzerinde olmuştur. «Che» Guevara'nın ölümünün arkasından ortaya çıkan devrimci hareketteki zayıflama kadar önemli bir katkıydı bu. Olayları kısaca gözden geçirelim:

1952 popülist «devrim»i iki büyük hedefe ulaştı: kalay madenlerinin millileştirilmesi ve büyük toprak sahiplerinin varlığını zayıflatmak için yapılan köklü bir toprak reformu. Ordunun, askeri olduğu kadar siyasal bilince de sahip işçi sendikalarını baltalamak için köylü başarılarını her şeyin üzerinde tuttuğu dönemlerde iktidarı ele geçirmek ve sosyalizme geçişin son aşamasına geçmek, düşünüldüğünden de yakındı. Bu «askıya alınmış devrim» ülkesinde, kitlelerin siyasal bilinç düzeyleri yeterli, buna karşılık rejim ise oldukça halk dışıydı. Küba deneyinden ve Régis Debray'nin teorisinden özümlediklerinden yararlanan Guevara yönetimindeki gerillalar, geleneksel komünist partilerinin reformizmini ve dogmacılığını (Çv. hristiyan dininin dogmacılığı) bir kez daha çürüterek ve silahlı mücadelenin tek geçerli yol olduğunu kanıtlayarak bu And Cumhuriyetini Amerika'nın ikinci sosyalist devleti yapmak üzere harekete girişiyorlardı. Ancak, ardarda gelen başarısızlıkların nedenini, stratejik bakımdan kastrizme yüklediler. Bu acele olarak öne sürülmüş bir gö-

rüştür. Tarihsel olarak kastrizm, askeri insiyatife devrimci savaş planı üzerinde öncelik tanıma eğilimi şeklinde kendisini gösterir. Bundan dolayı, geleneksel komünist partilerinin, sadece uzun ve boş siyasal mücadelesiyle arasındaki bağları koparır. Bu görüş açısını savunmak kastrist olmak demektir. Teknik olarak, Régis Debray yeni bir pratik sistemleştiriyor; silahlı savaşın başladığı ve sonra da bölge sakinlerinin devrimci savaşa sürüklendiği, ulaşılması zor (dağlık) bölgelerde kökleşecek olan «foko» teorisi veya «gerilla ocağı» teorisi deniyor bu sistemde. Siyasal çalışma bir kenara itilmemiştir, fakat askeri insiyatiften sonra gelir, askeri yönetim ile kaynaşır ve gerilla ile beraber gelişir.

Siyasi yanın küçümsenmesi ve askeri yanın büyüütülmesi, Guevara ve gerillaların çeşitli bölgelerdeki başarısızlıklarının kastrizm'e yüklenmesine sebep oluyor.

Oysa, kastrizm'in, tarihsel olarak açıklanabilen iradecilik, ateşlilik ve liderlerinin mertliğine bağlanma tutkusu vardır. Ve bu iradecilik, ideolojik düzeyde olduğu gibi stratejik düzeyde de kitle hareketlerini ele alma biçimlerini belirlemiştir.

Küba Devrimi öncesine değin doğrudan doğruya Moskova'ya bağlı Latin Amerika Solu, şehir proletaryasını ve onun siyasal bilinç düzeyini, parlamenter düzen içinde gerçekleştirilmesi olanaksız devrimci dönüşüm için ana etken ve tek yol olarak görmüştü.

Gerillaların Sierra Maestra'ya yerleşmeleri ve köylülerin harekete katılması bu görüşleri yerle bir etti. Kitlelerin kendiliğindenciliğini ve propagandayı yeterli ve tutarlı tek silah olarak kabul Sovyet eğilimli komünist partilerinin oportünistlikleri ile proletaryanın işlevine ilişkin dogmatik davranışları aynı şekilde suçlandı.

1960 Havana zaferinden, «Che»nin Bolivya'da, Lobaton ve La Puente'nin Peru'da öldükleri, Brezilya'da Ca-

paraonun başarısızlığa uğradığı 1967 yılına değin Guatemalalı ve Venezuelalı mükavemetçilerin durgunluğundan sonra Latin Amerika devrimci solu, daha «bilimsel», yani daha marksist bir iradeciliğin hegemonyası altında hareket etti. Kıta devrimci hareketinin, diyalektik gelişimin üç evresini izleyerek gelişeceği de ileri sürülen doğru bir görüştür. Şöyle ki:

Tez: Siyasetin askerilik üzerine önceliği, proletaryanın işlevini abartma, «ortodoks» komünist partileri yönetiminde «milliyetçi» veya «ilerici» denilen burjuva güçleri ile güçbirliği stratejisi. (1960'a değin)

Antitez: Askerliğin siyaset üzerine önceliği, sefalet koşullarının savaşa katılmaya iteliyeceği köylülüğün «bulunuşu» (kendiliğindencilik), Régis Debray'ın sistemleştireceği ve Fidel Castro ile «Che» Guevara'nın yönetecekleri gerilla «ocağı» stratejisi (Fokoculuk). (1967'ye değin).

Sentez: Daha başlangıçta, siyasal ve askeri yönlerin birliği, öncü gerilla ile kitle hareketinin birbirinden kopmazlığı, «devrimci savaş» adına şehir proletaryası ile köylülük arasındaki taktik ilişki.

Yadsımaksızın, Kastrizm'i aşmaya çalışarak, «Kastro-guevaristler» çıkmazından kurtulma yollarını arayarak işte bu sentezci görüş alanı içinde örgütleniyor Ulusal Kurtuluş Hareketi militanları.

Ocak 1968 tarihli bir bildirgede⁽¹⁷⁾ bu devrimci mücadelenin derinleştirilmesi isteniyordu. Gerçekten de bildirgede şunlar okunuyordu: «kırsal ve kentsel bölgelerde üç görüş esastır: gerilla cephesinde, kitle cephesinde ve dayanışma şebekesinde hareket etmek». Körükörüne Maoizm'e bağlanılacağına, Carlos Marighella, devrimciler, klasik tipte komünist kitle çalışmasına «yan çizmemek

(17) Bu bildirge *Granma*'nın fransızca yayınında yayımlandı. 9 Şubat 1969.

gerekir»⁽¹⁸⁾ ile kentsel ve kırsal mücadeleyi birleştirmelerini öğütüyor.

Mayıs 1969 tarihli bir yazıda Carlos Marighella düşüncesini daha da açıyor: «Brezilya'da bugün devrimciler arasında kitle çalışması üzerine iki ayrı görüş vardır. Bazıları kitleleri acil gereksinimlerinden çıkarak devrimci davaya kazanmayı öneriyor. Oysa askeri dikta, kitlelerin acil gereksinimlerinden çıkarak onları devrimci davaya kazanmayı amaçlayan ekonomik mücadeleyi engelleyecek ve zorla karşılık vermekte duraksamayacaktır. Bu tür çalışmada ısrar edenler diktaya karşı mücadeleyi sürdürecektir gücü yitireceklerdir... Diğerleri, «başlangıçta, büyüdüğü ölçüde kitlelerin katılmasını sağlayacak ateş gücünü sağlamak gerekir. Kitle hareketi, ancak silahlı mücadeleye bağlı olarak bir önem kazanır... Çünkü ancak devrimcilerin ateş gücüne dayanılarak baskı göğüslenebilir» diyorlar. Biz, bu ikinci görüşü kendi görüşümüz olarak kabul ediyoruz.⁽¹⁹⁾

Aynı belgede, dayanaksız bir sıra suçlamaları çürütmek için Marighella şunları yazar ve nasıl olursa olsun her türlü «fokocu» görüşten ayrılır: «Bizim çarpışma biçimlerimiz yenidir; Brezilya'da, kesinlikle gerilla ocağı yaratmaya niyetimiz yok. Devrimci savaş stratejimiz, birbirini bütünleyen üç durumu gözönüne alır. Şehir gerillası, kır gerillası ve psikolojik savaş. Gücümüzün en büyük bölümünü kır gerillasına ayırmak gereklidir. Kır gerillası fokocu kavramların bir ürünü değildir, tersine, ülkemizin zorunlu kıldığı hareket savaşına girilmesi halinde gelişecek bir enfastrüktürün kökleşmesi sonucu ortaya çıkacaktır.»

(18) Bkz: «questoes de Organizaçao», s. 3. Temps Modernes, Kasım 1969.

(19) Bkz: «O papel da açao revolucionaria na organizaçao», s. 8 ve 9, Temps Modernes, Kasım 1969.

Demek ki Marighella, gerilla - parti, ocak - kitle çatışmasını aşmaya çalışıyor; birbirini izleyen her kavramın içeriğini yenileyerek, birbirlerini bütünler hale sokarak, siyasi ve askeri her iki yana da eşit önem vererek, tüm ayaklanma ocaklarının kökleşmesini reddederek...

CONRAD DETREZ

4

Brezilya Komünist Partisi Yürütme Kuruluna Mektup

Yürütme Kurulu'na

Sevgili Yoldaşlar,

Yürütme Kurulu'na istifamı sunuyorum. Politik ve ideolojik farklarımız o kadar büyük, aramızdaki uçurum o kadar geniş ki... Bu durumda bir savaşçı için, bilinciyle çatışma halinde yaşamaktansa, biçimsel bir beraberliği reddetmek hiç şüphesiz seçilmesi gerekli yoldur.

Kişisel olarak yoldaşlardan hiçbirisiyle meselem yoktur.

Tribuna de Debate'de yayınlanan «İç ve Diyalektik Çatışma» adlı makalemde ve bir broşürde, benim için kişisel meselelerin iç çatışmalarda hiçbir rolü olmadığını sanırım yeterince açıklamıştım.

Hiç kimse kendi kendine tarihin seyrini değiştiremez, çünkü, tarihin seyrini değiştirmek kudreti sadece emekçi kitlelerindedir.

Yürütme kurulunun çalışmasını etkisiz kılan, onun hareketlilikten ve ülkenin büyük sanayi merkezlerinde ve köylüler arasında partiyi hakim kılma yeteneğinden yok-

sun bulunmasıdır. Yürütme çalışmaları sadece toplantılar düzenlemek, bildiriler ve bültenler hazırlamaktan ibarettir. Ne planlanmış bir eylemi, ne de kavgaya yönelmiş bir faaliyeti vardır. Buhran zamanlarında ise parti gerçeklere sırt çevirmiş, yöneticileri seslerini duyuramamıştır; örneğin Janio Quadros'un çekilmesi ve Goulart'ın görevinden uzaklaştırılmasında olduğu gibi...

Yürütme Kurulu'na istifamı sunarken, bir devrimci olarak, kitlelerin bağrında devrimci kavga verme isteğimi açıklamak ve halen parti liderliğine hükmeden politik oyunun bürokratik ve uzlaşmacı kurallarına daha fazla tahammül edemeyeceğimi belirtmek isterim.

1) Fikirlerin Dolaşımı

Yürütme Kurulu'nun, özellikle kararsız ve tutucu görüldüğü konulardan biri, kitap yayını ve fikirlerin açıklanması sorunudur. Birbuçuk yıl önce «Tutuklanmaya Nîçin Direndim?» başlıklı bir broşür yayınlamıştım. Eskiden parti yönetimi kurnazlık edip el yazmalarını toplatıyor, yasaklıyordu. Halen yürütme kurulunda bulunan arkadaşlar, yayımlandıktan sonra bu kitaptan haberdar olabilmişlerdir. Ancak haberdar olduktan sonra da, militanlardan yada diğer yöneticilerden talep gelse bile, kitap üzerinde tartışmamışlardır. Kitabımı görmezlikten geldiklerini ancak aradan bir yıl geçtikten sonra teslim etmişler ve düşüncelerini açıklamışlardır. Tutuklanmamı ve hapisteki günlerimi anlatan birinci bölüme itirazları yoktur. Ancak, onlara göre parti çizgisine aykırı olan, ideolojik ve siyasal sorunları tartışan ikinci bölümü beğenmiyorlar.

Kitabın bir bütünselliği olmasına ve bu iki bölüm arasında bir neden - sonuç ilişkisi bulunmasına rağmen, yalnız bir bölümün suçlanması oldukça garip. Tutuklanma kararına, eğer kitapta zikrettiğim siyasal nedenler olmasaydı, hiç de itiraz etmezdim.

Fakat yönetici arkadaşlar bu gerçekten kaçarak, kantçı bir soyutlamaya ve bilinemezciliğe sürüklendiler, ayrılması mümkün olmayan şeyleri birbirinden ayırdılar. Hatta daha da ileri giderek bir yönetici üyenin, kendi anlaşmazlığını açıkça ifade edemeyeceğini savundular. Bu sav, stalinci bir savdır. İnceleyelim:

Bir anlaşmazlık ansızın ve bir hiçten dolayı ortaya çıkmaz. Çelişmeler sürecinin gelişmesinin ve altı yıl önceki ilk tartışmadan bugüne değin adamakıllı olgunlaşmasının sonucudur. Arkadaşlar ise böyle bir çatışmayı gemlemeye çalışıyorlar. Geçmişte bize büyük zararları dokunan «oybirliğine varma teorisi» batağına düşüyorlar. Yine anti-marksist, anti-diyalektik yekpare ve tabandan kopuk «öncü çekirdek» anlayışına dönülüyor. Bizi ideolojik bakımdan yıldırma ve baskıyla korktukları fikirlerimizin yayılmasını önlemek istiyorlar. Oysa çelişmeleri açığa çıkartmak, gerçeğin ölçütü olacak pratiğin izlenmesi şartıyla, onları çözümlemek için bir yoldur.

2) Anlaşmazlığın Kaynağı

Anlaşmazlığımız hemen bugünün meselesi değildir. Çok gerilere gitmektedir. Janio Quadros'un görevden çekilmesine, bizim ne siyasi, ne de ideolojik olarak böyle bir olayla karşılaşmaya hazır olmadığımızın anlaşılmasına dek uzanır.

1962'de parti kitlesi önünde, bu anti marksist yöntemleri, yönetim kâdrolarındaki bireycilik eğilimlerini ve ideolojik alanda kesin bir tutum takınılmamasını eleştirdim. Hiçbir direnmeyle karşılaşmayan Nisan 1964 hükümet darbesi, yüklendiğimiz görevi yürütecek düzeyde olmadığımızı bir kez daha gösterdi. Böylece, kendi hesabıma, dikta polisine karşı direnmeye karar verdim.

Yürütme Kurulu'nun politik ve ideolojik hazırlığı-

nın olmayışı, eminim ki, bugün birçok militan tarafından tartışılmaktadır.

Burjuvazinin Brezilya devriminin yönetici gücü olduğunu kabul etmek, tarihsel kaderciliğe bağlanmak olur. Yürütme Kurulu proleter taktiklerini burjuva taktiklerine feda ederek, işçi sınıfının durumunu sarsmıştır. Bu yüzden işçi sınıfı bütün inisiyatifini yitirmiş ve kendisini olayların gelişimine kaptırmıştır.

Brezilya Krizi başlığı altında topladığım ve yayınladığım yazılarımın amacı, açık tartışma ilkesine dayanarak, karşı çıktığım parti yöneticilerinin durumu ile ilgili tartışmalara katkıda bulunmaktır. Yürütme Kurulu ile çatışmanın hiçbir hatalı yanı yoktur. Çünkü herkes, yürütme kurulunun eyleme geçebilir yapıya kavuşmasını ve diyalektik materyalist metodu yeniden benimsemesini istemektedir.

3) Sınıf Yanılgıları

Özür dilerek belirteyim ki, yürütme kurulu büyük yanılgılar içinde yuvarlanmaktadır. Üyelerinin büyük bir kısmı, Kubitschek, Janio Quadros, Adhemar de Barro⁽¹⁾ gibi burjuva liderlerinin, Genel Amauri Kruele ve Justino Alveze gibilerinin diktaya karşı direnme vaadlerine kandılar. Adhemar de Barros'un siyasi haklarının kaldırılması da, onları uyandırmadı. Çünkü yürütme kurulu, bugün ne olduğunu çok iyi bildiğimiz Geniş Cephe'yi, ne anlama geldiğini açıklamadan ve üzerinde tartışma yapılmasına asla izin vermeden, benimsedi.⁽²⁾ Oysa faşist lider Lacerda, reformist ve halkçı olarak tanıtmak istediği partisini bu yolla kurmak istiyordu. Yürütme Kurulu, bu ol-

(1) Sao Paulo Devleti Sabık Başkanı

(2) Lacerda, Kubitschek, Goulart tarafından kurulan bu «geniş cephe» siyillerin tekrar iktidara dönmesini ve «yeniden demokratlaşma» politikasını savunuyordu.

guyu, «olumlu bir siyasal olay» (Bkz: Voz Operaria, No. 22, November 1966) olarak görüyor ve bu cephenin diktaya karşı, özgürlük için ve Brezilya halkının gerçek çıkarları için savaşılabileceğini sanıyordu.

Gerçekte ise Lacerda'nın istediği, Amerikan emperyalizmine yeni bir biçimde yaranmak ve halkımızın kurtuluşunu önlemektir. Sınıfsal nedenlerden dolayı Lacerda işçi sınıfının ve köylülerin çıkarları uğruna büyük toprak sahiplerine karşı savaşılamazdı. Onun istediği, sınıflar arası işbirliği ve Başkan Costa e Silva'nın bir oyunu olan uzlaşmacılıktır. Bütün bunlara karşı yürütme kurulu susmuş ve yanılırları körüklemiştir. Proleter ideolojisi hiçe sayılırken, bu yanılırlar, ünlü *genişleme* siyaseti adına, sekterliğe ve sol maceracılığa karşı mücadele adına haklı gösterilmeğe çalışılmıştır. Yürütme Kurulu, görevi halkın önünde hükümet darbesi yaratıcılarının ipliğini pazara çıkarmak, cinayetlerini sergilemek ve onlara proleterlerin yada Marx'ın söylediği gibi «plebiyen»lerin yaptığı biçimde saldırmak olduğu halde, burjuvazinin dümensu-yuna girmek için sınıfsal bağımsızlığından vazgeçmekle kalmadı, marksist olmaktan da büyük çapta vazgeçti.

4) Seçim mi, silahlı mücadele mi?

Yürütme Kurulu hâlâ diktayı parlamenter başarısızlıklara uğratarak zayıflatmak umudunda. Ve rejime düşman önemli güçleri birleştirebileceğini sandığı Brezilya Demokratik Hareketi (MDB)'ne⁽³⁾ büyük bir önem vermekte, hatta Lacerda'nın Geniş Cephesi'ni desteklemektedir. Diktayı tatlılıkla, diktatörlere saldırmadan, Yunanlılarla Truvalıları birleştirerek devirmek istiyor! Devrimci bir strateji ve taktik önereceğine, olanaksız bir barışçıl kurtuluş yolunu ve yeniden demokratlaşma yutturmacasını vaz ediyor. *İki Taktik*'te «Halkların hayati sorunları

(3) Dikta tarafından hoş görülen bir muhalefet partisi,

ancak kuvvetle çözülebilir. Ve zafer, ancak kitlelerin silahlı gücüyle ve ayaklanma ile kazanılır, yoksa şu yada bu yasal ve barışçıl yolla değil» diyen Lenin'i de anlamamışa benziyorlar.

Egemen sınıfların şiddetine kitlelerin devrimci şiddetiyle karşı çıkmalıdır, denildikten ve tekrar edildikten sonra, sözleri eyleme dökmek için hiçbir şey yapılmamıştır. Ancak devrimci kavga içinde doğabilecek devrimci atılganlıktan ve bilinçten yoksundurlar, bu yüzden de pasifizm duasını vazetmekte direniyorlar.

Brezilya için tek çıkış yolu vardır: Silahlı savaş. Halkın silahlı ayaklanmasını ve bu ayaklanmanın gerektirdiği bütün işleri hazırlamak zorunludur.

«Proletarya üzerindeki etkimiz hâlâ çok yetersizdir. Köylü yığınları üzerindeki etkimiz önemsizdir. Proleterlerin ve köylülerin coğrafi dağınıklıkları, geri kalmışlıkları ve bilgisizlikleri korkunçtur. Ancak devrimci üniteler dağılmış güçleri süratle toplayabilir ve yetiştirebilir. Gelişmesi içinde atacağı her adım kitleleri daha fazla uyanıdırır ve karşı konulmaz bir biçimde onları devrimci programa çeker. Çünkü onların gerçek ve hayati çıkarlarını savunan tek program budur.»

Lenin böyle demektedir.

Brezilya'da da diktaya karşı savaşabilecek ve direnebilecek devrimci güçler vardır. Proletaryanın etkisini duyurduğu her yerde leninist düşünce de kendisini gösterir.

5) Savlarımız Çürütülemez

Yürütme Kurulu burjuvazinin önderliğine inanıyor ve bu inanca uygun tavır alıyor. Bütün sorunların başlangıç noktası da işte burasıdır.

En önemli, temel sorun, iktidar sorunudur. Brezilya devrimcileri, kitlelerin katılmadığı bir iktidar önermezler.

İktidarın burjuvazinin elinde kalması diye bir şey söz konusu olamaz. Ne milliyetçi ve demokratik bir hükümet, ne de daha ölçülü bir deyimle şimdi öne sürüldüğü gibi halkın sorunlarını çözebilecek burjuva hegemonyasında «az yada çok ilerici bir hükümet» söz konusudur.

Tüm bunlar, devrimci kavganın yadsınması, parlamentarist pasifizm ve burjuvaziye teslimiyetçiliktir. Devlet monopolünü tasfiye eden ve şimdiki geri tarımsal sistemi destekleyen faşist, otoriter anayasa, ülkenin tamamen Birleşik Amerika kontrolü altına girmesini, yargı ve yasama organlarının ise tamamen yürütme organının kontrolüne tabi olmasını öngörmektedir. Böyle bir anayasa yürürlükte iken, seçim yoluyla demokratik hükümetler kurulması söz konusu olamaz.

Demokratik bir hükümet, ancak bugünkü anayasanın tasfiye edilmesi, diktatörlüğün yıkılması, başka bir ekonomik düzenin kurulmasıyla meydana getirilebilir. Latin Amerika halklarının kurtuluş hareketlerini bastırmak için Brezilya'da kurulmuş olan diktatörlükle parlamenter anlaşmalar yaparak ve gerek hakim sınıfara, gerekse Kuzey Amerika emperyalizmine yardımcı olarak 15-20 yıl daha kaybetmenin hiç anlamı yoktur. Esasen bu parlamenter anlaşmalar 20 yıl sonra da hiçbir şey değiştirmeyecektir. Buna karşılık, bu ilkesiz uzlaşmalar bizi kitlelerin gözünden düşürmüştür. Demokratik-liberal devrimler çağı kapanalı beri, bu gibi önerilerin pratik ve teorik bakımdan geçerliği de kalmamıştır.

Küba Devrimi'nden paniğe kapılan Kuzey Amerika emperyalizmi, Latin Amerika'nın işbirlikçi ordularıyla ittifak ederek, kıtamızda en ufak bir halk kurtuluş savaşı belirtisi görüldüğünde, derhal askeri hükümet darbesi yaptırmakta tereddüt etmiyor. Gerekirse, Vietnam örneğinde olduğu gibi, en zalimce saldırılara başvurmaktan kaçınmıyor.

Temel reformlar, hiçbir zaman barışçıl yollarla gerçekleştirilemez. Bu amaca, ancak, devrim yapıp iktidarı ele geçirerek ve egemen sınıflara bağlı askeri yapının değiştirilmesiyle ulaşılabilir. Bu gerçeği yadsımak, marksist bir partiyi burjuva partilerinin alelade bir parçası haline getirmek demektir.

Burjuvaziye bağlanmak, bir yandan da, devrimde köylülüğün işlevinin önemsenmemesini doğurur. Bu da, yürütme kurulunda - ister ilgisizlik, ister kötü niyetle olsun - kırsal bölgelerde siyasal çalışma sorununun niçin hiç gündeme alınmadığını açıklar. Bununla beraber, köylülük, devrim terazisinde sonucu belirleyen bir ağırlıktır. Köylülüğün katılması olmadan, proletarya burjuvazinin çekim alanından kurtulamaz. Brezilya'da işte apaçık bir biçimde böyle yadsınıyor marksizm. Köylülerin desteği olmadıkça, parti, liderler arasında parlamenter anlaşmalar yapmaktan başka hiçbir şey yapamaz.

Tüm bu nedenler, beni istifaya zorluyor. Bu durumda ideolojik bir uzlaşmayı kabul etmenin benim için kesinlikle olanaksız olduğunu da eklemem gerekir.

6) Sao Paulo Sorunu

Yürütme Kurulu'nun, partinin büyük işyerlerindeki görevlerine fazla önem vermediğini ve oralarda sağlam üsler kurmaya çalışmadığını sanıyorum. Oysa, fabrikalardan ve işçi sınıfından destek almadıkça devrim yapılabileceği düşünülebilir mi? Brezilya'da işçi sınıfının en etkin ve en büyük biçimde yoğunlaştığı Sao Paulo'da fabrikalarla ilişki kurulamadığı için parti yıkılmış durumdadır ve burjuvazinin ideolojik etkilerine açıktır. Bütün bunlara karşı yürütme kurulu sadece ve sadece ilgisizlik örnekleri vermiştir. Bu eyalette militanlar, daha önce yürütme kuruluna danışmadan, eyalet yönetimine yürütme kurulunun bir

üyeleriyle⁽⁴⁾ diğer bir genç merkez yöneticisini seçince, yürütme kurulu buna da karşı çıkmıştır. Hiçbir yürütme kurulu üyesinin, ülkedeki eyaletlerin yönetim kadrolarına girmemesi gerektiğini belirten bir makale kaleme almağa koyuldular. Oysa bu tutum, yürütme kurulunun bir fildişi kuleye çekilip fabrikalarla ve kırlarla tüm ilişkilerini kopartmasından başka bir anlam taşımamaktadır. Hayal kırıklığına uğrayan Sao Paulo militanları, bu karar üzerine, eyalet yönetimine giren temsilcilerini geri çektiler, Esasen Sao Paulo militanları, partinin burjuvazinin dümensuyuna takılmasından ve partinin kadrolarına Başkan Janio Quadros ve başbakan Adhemar de Barros'un savundukları burjuva ideolojilerinin sızmasından beri gayrimemnundular. Sao Paulo'da burjuva çevrelerinde parti, «komünist hareket» adı taşımakla birlikte, içinde «sosyal barışı reddeden asi kimselerin bulunmadığı» bir örgüt olarak kabul ediliyordu. Kitlelerin devrimci gücünü temsil etmek yerine, uzlaşmaya ve parlamenter anlaşmalara yatkın barışçı bir parti! Partinin Sao Paulo'daki amaçlarından biri, «yönetim mekanizmasının, yargı organlarının ve polis örgütünün demokratik bir biçimde yeniden kurulmasıydı.» Böylece mahalli iktidarlar ele geçirilecekti!

Sao Paulo'da toplanan parti eyalet kongresi, burjuvazinin ideolojik etkilerine, deformasyonlara büyük tepki göstererek oportunist tezleri kesinlikle reddetmiştir.

Yürütme Kurulu kongrenin tepkilerini ve kararlarını değerlendirmek yerine memnuniyetsizlik göstermek ve keyfi tasarruflara gitmek yolunu seçti. Ancak aradan bir yıl geçtikten ve parti adamakıllı sarsılıp burjuva görüşleri bünyesine sızdıktan sonradır ki, yürütme kurulu, Sao Paulo sorununu tartışma gereğini duyuyor.

Ne yapalım? Aydınların çekip gidişini, partinin iş-

(4) Burada söz konusu olan Carlos Marighella'nın kendisidir.

yerlerinde soluk alamamasını, köylüler arasında çalışmanın yokluğunu, devrimci öğrencilere destek olma yetersizliğini bırakalım da kendi kendisine açıklasın. Bazılarının parlamenter anlaşmalardaki çıkarlarını da.

Bunlar deformasyonun açık belirtileridir.

Bu deformasyonun ana nedeni, inanıyorum ki, yürütme kurulunun ideolojik ve teorik yetersizliğinde yatmaktadır. Bu durum sınıfsal uyanıklığın azalmasına ve birçok belgelerin polisin eline geçmesine sebep olmuştur. Polis bu yüzden birçok isimleri ve parti içi sorunları öğrenmek imkanını bulmuştur.

Şurası bir gerçektir ki, Yürütme Kurulu, marksizmleninizmi bir yana itmiştir, teorik çalışmalara girişmemekte, herhangi bir devrimci pratiğe katılmak ve onu geliştirmekten kaçınmakta, kitapların yayınlanmasından ve yasaklanmış düşüncelerin yayılmasından korkmakta, temel sorunları hiçe saymakta, teslimiyetçilik ve vesayet siyasetini her şeyin üstünde tutmaktadır.

Sizlere bu şekilde bir yazı yazmak benim için çok zor. Fakat düşüncelerimi parti kitleleri ve kamuoyu önünde açıklamamam da büyük bir hata olurdu.

Kişisel davranışların ve bireyciliğin bu sorunları çözebileceğine inanmıyorum. Kesin rolü düşünceler oynar. Ve cevabı bulacak olan da düşüncelerdir.

Brezilya devrimi davası, Birleşik Devletler boyunduruğu altındaki halkımızın kurtuluşu, partinin marksist düşünceler çevresinde birliği için biz komünist ve marksist-leninist devrimcilerin, her türlü uzlaşmanın üstünde, istediklerimizi ve düşündüklerimizi açıkça söyleyebilecek ve buna uygun olarak harekete geçebilecek cesarete sahip olmamız gerekmektedir. Proleter selamlar.

CARLOS MARIGHELLA

Rio de Janeiro, 10 Aralık 1966

5

Fidel Castro'ya Mektup

Sevgili Fidel Arkadaş,

Latin Amerikalılar Dayanışma Örgütü Konferansı'nın bittiği şu anda kabul edilen kararlara ve kapanış konuşmana bütünüyle katıldığımı belirtmek ve Brezilya Komünist Partisi Yürütme Kurulu ile de bağlarımı kestiğimi bildirmek için sana yazmayı zorunlu buluyorum. Bu görevi Havana'da yazdığım bu mektupla yerine getiriyorum. Hiç bir zaman vazgeçmiyeceğim komünistliğim, konferansın düzenleme komitesi kurulunun çağrısını reddetmeme elvermiyordu. Delege olarak değil de çağrılı olarak konferansı izledim.

Biliyorum ki B.K.P. Yürütme Kurulu, O.L.A.S.'a karşıdır; Hatta bu tavrını mart kararnamesiyle kamuoyuna açıkladı; o yazıda konferansa katılmayacağını bildiriyordu... Bu konferansa katılım, devrimcilüğimde hiç bir değişiklik yapmayacaktır. Biliyorum bunu.

Benim devrimci hareket hakkındaki tutumum biliniyor; 10 Aralık 1966 tarihine B.K.P. Yürütme Kurulu'na yazdığım bir mektupta bunu belirtmiştim. Kurul'un be-

nim istifamı görüşmemesi ve birkaç ay sonra da «yürütme kurulunun üç toplantısına gelmedim» diye beni görevden alması, üzerinde durulması gereken bir noktadır. Bürokratik toplantılar düzenlemek için büyük gayretkeşliğe düşen, ama kavgayı, devrimci eylemi geliştirmek için parmağını bile oynatmayan garip bir yönetim!

(.....)

Küba'da tüm Latin Amerika'nın gerçek devrimcilerinin toplanacağını, orada kendi ortak sorunlarını tartışacaklarını, Birleşik Devletler emperyalizminin genel stratejisine karşı savaşı sağlayacak genç bir stratejinin temellerine atacaklarını biliyordum.

(.....)

B.K.P.'de ise, 1935 silahlı ayaklanmasını izleyen çeşitli yönetimler, devrimci çizgiyi bırakmışlar ve burjuvazinin ideolojik ve siyasi görüşlerini benimsemişlerdir. (...) Pasifist bir siyasi çalışmayla sadece kentlerde başarı kazanacaklarını umarak köylülüğün devrimdeki rolünü önemsemediler (...) Yürütme Kurulu silahlı savaştan korkuyor ve tek çıkar yolun silahlı savaşta olduğunu benimseyenlerin eylemlerini köstekliyerek böyle bir savaşın ilkelinin ortaya konmasını önlemeye çalışıyor.

(.....)

Yapılması gereken, O.L.A.S. Konferansı sırasında yapıldığı gibi, ideolojik mücadeleyi yoğunlaştırmak ve aynı zamanda devrimci eyleme geçmektir. (...) Marksizm-leninizmi ödünsüz kabul ettirmek ve Brezilya'nın somut koşullarına uymak gereklidir (...) Yürütme Kurulu ile ilişkinin kesilmesinin, Brezilya devrimci hareketinin ideolojik kavgasını derinleştireceğine ve sağ sapık düşüncelerin ve revizyonizmin yıkılmasına yarayacağı kanısındayım.

Yürütme Kurulu, ertelemekten bir türlü vazgeçmediği bir toplantıda her şeyi çözümlemeyi öneriyor, ama bu toplantı hiçbir şey getirmeyecektir: yönetici kadro, uzun sü-

redir hiçbirseyi değiştirmek istemedięini göstermiřti, zaten...

(.....)

Benim seçtiğim yol, kırlarda başlatılacak olan ve böylece benim de kesin olarak Latin Amerika devrimine katılacağım gerilladır.

Gerilla, bence Brezilyalı devrimcileri birleştirmek ve halkımızı iktidara getirmek için tek yoldur. Bir komünist olarak, bu davranışımın, hiç olmazsa, bir devrimcinin nasıl bir tutum takınması gerektiğini göstereceğine inanıyorum.

Proleter selamlar.

CARLOS MARIGHELLA
Havana, 18 Ağustos 1967

6

“Devrimci Savaş” Üzerine Görüşme ⁽¹⁾

— Örgütünüz, Brezilya devrimci hareketine yeni olarak ne getiriyor?

— Eylem! Bizde, öncü, yöneticiler herşey eylemden doğar... Silahlı savaşçı grupları kurduk. Öncü onlardır. Yönetim, en açık görüşlülerin (yani, siyasi olarak en tutarlı olanların), en cesurların elindedir. Örgüt sonra gelir. Bütün diğer grupların çoğu, hatta partiden ayrılanların kurdukları gruplar bile başlagıçta demokratik merkeziyetçilikle işleyen bir parti -yeni bir K.P.- kurmak istiyorlar. B.K.P.’ne karşı olarak, programlarına daha sonra silahlı savaşı alıyorlar.

— O halde siyasi ve askeri yönetimler aynı şeylerdir?

— Kcsin olarak öyle.

— Ya yönetimle taban arasında?

— Aralarında basamaklar yoktur. Taban grupları,

(1) Bu görüşme O.L.A.S. Konferansı’nın arkasından Brezilya’ya dönüşüne değil Carlos Marighella’nın bir gazeteciyle yaptığı tek mülakattır. Aylık Front Gazetesi’nin üçüncü sayısında yayınlanmıştır.

stratejimiz doğrultusunda ve yapılanın eylem olması koşuluyla tüm insiyatifleri almakta serbesttirler. Marksizm ya pratiğe uygulanır, yada hiç bir şeye yaramaz.

— *Daha başka siyasi - askeri yönetimler olmalıdır, çünkü tezlerinizi savunan sadece sizin yönettiğiniz Ulusal Kurtuluş Hareketi değildir. O halde «birleşik kumandanlık» sorunu nasıl ortaya konuyor?*

— Önce, stratejimiz Brezilya için devrimci solun stratejisi (bu son sözleri üzerine basarak söylüyor) kapalı, sadece bir kez uygulanıp ortadan kaldırılan bir şey değildir. Belli başlı yönelmeleri çok açık olarak tanımlanmıştır. Şehir gerillası, kır gerillası, hareketlilik, hareket savaşı, işçi ve köylülerin silahlı ittifakı, devrimin stratejik üssü olan kırlarda süren savaş ile kaynaşmış şehir savaşının taktik ve tamamlayıcı işlevi. Bundan başka bugün elde silah savaşan örgütler aynı görüştedirler, ama savaşın gelişimini aynı açıdan göremiyorlar; ancak pratik içinde bu gibi sorunlar aydınlığa kavuşacak, her zaman büyüyen bir stratejik birlik ve birleşik kumandanlık zorlanmadan oluşacaktır. Şurası kesindir ki, hiçbir zaman yukarıda sıralanan sorunlar masa başı toplantılarında çözümlenemeyecektir. Ucuzuna tartışmalardan doğmuş bir birleşik kumandanlığın bitkisel bir hayatı olacak ve kısa bir süre sonra da parçalanacaktır.

— *Bu stratejide üç evre gözetiyorsunuz: gerillaya hazırlık, gerillanın başlatılması ve gerillanın hareket savaşına dönüşümü. Brezilya'da, bugün hangi evredeyiz?*

— İkinci evredeyiz. Birincisi silahlı savaşçı grupları oluşturma, sürekli-siyasi buhranı askeri buhrana dönüştürmek, dikta generallerine bile, devrimci savaşın tutarlı ve iyi bir şekilde başladığını itiraf ettirmek amaçlarını gözetiyordu. Şehir gerillası kökleşiyor; kır gerillası bu yıl başlamış olacaktır. Anti-gerilla manevraları düzenleyen düşmanı ülkenin çeşitli bölgelerine dağıtmak için

bunları açıklıyoruz. Bazı bölgeleri onlar gayet iyi biliyorlar. Oralara gitmeyeceğiz.

— *Niçin şehir gerillasından başlanıldı?*

— Ülkenin içinde bulunduğu dikta ortamında, propaganda ve kamuoyunda tanınma olanakları, özellikle şehirlerde vardır. Özellikle öğrencilerin, aydınların, sendikacı bazı militan grupların düzenledikleri kitle eylemleri, ülkenin bellibaşlı şehirlerinde, daha sert bir savaşın (silahlı eylemler) yadırganmayacağı uygun bir ortam yarattılar. Hükümetçe alınan anti-demokratik tedbirler (kongrenin kapatılması, seçimlerin kaldırılması, yüzden fazla milletvekili ve senatörü içeren parlamento üyeliklerinin kaldırılması, televizyona sansür) ve öğrencilere, birçok profesör ve gazeteciye karşı girişilen sayısız baskılar, bir başkaldırı ortamı yarattı. Halkın işbirliği kazanıldı devrimcilere. Gizli yayın ilerliyor, korsan radyolar hoşnutlukla dinleniyor. Demek ki, şehir, gerillayı başlatabilmek için istenilen nesnel ve öznel koşulları bir araya getirebiliyor. Durum, kırlarda daha az elverişlidir. Kır gerillası, işlevi daha çok taktik olan şehir gerillasına göre ikincil bir duruma düşüyor... Diğer yandan, kırlarda mücadele edecek savaşçılar, ilk önce şehir mücadelesinde deneneceklerdir. Bunların arasından en yeteneklileri seçilecektir.

— *Şehir gerillasına devamı nasıl düşünüyorsunuz?*

— Bir yığın şey yapılabilir: rehin alma, dinamitleme, polis şeflerini ele geçirme (özellikle arkadaşlarımızı işkence edenleri ve öldürenleri), silah ve para «soygunlarını» sürdürme. Ordunun en modern silahlara kavuşmasını diliyoruz. 15 siyasi mahkumun serbest bırakılması amacıyla Amerikan elçisinin kaçırılmasında olduğu gibi, daha ileri hedeflere ulaşmak amacıyla, başka önemli kişileri de kaçıracağımızı şimdiden bildireyim.

— *Kır gerillaları kimlerdir?*

— Campo'da doğan ve sonra çalışmak üzere şehre

gelen gençlerin oluşturdukları gruplar. Bu grupların içinde siyasi ve pratik eğitim görürler; bugün de geldikleri yerlere dönmektedirler. Latin Amerika'da kırsal güç bu görüş açısından olumlu bir etkidir. Zaten, köylülerin devrime katılması, şayet Brezilya toplumu derinlemesine değiştirilmek isteniyorsa, yüzde yüz gereklidir. Sadece burjuvazi ile proletaryayı karşı karşıya getiren mücadele uzlaşmacılık batağına saplanabilir; zaten bu yolda yürünürse ilk kez olmayacaktır proletaryanın düzenle kaynaştırılması.

— *Maoist misiniz?*

— Brezilyalıyım. Brezilya gerçeği içinde yürütülen devrimci pratiğin oluşturduğu bir kişiyim. Kendi yolumuzu izliyoruz ve Mao, Ho Şi Minh, Fidel, Guevara'nınkiler benzeyen ve istemediğimiz bir görüşü kabul etmemiz beklenmemelidir.

— *Herhalde bazı özel eğilimleriniz vardır...?*

— 1953 - 1954'te Çin'e gittim. Beni gönderen Partiydi. O sıralarda Parti çizgisine karşı gelmeye başlamıştım. Sao Paulo Devleti iç seçimlerinde en sağlam adaydım. Parti beni sadece bir süre için uzaklaştırabilmişti. Çin'de devrimi iyi inceledim. Ama, şayet esinlenmeden söz ediliyorsa, bizimkisi daha çok Küba ve Vietnam örneklerine benzer. Asıl Küba deneyi, özellikle ilk atılımda bulunan küçük savaşçı gruplarının örgütlenmesine ilişkin kısmı benim için asıl yol gösterici oldu.

— *İdeolojiniz?*

— Marksist-leninist. Ama söylendiği şekliyle «ortodoks» değil. Hiçbir zaman hatta iktidarı ele geçirdikten sonra bile, hiçbir şekilde ortodoksluğu izlemeyeceğiz, izlemiyoruz. Ortodoksluk bir kilise işidir.

— *Şehir gerillası, örneğin grevler ve öğrenci gösterileri gibi kitle eylemlerini dışta bırakıyor mu?*

— Kesinlikle hayır! Ama bugünkü yerleşmiş dikta ve

mutlak faşizm ortamında silahlı gruplara dayanmaksızın gösteri yapmak, fabrika işgal etmek intihardır. Rio ve Sao Paulo'daki son sokak gösterileri sırasında öğrenciler öldürüldü. Polis ateş etti. Öğrencilerin ise savunmak için ya sopaları vardı yada hiçbir şeyleri yoktu. Bir dahaki kez durum değişik olacaktır; şayet işçiler fabrikalarını işgal ederlerse silahlı olacaklardır. Kısacası, şehir gerillası ile kitle hareketinin birleştirilmesini öngörüyorum. Bundan başka işçiler, makineleri sabote, malzemeleri imha edebilirler, gizlice silah yapabilirler. Evli olanlar, aile babaları için, bu bugün en mümkün olan tek gerilla şeklidir.

— *Ya kitle çalışması, yani bilinçlendirme, siyasi eğitim, örgütlenme?*

— Geleneksel sol dışta kalmak üzere ve silahlı mücadeleyi ikinci plana atmamak koşuluyla gereklidir. Devrimci savaş deyinileri ile açıklarsak, kitle çalışması ile silahlı mücadele birbirini izler ve birbirlerinin içinde birbirlerine bağımlıdırlar; birbirlerini karşılıklı etkilerler.

— *Bildirgelerinizden birinde şunlar gözümüze çarpıyor: «Proletarya, köylülük ve orta sınıfın silahlı birliği zaferin anahtarıdır.» Oysa, bir bölge dergisine göre tutuklanan ve bilinen 150 devrimcinin % 38'i öğrenci, % 20'si asker veya eski asker, % 17'si serbest meslek sahibi, % 16'sı memur, tüccar v.b. ve sadece % 8'i işçi. Göstergeyi ilginç bulmuyor musunuz? Olumlu olarak, terazi işçiden yana nasıl dengelenecektir?*

— Bu rakamlar sadece şehir gerillası ve özellikle en kökleşmiş savaşçı grupları için geçerlidir. Kitle çalışması yapanlara, lojistik destek şebekelerini oluşturanlara ulaşmamıştır bu gösterge. Gerçekten de bizi en fazla destekleyen şehirlerde orta sınıf, kırdaki köylüdür. Tutuklananlar ve tanınanlar arasında elbette köylüler olmayacaktır, çünkü kır gerillası henüz başlatılmadı. Ve kırlarda hazırladığımız yeraltı üslerini ise hiç kimse bilmiyor. Henüz müca-

deleye tam olarak katılmamış olan işçi sınıfını iyi tanımak gerekir. Bu olgu Brezilya'ya özgü tarihsel koşulların bir sonucudur. Bizde sendikal eylem 1930'a doğru ve Devlet Başkanı Vargas'ın itişisi ile ve bağımlı bir şekilde başladı. İşçi başarıları yoktu, çünkü mücadele olmadı. Vargas'ın istediği bir liberallik vardı. Sendikalar her zaman Çalışma Bakanlığı'na bağlıydı; sonuç: özerklik yoktu. Ayrıca, hiçbir zaman sendikal birlik kurulamadı. Hükümet, hareketleri parçalamakta özel bir özen gösteriyordu; bu da tabanın, zaten hükümetin kuyruğunda olan yönetimi körükörüne taklit etmesini doğurdu. En nihayet, işçiler etkinliklerini ortaya koyduklarında da, campo'dan gelen ve onların yerine işe koşulacak binlerce göçmen daima hazırды. Tüm bunlar, her şeye karşın, örneğin Sao Paulo'nun banliyösü Osasco'da olduğu gibi çok şiddetli grevlere girişilmesini önleyemedi. Sonunda, mücadelenin gelişmesi ile beraber, proletarya kendisini yollar kavşağında bulacak ve seçimini yapmaya mecbur kalacaktır. Mücadeleyi seçecektir, çünkü tarihsel olarak burjuvazi kendisinin sınıf düşmanıdır.

— *Kır gerillası, ülkenin bir çok noktalarında bir-biri ardınca mı başlatılacaktır?*

— Evet. Brezilyalı ve Amerikalı büyük toprak sahiplerine karşı hücumla geçeceğiz. Köylüleri sömürenleri ve onlara eziyet edenleri rehin alacağız veya öldüreceğiz. Büyük hacienda'ların tahıl ve besinlerini köylülere vermek üzere ele geçireceğiz. Kır ekonomisini çıkmaza sokacağız, ama ne olursa olsun kesinlikle hiçbir bölgeyi, araziye savunmayacağız. Savunmak, yenilgiye uğramak demektir.

Şehir gerillasında olduğu gibi her zaman, her yerde, insiyatif bizim elimizde olmalıdır. Saldırı, zafer demektir. Diğer önemli bir nokta da, hareketlilik. Çemberden ve baskıdan kurtulmak ve de insiyatifi kaptırmamak için hareketlilik mutlak gereklidir. Gözden kaçırmamışsınızdır

herhalde, yarınki eylemlerimizi çoğunlukla duyuruyoruz, tasarı şeklinde; bu da stratejimizin bir bölümüdür. Bu taktik, düşmanı, birliklerini dağıtmaya ve hücum ve savunma planlarını çizmeye zorluyor, böylece kendiliğinden savaş insiyatifini yitiriyor. Düşman, ne yapacağımızı biliyor ama, nerede, ne zaman, nasıl yapacağımızı bilmiyor. Böylece her zaman üstün durumda oluyoruz; düşman için bu durum, devrimci savaşın en cehennemi görünüşlerinden biridir. Diğer önemli bir ilke de, dümen çevirmesini bilmektir ki, zaten bu işi de halk yapmaktadır.

— *Régis Debray'ın fikirlerine karşı mısınız?*

— Bazı fikirleri bana yararlı oldu; daha çok «ayaklanma fokosu» teorisine ilişkin yönlerine karşıyım.

— *Çoğunluğu Amerikan yerlisi olan ve tarihsel nedenler yüzünden Beyazlara ve melezlere güvenemeyen Brezilya köylüleri, Bolivya köylülerine oranla mücadeleye daha çabuk girebilecekler midir? Diğer bir deyişle, Brezilya köylüsü daha mı açıktır?*

— Brezilya'da bu «açıklık» sorunu yanlış konmuş bir sorundur. Gerçek sorun, gerilla enfastrüktürü sorunudur. Brezilya'da siyahların, beyazların, melezlerin (çv. Zenci - Beyaz melezi), Yerli - Siyah, Yerli - Beyaz melezlerin, öğrenci ve aydınların desteği ile, hatta bazen, örneğin Juliao Francisco'nun köylü birliklerinin giriştikleri gibi, çok şiddetli siyasi hareketlere katıldıkları birçok kırsal bölgeler vardır. İşte bu insanlarla geliştirmek gereklidir sözünü ettiğim enfastrüktürü; insanların taşınmasını ve besinini sağlayacak olan onlardır, yol göstericiler onlar olacaklardır. Hatta şimdiden söyleyebilirim ki, haber alma şebekeleri bile köylüler tarafından oluşturulacaktır. Silahlı gruplar tarafından desteklenecek olan, kendi acil gereksinimlerini dile getiren hareketler de çıkış noktası olabilir. Daha sonra, belkemiğimizi sağlamlaştıracak olan ezilen köylüler gerillaya sığınacaklardır.

Ya cangaço? Congaceiro'lar için söz konusu olduğu gibi, kır gerillası da işi «kibar haydutluk» şeklinde çığrından çıkaramaz mı?

— Mücadele genel bir strateji içinde ve sınıf mücadelesi şeklinde yürütülürse bu olanaksızdır.

— *Kıta çapında genişleme, stratejinize üstünlük mü sağlar, yoksa yıkıcı mıdır?*

— Üstünlük sağlar. Bizde, sömürgecilik kıyı boyunca olagelmıştır. Burjuva iktidarın baskı güçleri (birlikler, silahlar, meclisler, hapishaneler) buralara yerleştirilmiştir. Düşman içeriden batıya doğru zayıftır; bu bölgede, kıyıdan itibaren stratejik çember pratik olarak olanaksızdır. Kıyı şeridini (yaklaşık 500 km) içeriden ayıran büyük doğal engeller vardır: ırmaklar, sierralar, çalılıklar. Ayrıca, Brezilya'nın en iç kesimleri gerillanın kökleştiği ülkelere sınırdır. Brezilya'nın kıtasal boyutları «fokocu» teoriyi elverişsiz kılar, ama bizim devrimci savaş stratejimize üstünlük sağlar.

— *Bu yıl içinde, halkın şehir gerillasına karşı olan tutumunda olumlu bir gelişim görebildiniz mi?*

— Radyoda manifestoların okunması, yankee elçisinin kaldırılması gibi bazı eylemlerde, evet. Çünkü bu gibi eylemler halkı mücadelemizin siyasal anlamı üzerinde aydınlattı ve harekete karşı geniş ilgi uyandırdı. Aynı şekilde bankalara karşı girişilen «soygunlar» da bu amaç doğrultusundaki eylemlerdir, çünkü fakirler çok iyi bilmektedirler ki, ele geçirdiğimiz zenginlerin bu parası kendilerini ezenlere karşı savaşmak üzere kullanılmaktadır.

— *Brezilya için olan stratejiniz kıta devrimci stratejisi içinde yer almış mıdır?*

— Elbette, çünkü Kuzey - Amerikan emperyalizminin genel planına bir Latin Amerika genel planı ile cevap vermek gerekir. Komşu ülkelerde ve bizimle aynı görüş alanı içinde savaşanlar başta olmak üzere, kıtanın birçok

devrimci örgütleri gibi biz de O.L.A.S.'a bağlıyız. En nihayet, Küba'yı emperyalist çemberden kurtarmak veya emperyalizme karşı her yerde savaşarak Küba'nın yükünü hafifletmek, bu ülkeye karşı en önde gelen bir görevdir. Küba devrimi Latin Amerika Devrimi'nin öncüsüdür; bu öncü mutlaka hayatta kalmalıdır.

— *Küba'dan silah ve para alıyor musunuz?*

— Hayır. Brezilya'da Fidel Castro'da bulunandan çok daha fazla silah ve para mevcut. Zaten düşmanın silah ve parasını ele geçirmek, stratejimizin bir gereğidir. Böylece düşman zayıflatılıyor ve bir devrimci savaş ortamı yaratılıyor.

— *Niçin, hiçbir zaman Alman veya Japon emperyalizmini değil de hep Amerikan emperyalizmini suçluyorsunuz?*

— Çünkü, askeri dikta ve burjuvazi en başta Amerikan emperyalizmine dayanıyor. Elbette diğerlerinin aşkından ölmüyoruz, ama kırılması gereken ilk önce Amerikan emperyalizmidir. Diğerleri bu yıkıntının ardı sıra geleceklerdir.

— *Bazı sol klikler, sizin yönettiğiniz A.L.N. (Çv. Ulusal Kurtuluş Ordusu)'i, anti-oligarşik ve Ulusal Kurtuluş mücadelesi yürütüp de sosyalist devrimi yapmamakla suçluyorlar.*

— Sosyalizmden önce karşı devrimcilerin bürokratik ve askeri mekanizmasını tasfiye etmek ve ülkeyi Kuzey Amerikan işgalinden kurtarmak gereklidir. Bu konuda zaten O.L.A.S.'ın genel duyurusunu izliyoruz. Küba örneğinde olduğu gibi, bu doğrultuyu izlemek, ister istemez sosyalizme götürecektir bizi.

— *Gerilla, düzeni gerçekten tehdit etmeye başladığı zaman askeri dikta ve burjuvazi Amerikan askeri müdahalesini isteyebilecek mi?*

— Amerikan birliklerinin müdahale edecekleri kanı-

sındayım. Herkesin bildiği gibi, bugünkü ekonomik işgal, aynı zamanda bir askeri işgal olacaktır; o zaman Brezilya, onlarca kez daha büyük yeni bir Vietnam olacaktır...

— *Brezilya'da ordu içinde iktidarı ele geçirebilecek ve Peru'lu generallerinkine benzer bir siyaset uygulayabilecek yetenekte milliyetçi veya «nasırcı» bir akımın doğması mümkün müdür? Mümkün olduğunu kabul edersek, bu halde stratejiniz yeniden ele alınacak mı?*

— Böyle bir akım var zaten, ama kendisini kabul ettirecek şanslara sahip değil. Zaten Brezilya'nın bugünkü durumunda, sadece emperyalizme karşı olmak, katıksız demagoji yapmaktır. Bizde gelişim koşulları Peru'nunkine oranla daha olgundur; Brezilya, Peru'ya nisbetle daha karmaşık bir yapıya sahiptir. Nasırcı denen akım kendisini kabul ettirse bile, bu, stratejimizde kesinlikle hiçbir değişikliği gerektirmeyecektir, çünkü nasırcı bir iktidar bir burjuva iktidar olarak kalacaktır, toplumsal yapı eskisinin aynı olacaktır. Ekleme gerekir ki, bugünün Brezilya'sı, cuntanın iktidarı ele almasından önceki Peru değildir; burada, orada olmayan bir devrimci savaş durumu var. Bu durum, çeşitli eğilimlerin çatışması yerine, silahlı güçlerin birliğini gerektiriyor. Vatansever askerlerin Brezilya'da tek seçim yolu vardır: boşaltmak⁽²⁾ veya sabote etmek.

— *Pravda'nın, elçi Burke Elbrick'in kaçırılma olayını «ne idiği belirsiz bir grubun işi» olarak nitelediğini bir Brezilya gazetesinde okudum. Ne düşünüyorsunuz?*

— Gerçeği öğrenme imkanı olduğu halde, Pravda yanlış haber almıştır.

— *Barış içinde bir arada yaşama?*

(2) Bkz: «Şehir Gerillası El-Kitabı», Bölüm: Şehir gerillası eylemlerinin hedefleri, Gerillanın eylem biçimleri, no: 7 (Çv.).

— Bu Sovyetler'in bir sorunu. Bizim için, Üçüncü Dünya insanları için olmaz böyle şey.

— *İktidarın ölüm tehditlerinde bulunması bir şey değiştiriyor mu?*

— Dikta sadece, olan bir durumu yasallaştırdı. Bundan önce, zaten arkadaşlarımızı öldürüyordu. Bu ölüm tehdidi numarasını biz de kullanıyoruz.

— *Bir sıra özerk devrimci grupların ortaya çıkması olumlu mudur? Şayet olumluysa, koordinasyon ve stratejik bütünlük sorunları nasıl çözümleniyor?*

— Olumludur, çünkü bu, baskının darbelerini hafifletiyor; küçük gruplar düşüyorlar, ama Devrimci Hareket'in omurgası sağlam kalıyor. Ulusal Kurtuluş Hareketi'ne baskı güçleri, pratik olarak erişemediler. Bu hareket Brezilya'nın her yönüne kök salmıştır: Amazon ağzından Uruguay sınırına dek. Savaş bütünlüğüne ve koordinasyonuna gelince, ideolojik ve stratejik görüşlerle özdeşlik gösterir; bu grupları tek ve geniş bir harekete sokan aynı stratejinin uygulanmasıdır. Bu hareketin yönetimi, savaş içinde doğacak ve kendisini kabul ettirecektir.

Ayrı örgütlerden gelen erkek ve kadın arkadaşların oluşturduğu bir grup ayrılacak ve devrimci girişimi sonuna dek yürütecektir. A.L.N.'in görevi de, yardım etmek, destek olmak, silah sağlamak ve bu özerk grupların militanlarını yetiştirmektir.

— *Bu devrimci girişimi, kendinizin sonuca götürebileceğini umut etmiyor musunuz?*

— Problem bu değildir. Devrim bir veya bir kaç kişinin işi değildir; halkın ve onun öncüsünün işidir. Benim rolüm, sadece, başlatıcı kıvılcımı vermektir. Örgütümüz, büyük çoğunluğuyla, yirmi beş yaşından genç kişilerden kuruludur. Liderliği almak, onların mükemmeliyetine bağlıdır. Ve ergeç onlardan biri, bayrağını, ve hatta gerekirse, silahını benden devralacaktır.

— *Rio - Sao Paulo çizgisi, Ekim Devriminde Moskova - Leningrad çizgisinin rolünü oynayabilir mi?*

— Rio - Sao Paulo - Belo Horizonte üçgeni emperyalizmin, burjuvazinin ve latifundium'un candamarıdır. Devletin gücü (ekonomi, yatırımlar, silahlı ve polisiye güçler, propaganda araçları, kültür v.b.) burada yoğunlaşmıştır. Yakın zamana değin devrimin başlatılacağı en uygun bölge olarak Kuzey - Doğu gözonüne alınıyordu ve Rio - Sao Paulo - Belo Horizonte kesiminin, Kuzey - Doğu'da yer alacak her türlü devrimci atılışı boğacak yolları bir araya getirebileceği unutuluyordu. Biz de, devrimci çalışmanın merkezini ülkenin kuzeyine taşımaya karar verdik. Deney bize bunun doğruluğunu kanıtladı. Diktanın, üçgen oluşturan bu candamarını sarsmayı başardık. Baskı güçlerini, bize karşı daha çok uğraşmalarını gerektiren bu üçgenden dışarı çıkmamaya zorluyoruz ve Kuzey - Doğu'da ve diğer yerlerde harekette bulunan devrimci güçleri bastırmalarını, bu üçgen içindeki eylemlerimizi sürdürerek engelliyoruz. Rio - Sao Paulo - Belo Horizonte üçgenindeki karşı - devrimci güçlere indirilen darbeler kesindir; en şiddetli darbeler de zaten buraya indirilmelidir. Rio - Sao Paulo çizgisi ile Moskova - Leningrad çizgisi pek karşılaştırılmaz, çünkü 1917'de bu şehirlerin işlevi, bir devrimci savaş stratejisi içinde bizim durumumuzda olduğu gibi o kadar hesaba katılmıyordu. Bununla beraber yine de bir benzerlik vardır: Şayet, karşı devrimin can damarı olduğu düşünülürse...

(Ekim 1969'da Conrad Detrez tarafından derlenen bir mülakat)

7

Devrimci Örgütün Kurulmasında Devrimci Hareketin İşlevi

*Bu sayfalar yeni sola ve Avrupalı devrimci
ve anti faşist arkadaşlara ithaf edilmiştir.*

Örgütümüzün, Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin bugün-
kü durumu ne bir günde ne de hiç bir kurban vermeden
kazanılmıştır, ama devrimci görevini yerine getirerek ölen,
gericiliğin hapishanelerinde vahşice işkencelere uğratılan,
polis tarafından öldürülenlerin cesaretini ve fedakarlığını
taşıyan yılmak bilmez bir çaba sonucu elde edilmiştir. Si-
lahlı küçük grupların başlattığı devrimci eylemden doğmuş-
tur örgütümüz. Artık kuşkuya yer yoktur: Yalnızca dev-
rimci eylemden çıkmış bir örgüt, devrimi zafere ulaştırma-
da yeteneklidir.

■ İlk Devrimci Eylemler

1968'de, ülkede henüz dallanıp budaklanmamış, Sao
Paulo'da kurulu devrimci bir gruptuk. Hiçbir olanağımız
yoktu. Hiçbir noktaya götürmeyen tartışmalara dalmış
diğer gruplardan bizi ayıracak hiçbir devrimci eylem
gerçekleştirmemiştik henüz.

İlk adımımız, bir soygun eylemi için silahlı bir küçük grup halinde çıkmak oldu. Böylece başlattığımız devrimci eylem bize etkin bir ateş gücü kazandırdı.

Devrimci eylemimiz bu küçük atılışlarla büyüdü. Bir veya iki silahla işe başladık. Ateş gücümüzü büyüttük. «Öncüyü eylem yaratır» ilkesinden çıkarak, isim koymadan, şehir gerillasını başlattık. İlk eylemler düşmanı hayrette bıraktı. Basit sokak zorbalılarının giriştiği vurgunlar sandı. Yanlış izleri izliyerek bir senesini yitirdi. Hatasını anladığında artık çok geçti. Devrimci savaş başlamıştı bile.

■ *Devrimci Savaş ve Ulusal Örgüt Haline Dönüşmemiz*

Devrimci savaş gösterileri Brezilya'nın büyük şehirlerinde 1968'de başladı. Şehir gerillası ve psikolojik savaş kır gerillasının önüne geçti.

Askeri dikta, egemen sınıflar ve Kuzey Amerikan emperyalizmiyle göğüs göğüse geldik. Egemen sınıfları ve emperyalizmi devrimci savaşın maliyetini bile yüklenmeye mecbur edeceğimizi, ve kendi rızalarıyla veya zorla, devrime gerekli kaynakları ve silahları ele geçirebileceğimizi gösterdik. Diktayı ve ulusal ve yabancı büyük kapitalistleri soyarak; kendimize silah ve patlayıcı sağlayarak; diktanın insiyatif ve propagandasını baltalıyarak (örneğin ordunun Sao Paulo'da halkın dikkatini çeken mühimmat ve silah yığınaklarına yapılan bombalı sabotajlar); Kuzey Amerikalı emperyalistlerin malına ve mülküne zarar vererek; Birleşik - Devletler casuslarını cezalandırarak «*laf değil iş*» esasına dayanan her zaman uygulanabilecek somut bir savaş planı koyduk ortaya.

Psikolojik savaşta karşı haber alma (basın ve diğer kitle haberleşme araçları üzerine sansür koyduğundan be-

ri, hükümet hergün istim üzerindedir, kendisine zararlı olabilecek haberlerin yayılmaması için herşeyi yapmaktadır...) ve sahte alarm teknikleri kullandık; böylece Brezilya askeri rejimini yılgınlığa sürükledik.

Devrimci eylemimiz, güçlü, kurtarıcı, dikta düşmanı, antikapitalist bir eylemdir.

Güçlerimiz bir yıldır eylem içinde durmadan çoğalıyor. Etki alanımız, halkın desteğini de içine alarak genişledi. Kademe kademe devrimci bir gruptan ulusal bir örgüt şekline dönüşüyoruz.

Deneyimiz bizi iki sonuca götürüyor:

— Devrimci bir örgüt, eyleminin sonucuyla pekişir; Örgütü örgüt yapan ve ona ismini veren devrimci eylemdir. Bugün Ulusal Kurtuluş Hareketi'ni oluşturuyoruz.

■ İlk Devrimci Eylemlerin Sonuçlarının Özeti

Küçük gruplarca yürütülen devrimci eyleme girişirken, mevcut tabularla aramızdaki bağları kopardık. Devrimin koşullarının sağlanmadığı ve silahlı savaşın olanaksız olduğu yolunda oportünistlerce hırsla savunulan kanıtlar, şişirilen balonlardır. Bu yıl sonunda devrimci eylem gelişmemizi ve ateş gücü kazanmamızı sağladı. Karşı devrimcilerin karşısında, hiçbir iz bırakmadan yapılan soygunlarla, silah ve patlayıcı maddelere el koymalarla düşmanı şaşkına döndürerek bir yıl kazandık. Düşman güçlerinin yoğunlaşmasına imkan veren kır gerillasını başlatmak yerine, şehir gerillası ve psikolojik savaştan geçerek devrimci savaşın eylem biçimlerini çeşitlendirdik. Sıfırdan başlayarak kendi ismini kullanan ve her tarafta tanınan bir ulusal örgüt halini aldık.

■ *Büyümemize ve Devrimci Gerillanın Gelişimine Uygun Ortam*

Şehir gerillası oluşurken, öğrenciler sokaklara dökülüyor ve düşmanın hergün biraz daha moralini çökerten sokak savaşı taktikleri kullanarak diktaya saldırıyorlar. Bizim kavgamızla öğrencilerinki kenetleniyor. Şehir kesimleri, tüm ülkede sarsıldı ve baskı güçleri bütünüyle bu mücadelenin içine girdiler.

Egemen sınıflar ve emperyalizm artık duraksamıyor: askeri diktanın yerini sağlamlaştırıyorlar. «Hükümet darbesi içinde Hükümet darbesi» tekniğine başvurarak, askerler, 13 Aralık 1968'de, hareketimize karşı yöneltilmiş faşist nitelikli tedbirler bütünü olan 5 numaralı kararnameyi ilan ediyorlar. Dikta, ilk kez, terörizm, banka saldırıları yabancı casusların imhası, kışlalara hücumlar, silah ve patlayıcı madde kaçırmaları gibi eylemleri «devrimci eylemler» olarak niteliyor. Bunlarla başa çıkabilmek için iktidar en sert yasaları çıkartıyor ve örneği ancak Nazizmde bulunabilen polis terörünü sahneye çıkarıyor. Ama iktidarın bu gaddarlığı, aynı zamanda düşmanlarını da güçlendiriyor. Halkın hoşnutsuzluğu artıyor. Artık diktanın siyaseti haklı gösterilemiyor. İşte bu ortamda örgütümüz, baskıya, devrimci militanlara yapılan işkence ve öldürmelere ve teröre karşın genişliyor.

■ *Devrimci Örgütlerin Genişleme Süreci Denemelerinin Tahlili*

Gelişmek için devrimci bir örgüt şu iki yöntemden birisini seçmek zorundadır:

Birincisinde, bağınazlık ve kadroları eğitime yöntemi uygulanır; belgeler, programlar tartışılır. Bu yöntem Brezilya'da geleneksel bir durum aldı. Düzeni kökünden değiştirmeyi düşünmeden, rejim çerçevesi içinde düşmana

karşı çıkılabilirliği ileri sürerek, burjuva siyasetçileriyle siyasal çözümler, anlaşmalar, uyuşmalar arayan örgütler tarafından kullanıldı. Birçok durumlarda bağınazlık'ın saptırdığı militanlar uyuşturulduklarını anlayınca örgütlerinden ayrıldılar. 1968'in bağınazlığa saplanmış örgütleri ilereylemediler.

Diğer yöntem: devrimci hareketin başlatılması, şiddet ve radikalizme yönelme. İşte bizim yöntemimiz. Burjuva kişiler ve gruplarla siyasal oyunlara girişmek yerine, diktayı devirme olanağına sahip silahlı mücadeleyi ve kitlelerin gücünü, mücadele yöntemimiz olarak benimsiyoruz.

Bize katılanlar gerçekten savaşmak isteyenlerdir: Bilirler ki, sıcak savaştan başka alternatif yoktur. Yolumuzun şiddet, radikalizm, terörizm (diktanın iğrenç şiddetine karşılık verebilecek mücadele) yolu olduğunu bilecek örgütümüze yönelenler, şiddeti seçtikleri halde lafazanlığa kapılırlarsa, mücadelemize katılmazlar. Bize katılanlar sonuna dek savaşmayı görev edinmiş devrimcilerdir. 1968 yılında düşman, öğrencilerin üzerine ateş ederek, genellikle silahsız sokak savaşçıları arasından bir çok kayıplara yolaçtı. Deney bize gösterdi ki, sınırlı olanaklarına karşın, soygun ve adam kaçırmalar için örgütlenmiş silahlı küçük gruplarımız, bu gibi durumlarda düşmanın üstün ateş gücüne karşılık verebilmek için kullanılabilir. Bu küçük grupların eylemleri, elbette, ne mücadelenin, ne de kitle hareketinin dışına düşmez. Tam tersine, onlara gereklidir. Silahlanmış kişiler olmaksızın diktaya karşı hiçbir şey yapılamaz.

■ *Bize Yöneltilen Eleştiri ve İtirazlar*

Yasal solun gelenekselliğine kökten karşı fikirlerle devrim sahnesine çıkışımız, devrimci çevrelerden gelen birçok şimşeği üzerine çekti:

1. Stratejimiz yokmuş, ne yaptığımızı bilmiyormuşuz;
2. Gerilladan başka birşeyden sözetmiyormuşuz (Kendi kendimizi tecrit ettiğimiz suçlaması);
3. «foko»cuymuşuz ve böylelikle Brezilya devrimini zayıf düşürerek kendimizi karşı devrimciler tarafından yokedilmeye mahkum ediyormuşuz;
4. Ulusal Kurtuluş mücadelesine önem vermiyormuşuz; böylelikle hareketimizin anlam ve içeriği açık değilmiş;
5. Hiçbir kitle çalışması yapmıyormuşuz, bu davranışı küçümsüyormuşuz ve böylece halktan kopmuşuz;
6. Mücadeleyi kendi başımıza götürmeyi gözetiyormuşuz, «Birleşik Cephe»yi önemsemiyor muyuz;
7. Devrimci bir örgüt olmadığımıza dek uzanan bir sıra suçlama...

Devrimci mücadelenin şiddetlenmesi ve bu mücadeleye somut katılımımız, eleştirmenlerimizin birçoğunun eylem yeteneğinden yoksun olduğunu veya ciddi hatalar işleyerek çok gerilerde kaldıklarını gösterdi. Devrimci eylemimiz, bize, bu mesnedsiz suçlamaları reddetmek hakkını vermektedir. Bu eylem, bir stratejik plana dayanmaktadır.

■ Stratejik Planımız

Stratejimizin olmadığı tek bir gün yoktu. Bu stratejiyi organımız *O Guerrilheiro* (1968 Nisanında dağıtıldı) gazetesinin birinci sayısında yayınlanan ve kavgaya girişimizi duyuran belgede açıklamıştık. Bu belgenin adı: Daha sonra «*Brezilyadaki gerillalar üzerine bazı sorular*» başlıklı yazı ile tamamlanan «*Sao Paulo Komünist Birliğinin Duyurusu*»dur. Bu belge, halen izlemekte olduğumuz genel stratejik planı içermektedir. Duyuruyu tekrar okuyacak

olanlar, bu stratejiden sapmadığımızı göreceklardır. Biz, «başarısı üç evrenin tamamlanmasına bağlı olan gerilla, Brezilya'da devrimci mücadele stratejisidir» diyoruz:

1. Gerilla planlaması ve hazırlığı;
2. Gerillanın başlatılması;
3. Ulusal Kurtuluş, Ordusunun oluşumu ile beraber gerillanın konvansiyonel savaşa dönüşümü.

Bu planı izleyerek içinde bulunduğumuz evreye ulaştık: Şehir gerillası eylemleri ve kır gerillasına hazırlığın sonu.

1968 sonunda deneylerimizi şu yazılarda özetledik: *Gerilla hareket taktikleri, Stratejik sorun ve ilkeler üzerine, Örgütlenme sorunları.*

■ Örgütümüzün Stratejik İlkeleri

Ortaya çıkışımızdan beri, siyasal ve devrimci görüşlerimizi gizlememeye özel özen gösterdik. İktidarı ele geçirmek için tek yolun devrimci savaş olduğunu söylemeyi hiçbir zaman unutmadık.

İlkelerimiz:

1. İktidarı ele geçirmenin ve emperyalizmi kovmanın gerilla savaşı stratejisi ile gerçekleşebileceğini ileri sürüyoruz. Bir evren savaşı ile karşı karşıya bulunmadığımız kapitalizmin genel buhranı aşamasında *uygulanabilecek tek strateji budur.*

2. Gerilla sadece halkların kurtuluş stratejisi olmakla kalmamış, onların yaşantısına yerleşmiştir. Dikta güçlerini yokedebilecek tek araç olan Devrimci Ulusal Kurtuluş Ordusu ancak gerilla ile yaratılabilir. Devrimci savaşın bütünleyicisi olan gerilla, kitleleri iktidara götüren yoldur.

Bizi, gerilladan başka söz etmemekle ve halktan soyutlanmakla suçlayanlar, aslında Brezilya halkının özgür olduğu yolundaki oportünist görüşlerini gizlemek gayreti

içindedirler. Doğrusunu söylemek gerekirse, olayların zorlamasıyla, gerillayı, yalnızca ikili görüşmeleri sürdürecekle ve kendilerinden tarafa kazandıracak, siyasal anlaşmalara imza koyacak, seçimleri düzenleyecek, kısacası tam anlamıyla burjuva görünüşlü uzlaşma işlemlerine girecek bir kısırlığa gelmesi koşuluyla kabul etmektedirler. Bize göre ise gerilla bunun tam karşıtıdır: gerilla, işçi ve köylü kitlelerinin ve emperyalizmi kovacak ve sosyalizmi kuracak olan devrimin yolunu tıkayan burjuvaziyle uzlaşma oyunlarına hiçbir zaman izin vermemelidir.

Emperyalizme karşı savaşımız yeni formülleri izleyerek, kendine özgü bir yolda ilerlemektedir. O halde, Brezilya'da herhangi bir gerilla ocağı -foko- kurmak istediğimiz yolundaki iddiaların tümü yalandır. Üç yönüyle birden, devrimci savaşın gelişimini amaçlayan genel bir strateji çizgisi izliyoruz: Şehir gerillası, psikolojik savaş, kır gerillası. Kır gerillasını «ocak» şeklinde değil de, gerilla enfastrüktürünün kökleşmesinin sonucu olarak, örgütümüzün gelişeceği her yerde düzenleyeceğiz. Ve Brezilya, toprağının büyüklüğü ile tanınan geniş bir ülke olduğundan, gerillayı bir «ocak» olarak değil de, bir *hareket savaşı* olarak gözönüne alıyoruz.

Brezilya gerillasının ana stratejik görevi, bize göre, Brezilya'nın kurtuluşu ve Kuzey - Amerikan emperyalizminin kovulmasıdır. O halde Savaşımız, antioligarşik bir ulusal kurtuluş savaşıdır. Bundan dolayı, aynı zamanda anti - kapitalist bir savaştır. Halkımızın ana düşmanı Kuzey - Amerikan emperyalizmidir. Ama, Kuzey Amerikalı emperyalistler ile Brezilyalı büyük kapitalist ve büyük toprak sahipleri arasındaki sıkı işbirliği kırılmadıkça ve karşı devrimci güçlerin yerlerini devrimci halk iktidarı ile silahlı halkın alabilmesi için Brezilya büyük kapitalistlerden ve büyük toprak sahiplerinden arındırılmadıkça, ülkenin kurtuluşu olanaksızdır.

■ *Kitle Çalışması ve Halk ile İlişkiler*

Brezilyalı devrimciler arasında kitle çalışması ve halk ile ilişkiler konusunda iki görüş çatışmaktadır.

Birisi, halkın acil gereksinimlerinden yola çıkan ve böylelikle kitleleri devrime kazanmaya uğraşan örgütlerce savunulmaktadır.

Ama askeri dikta, kitlelerin acil gereksinimlerinden çıkarak onları devrimci davaya kazanmayı amaçlayan ekonomik mücadeleyi engelleyecektir. Olağanüstü yetki ve yasalar bu mücadeleyi yasaklar; ordu da alınan kararlara saygı duyulmasını sağlamak üzere hazır ve nazırdır. Dikta, sokaklarda göstericilere karşı ateş etmekten hiç çekinmez.

Kitle çalışmasında, siyasal mücadeleye dönüştürmek üzere bu ekonomik mücadeleye giren örgütler, düşmanın askeri üstünlüğü karşısında güçsüz düşmektedirler.

Diğer görüş, yerini hemen silahlı savaş alanında alan ve ateş gücüne öncelik tanıyan örgütlerin savunduğu görüştür. Gittikçe güçlenen bu görüş çerçevesinde kitle toplanır, birliğini oluşturur, iktidarı ele geçirmeye doğru yürür.

Kitle hareketleri, silahlı savaşın büyümesini gözönüne almalıdır. Çünkü, kendi gücüne veya devrimci grupların ateş gücüne dayanmaksızın varlığını sürdüremez. O halde, açıkladığımız böylesi bir görüşü izlediğimiz ortadayken, kitle çalışmasından nefret etmekle suçlanamayız.

Askeri yanı önemsemeyen ve Kurtuluş mücadelesine önderlik edemeyen örgütler ergeç yokolacaklardır.

Bizim gibi, hangi örgüt şiddet ve silahlı savaş yolunu seçerse belirli sonuçlara ulaşacaktır. Bu gibi örgütler kitlelerin ilgi ve güvenini toplar, halk ile ilişkidirler.

■ Örgütümüzün Devrimci Niteliği

Yöntemlerimiz, örgütlenme biçimlerimiz, iktidarın devrimci savaşın şiddeti ile ele geçirilmesini öngören devrimci harekete bağlıdır. Bizi sınırlamaya veya baltalamaya çalışanlarla işimiz yoktur. Kötürümleşmiş, hareketsiz ve bürokratik yönetimle taban arasındaki basamakları çoğaltan kumandanlık sistemini kaldırdık örgütümüzden. İlk işimiz, toplantılar düzenlemek değil, eyleme girmektir. Eylem için eksiksiz bir planlama şarttır. Sonuca ulaşılabilmesi için her hareket planlanmalıdır. Başarısı üzerinde kehanette bulunulan hiçbir işe girişmedik. Gösteriş olsun diye de hiçbir harekete katılmadık.

Askeri ve siyasal durumları birbirinden ayırma eğilimleri, en belirsizcesine dahi olsa, bizim dışımızdadır. Brezilya devrimci savaşında, askeri kadroları yöneten siyasi komiserler yoktur. *Örgütün üyeleri, siyasal kadroları oluşturdukları gibi, askeri kadroları da oluştururlar.* Bu kadroların oluşturulması için hemen harekete geçilir. Askeri ve siyasal yanları biraraya getiremeyenler, hayatta kalabilmek için gerekli saydığımız koşullara sahip değildirler. Sorun, kitle cephesindeki veya lojistik cephedeki militanlar için farklı değildir. Örgütün gelişme ritmini izleyebilmek için militanlar, siyasal ve askeri bilgilerle donanmış olmalıdırlar.

İşte, örgütümüzün devrimci niteliği üzerinden her çeşit kuşkuyu kaldıran pratikteki ilkelerimiz.

■ Devrimci Hareket ve Birleşik Cephe

Biz Brezilya'da çarpışan tek örgüt değiliz. Başka birçok örgütler programlarına silahlı savaş geçirmişlerdir. Ancak, biz silahlı küçük gruplar taktiğini kullanmaya karar verdiğimizde somut bazı durumlar ortaya çıktı. Diğer bazı ülkelerin tersine, silahlı devrimci savaş Brezilya'da

Birleşik Cephe'den çıkmamıştır. Bu cephe hayati bir gereksinimdir. Ancak, ileri sürülen tekliflerin birbirleri ile olan uygunsuzluğu, bir grubun kesin olarak silahlı eyleme girişmeden önce «Birleşik - Cephe»nin gerçekleşmesini olanaksız kılıyordu. Acelecilikle ve maceracılıkla suçlansak da, devrimci görevimizi yerine getirdiğimize inanıyoruz. Savaş bir kez başladı mı, devrimci yol açıktır artık. Birleşik Cephe'nin oluşturulması olanaklıdır. Ancak, devrimci ateş grubunun yaratılması, genişletilmesi ve sürekli hareketliliği, elde silah çarpışan güçlerin birleştirilmesini gerçekleştirebilir.

■ *Brezilya Devrimci Eyleminin Sorunları*

İçinde bulunduğumuz anda sorun, herbiri liderliği ele geçirmek için mücadele eden devrimci örgütlerin yayılmasıdır. Pratik tek ölçüdür. Kent kesiminde silahlı savaşa başladığımızda ölçü olarak ele aldığımız pratikti. Ve böylece, hareket yeteneği olan örgütlerle bundan yoksun olanlar arasında bir «ayıklanma» süreci başlar. Kumandanlığı ele geçirmek için direnenler vardır hâlâ. Ama, şimdi silahlar eldedir ve daha öncekilerin yaptıkları gibi, programlar ve Brezilya toplumsal gerçeğinden kopmuş doktriner teklifler üzerine yapılan tartışmalarla yönetici işlevini yüklenmeyi başarmak olanaksızdır.

Bununla beraber, bunun karşıtı bir hata ile de karşılaştık. Liderlik için mücadelede bir tez yaygınlaştı: İlk ateşe başlayan diğerlerini peşinden sürükler. Bu tez, halen, bazı örgütleri, ya kendi yeteneğini aşan, yada henüz koşulları tam olarak sağlanmamış eylemlere girişmeye götürmektedir. Bu tip hatalar, felakete götürecekt tehlikeler doğurur. Bunları işleyen örgütler, militanlarının ve kendilerinin hayatlarını yitirme tehlikesi ile karşı karşıyadır-

lar. Mesele, ilk önce kimin ateş ettiği meselesi değildir. Unutmamalıyız ki, bizler devrimci kavgaya girdiğimizde ilk ateş çoktan açılmış da olabilir. Bizler için en önemli sorun, herkesin üstüne düşen görevi yapmasıdır - ve her devrimcinin görevi de devrim yapmaktır!

Hiçbir devrimci örgüt, sadece kendisini «lider» olarak isimlendirmekle yada kendisinde bu kudreti vehmetmekle liderliği üstlenemez. Brezilya devrimi için kaçınılmaz olan liderliği ihdas etmeden önce, devrimci eylemlerin sayısını artırmağa bakmalıyız. Ve bu eylemleri, Brezilya devletinin bürokratik askeri mekanizmasına kesin darbeyi indirinceye kadar sürdürmeliyiz. Böyle bir hedefe, tek bir organizasyonun eylemiyle ulaşamaz.

Brezilya devrimci hareketinin bir başka noksanı da, tecrübe eksikliğidir.

Ülkemizde devrimci hareket henüz pek gençtir. 1968'de, şehir gerillasıyla birlikte başlamıştır. Üstelik, tamamen gençlerden kuruludur. Hareketin mensupları arasında evvelce hiçbir devrimci eylemde yer almamış kadınlar vardır, öğrenciler, işçiler, köylüler, aydınlar, sanatçılar ve birçok serbest meslek sahipleri vardır. Ülkemizde devrimci hareketi yürüten bu kişiler 1968'den itibaren, alışık olmadıkları bir mücadele biçiminin karmaşık ve ciddi sorunlarıyla karşı karşıya kaldılar.

Tecrübesizlik, bizleri, kendi örgütümüzde, Ulusal Kurtuluş Hareketi içinde dahi ciddi yanlışlara ve yenilgilere sürükledi.

Yanlışlıklar ve terslikler, aynı zamanda, edindiğimiz tecrübelerin kaynağıdır. Önceden kestirilmeyecek yanlışlıklar, başımıza geldiği zaman, ileride aynı türden yanlışlıklara düşmememizi sağlayacak tecrübeyi kazandırmaktadır.

Ülkemizde devrimci hareket, teknisiyen kıtlığından, modern silahları tanıyan ve kullanmasını bilen eğitim gör-

müş savaşıların yokluğundan da güçlük çekmektedir. Bir gecede savaşçı yetiştirilemez. Bu iş zaman ister. Bu yüzden ki, Amerikan emperyalizmine ve askeri diktatörlüğe karşı savaşımızın niteliğinin süratle değişmesi ve mücadelemizin kısa zamanda gelişmesi mümkün olamamaktadır.

Bu, zamana ve detaylı tablolara sığdırılamayacak uzun bir savaştır.

Devrimci savaşımıza şehir gerillası eylemleriyle başladık, ağır, fakat istikrarlı bir gelişme ile yerli ve yabancı büyük kapitalistlerin çıkarlarına saldırdık, egemen sınıflar için bir güvensizlik ve huzursuzluk ortamı yarattık. En önemlisi, gorillerin askeri gücünü yıpratmak morallerini beş paralık ettik.

Şehir gerillasından sonra kır gerillası ile latifundistalara karşı silahlı savaşa başlayacağız. İşçilerin ve köylülerin silahlı ittifakı ile, öğrencilerle, taşrada hareketli gerillalarla Brezilya'nın dört bir yanına yayılacak ve devrimci ulusal kurtuluş ordumuzu, askeri diktatörlüğün konvansiyonel ordusu ile karşı karşıya getireceğiz.

Ulusal Kurtuluş Hareketi'nde yeralan bizler inanıyoruz ki, hedefimiz iktidarın ele geçirilmesi ve halkın devrimci hükümetinin kurulmasıdır.

O zaman Kuzey Amerikalıları Brezilya'dan kovacağız. Onlarla işbirliği yapan yerli özel teşebbüse el koyacağız. Latifundistaların büyük topraklarına el koyarak toprak reformunu sonuna kadar gerçekleştirecek, köylüleri özgürlüğe kavuşturacağız. Brezilya'yı, politik ve askeri blokların bir peyki olmaktan kurtacağız ve sömürgeciliğe karşı savaşan geri kalmış ülkeleri destekleyen kesin bir politik çizgi izlenmesini sağlayacağız.

CARLOS MARIGHELLA

Mayıs, 1969

8

Rahiplerin Devrime Katılışları Üzerine İnkilem

Dominiken dinadamlarının, Carlos Marighella'nın yürüttüğü savaşa katılışları, sadece, Latin - Amerika'daki bağımsızlık savaşları tarihini iyi bilmeyenleri şaşırttı. İspanyol egemenliğine karşı ayaklanmalar, özellikle Meksika ve Venezüela'da, rahiplerin sayesinde yapılmıştır. Brezilya'da Portekizliler'in sömürge iktidarına karşı giriştiği mücadeleden dolayı ölüme mahkum edilen ünlü rahip Caneca, bugün bir ulusal kahramandır. İkinci aşaması iktisadi ve kültürel kurtuluş olan savaşımızın şimdiden, katolik kilisesinden gelmiş, ancak kilise yöneticilerinin burjuvazi ve gerici generallerle birleşmedeki inatçılığı yüzünden kilise ile bağlarını koparmış bir büyük şehidi var: Camilo Torr s, Kolombiya'nın papaz gerillası.

Rahiplerin, dinadamlarının direnme hareketlerine katılmalarının açıklanmayacak bir yanı yoktur. Şöyle ki: İçlerinden birisi, Ulusal Kurtuluş Hareketi militanı, bana kendisi anlattı: «İnsanın kurtuluşu için mücadele etmek İncil'in bir emridir, tıranlığın egemen olduğu bir yerde bu silahla gerçekleştirilebilir; ve bugün Brezilya'nın durumu böyledir.»

Kilise yöneticilerinin dayanışmayı kesmek istediği bu dinadamlarına Carlos Marighella çok değer veriyordu.

Bir gün, misafirlerinin kimliğinden haberi olmayan zahit katolikleriyle beraber yenen bir yemekte, bu konuda benimle daha açık konuştu:

— *Rahiplerin katılığı çok önemlidir. Diktanın yalanlarını göstermek, işkenceleri protesto etmek için özellikle dayanışma şebekelerinde bu gibilere çok ihtiyaç vardır.*

— Ama, siz marksistsiniz ve...

— *Ve ne? diyerek sözümü yarıda kesti. Burada, Brezilya'da dinler, felsefeler ve ırklar gibi, her zaman birbirine karışmıştır. Katoliklik ve Macumba uzun zamandır birarada yaşıyorlar! Şimdi ise biraraya gelenler marksistler ve hristiyanlar; çünkü aynı şeyi istiyorlar. Biz sekter olmamalıyız.*

— Dinsel özgürlük?

— *Tamamıyla benimsiyorum; ama Kilise ile Devletin de ayrılmasını öngörüyorum beraberinde.*

— Ama bu Cumhuriyetin kuruluşundan beri var!

— *Teoride evet, ama olaylarda?*

— Diğer mezheplerden de arkadaşlarımız var mı?

— *Evet: protestanlar, spiritler, ama özellikle Afrika ibadet merkezlerine sık sık giden halktan kişiler. Siyasi olarak en önemlisi, herşeye karşın, katolik kilisesidir. Zaten mareşalleri en fazla çileden çıkartan da Kiliseyi devrimcilere karşı harekete geçirememeleridir.*

Marighella'nın dayanışma şebekesinden olmakla suçlanan oniki rahip ve papaz okulu öğrencisinin tutuklanmasından beri, tutucu basın tarafından gözden düşürmek üzere açılan bir ulusal kampanya da, bütünüyle, mareşalların ulaşamadığı hedefe ulaşmak istiyor. Sao Paulo kardinali Dom Agnelo Rossi'nin okuduğu mahkumiyet kararı dikta taraftarları için ilk başarıdır.

9

Şehir Gerillası El-Kitabı

Bu el kitabını kaleme alırken, öncelikle ikili ithafta bulunmak istiyorum. Birincisi, Brezilya'yı pençesinde in-
leten askeri diktanın ordusu ve polisi (D.O.P.S.) tarafından
katledilen Edson Luis Souto, Marco Antonio Bras de
Carvalho, Nelson José de Almeida («Escoteiro») gibi sa-
yısız savaşıya ve şehir gerillacılarına... İkincisi, diktanın
zindanlarında çürüyen ve Nazi'lerin zulmüne rahmet oku-
tacak şekilde işkencelere uğratılan yiğit kadın ve erkek
yoldaşlarımıza... Bizim de tek görevimiz, onlar gibi her
şeyi göze alarak, savaşmaktır.

Askeri diktaya muhalif ve ona karşı savaşmaya is-
tekli her kişi, eylemi ne denli mütevazî olursa olsun, mut-
laka bir şeyler yapabilir. Bu el kitabını okuyan ve bun-
dan böyle pasif kalmamayacağı sonucuna varan herkesi,
okuduklarını hemen uygulamaya ve derhal kavganın içine
girmeye davet ediyorum. Çünkü durumlar ve koşullar ne
olursa olsun, *devrimcinin görevi devrim yapmaktır*.

Bir başka önemli mesele de, bu el kitabının sadece
okunmasıyla yetinmeyip, içindekileri daha başkalarına da

duyurmaktır. Bu duyurma, el kitabının içindekileri teksir etmek yada broşür halinde bastırmak şeklinde de olabilir. Ancak unutulmamalı ki, el kitabının bastırılmasını, silahlı tedbir alarak yapmak gerekecektir.

Nihayet bu el kitabı benim imzama taşıyorsa, bu, içinde yeralan ve sistematize edilen düşüncelerin, Brezilya'da benim de aralarında bulunmak şerefine sahip olduğum bir avuç insanın silahlı mücadelesinin sonuçlarını yansıtmış olmasındandır. Öyle ki, mesleğe ciddi olarak eğilen hiç kimsenin, yazılanlardan kuşkuya düşmemesi, gerekleri yadsımaması ve mücadelenin gerekli koşullarının varolmadığını ileri sürememesi için yapılanların ve söylenenlerin sorumluluğunu üstlenmem gerekmektedir. İmzanın gizlenmesi, bu durumlarda büyük bir problem yaratmaktadır. Bunun için imzama koyuyorum. Ama önemle belirtmeliyim ki, sıradan nefer gibi çarpışmaya başkoymuş daha birçok vatanperver vardır ve daha da yeteneklidirler.

■ *Şehir Gerillacısının Tanımı*

Brezilya'da düzeni belirleyen yapıların evrimsel buhranı ve bundan doğan siyasal huzursuzluk, ülkeyi devrimci savaşın patlama noktasına getirmiştir. Devrimci savaş; şehir gerillası, psikolojik savaş yada kır gerillası biçimlerinde kendini gösterir. Şehirlerdeki gerilla savaşı veya psikolojik savaş, şehir gerillacısına bağlıdır.

Şehir gerillacısı, askeri diktaya karşı yasa dışı metodlarla savaş veren kişidir. O, bir siyasi devrimci ve ateşli bir vatansever, ülkesinin kurtuluşu uğrunda savaşçı, halkın ve özgürlüğün dostudur. Şehir gerillacısının kavga alanı, Brezilya'nın büyük şehirleridir. Büyük şehirlerde aynı zamanda, genellikle «kanun kaçağı» olarak tanınan

zorbalar da faaliyet gösterir. Çoğu kez bu zorbalar tarafından yönetilen saldırılar şehir gerillacısına maledilir.

Ancak şehir gerillacısı, bu haydutlara temelden karşıdır. Haydutlar eylemden kişisel çıkar amaçlar ve sömüren ile sömürülen arasında ayrım yapmaksızın, istisnasız herkese saldırırlar; bu yüzden kurbanları arasında pek çok halktan kimseler bulunmaktadır. Şehir gerillacısının ise politik bir amacı vardır ve sadece iktidara, büyük kapitalistlere ve başta Kuzey Amerikalılar olmak üzere bütün yabancı emperyalistlere saldırır.

Haydutlar kadar zararlı bir diğer unsur da, gene büyük şehirlerde boy gösteren sağ kanat karşı-devrimcileridir. Bunlar kargaşalık çıkarır, bankalara saldırır, bomba atar, adam kaçıır, alçakça cinayetler işler ve şehir gerillacılarına, devrimci dinadamlarına, öğrencilere ve özgürlük arayan anti - faşist vatandaşlara karşı akla hayale gelmedik en iğrenç suçları işlerler.

Şehir gerillacısı, diktanın amansız düşmanıdır. Ülkeye egemen olan, dikta kuran yetkililere ve kişilere karşı sistemli zararlar verir. Temel görevi, bir yandan militaristleri, askeri diktayı ve her türlü baskı gücünü sarsmak, gözden düşürmek ve tedirgin etmek, öte yandan, Kuzey Amerikalıların, yabancı yöneticilerin ve Brezilya egemen sınıflarının servet ve mülklerine saldırarak, onları tahrip etmektir.

Şehir gerillacısının hedefi, kır gerillacısına destek olmak, silahlı halk kuvvetleriyle birlikte yepyeni bir devrimci sosyal ve politik yapı kurmaktır. Bu amaçla, Brezilya'nın mevcut ekonomik, politik ve sosyal düzenine zarar vermektен, bunları yıkmaktan korkmaz.

Şehir gerillacısı en azından belli bir politik anlayışa sahip olmak zorundadır. Bu anlayışı kazanmak için yayınlanmış yada teksir edilmiş bellibaşlı şu eserleri okumak zorundadır:

Gerilla Savaşı -Che Guevara

Bir Teröristin Anıları

Brezilyalı'nın Bazı Sorunları

Gerilla Harekatı ve Taktikleri

Stratejik Sorunlar ve Taktikler Uzerine

Yoldaşlar için Bellibaşlı Taktik Prensipler

Gerilla Harekatları

Örgütsel Sorunlar

O Guerrilheiro -Brezilya devrimci gruplarının gazetesini.

■ Şehir Gerillacısının Kişisel Nitelikleri

Şehir gerillacısının özelliği, cesareti ve kararlı tabiatıdır. İyi bir taktisyen, mükemmel bir nişancı olmak zorundadır. Silah, cephane ve donatım yönünden yeterince güçlü olamama gerçeğini, zekasıyla dengeleyebilmelidir.

Dikta kuvvetlerinin modern silahları, ulaşım araçları vardır ve bunlar iktidardan aldıkları güçle, heryere serbestçe girip çıkabilirler. Şehir gerillacısının emrinde bu kaynaklar yoktur ve varlığını gizli kapaklı sürdürmek zorundadır. Bazen mahkumiyet yemiş yada hakkında tutuklama kararı verilmiş bir kişi de olabilir şehir gerillacısı ve bu durumda sahte hüviyet kullanmak zorundadır.

Bunlara karşılık, şehir gerillacısının düzenli dikta kuvvetlerine karşı kesin bir avantajı vardır. Bu, dikta kuvvetlerinin halkın nefret ettiği düşman adına hareket etmesine karşılık, şehir gerillacısının savunduğu haklı davanın halkın kendi davası olmasındandır.

Silah ve cephane bakımından düşmandan zayıf olan şehir gerillacısı, moral açıdan inkar edilemez bir üstünlüğe sahiptir.

Şehir gerillasını ayakta tutan, bu moral üstünlüktür. Bu sayede hücum etmek ve hayatta kalabilmek görevlerini yerine getirebilir.

Şehir gerillacısı, savaşabilmek için düşmanın silahlarını zaptetmek yada kullanılmaz hale getirmek zorundadır. Çünkü çeşitli yollarla eline geçen silahlar düzenli bir teçhizat niteliğinde olmayan gerillacı, cephane yetersizliği ve silahların farklılığı gibi güçlüklerle karşı karşıyadır. Bunların yanı sıra gerillacının bir başka sorunu da atış ve nişancılık talimleri yapabilecek bir yerden yoksunluktur.

Şehir gerillacısı, hayal gücünü ve yaratıcılığını zorlayarak bu güçlüklerin üstesinden gelmelidir, bu niteliklere sahip olmadan devrimci görevlerini yürütmesine imkan yoktur.

Şehir gerillacısı inisiyatif sahibi, hareketli, çok yönlü olduğu kadar da esnek ve her şarta uyabilmek yeteneğinde olmalıdır. Özellikle inisiyatif, temel nitelikler. Çünkü herşeyi önceden tahmin etmek mümkün değildir ve gerillacı hiçbir zaman şaşırıp kalmamak yada emir gelmesini beklememek zorundadır. Ortaya çıkan her sorun karşısında derhal harekete geçmeli, en uygun çözümlünü bulmalı ve hiçbir zaman ricat etmemelidir. Hatadan kaçma endişesiyle hiçbir şey yapmama yerine, hareket etmek ve yanlışla düşmek daha iyidir. İnisiyatifsiz şehir gerilla savaşı olamaz.

Şehir gerillacısının diğer önemli nitelikleri şunlardır: İyi bir yürüyüşçü olmak; yorgunluğa, açlığa, yağmur ve sıcağa dayanıklılık; gizlenmeyi bilmek ve ihtiyatlı olmak; kimliğini gizleyebilmek; hiçbir zaman tehlikeden korkmamak; gece, gündüz temkinli olmak; aceleci olmamak; son derece sabırlı olmak; en kötü şartlar altında bile sükunet ve soğukkanlılığını kaybetmemek, geride en küçük bir iz bırakmamak; hiçbir zaman cesaretini yitirmemek.

Şehir savaşının yenilmez gibi görünen güçlükleri karşısında, yoldaşlar bazen yılgınlığa düşebilir, kavgayı terk edebilir, işi bırakabilir.

Şehir gerillacısı, ne ticari bir firmada işadamı, ne de

bir tiyatro eserindeki karakterlerden biridir. Şehir gerilla savaşı, tıpkı kır gerillası gibi, gerillacının kendiliğinden baş koyduğu bir eylemdir. Gerillacı olmak için gerekli temel niteliklerden açıkca yoksun bulunan kişinin, güçlük- lere karşı koyamayacağının yada bekleyecek sabrı kalma- dığının farkına vardığı an, günün birinde taahhüdüne iha- net etmektense hemen kavgadan çekilmesi yeğdir.

■ *Şehir Gerillacısı Nasıl Yaşar ve Nasıl Dayanır*

Şehir gerillacısı halk arasında yaşamasını bilmeli, normal şehir hayatına aykırı düşmemeye dikkat etmeli- dir. Başkalarından farklı giyinmemeğe dikkat etmelidir. İşçi kesiminde, yada frapan giyimin tabii karşılanmadığı yerlerde görev alan kadın ve erkek gerillacıların çarpıcı ve son moda kıyafetler giymesi çoğunlukla aleyhte- dir. Giyim şekillerinin değiştiği kuzey bölgeleriyle güney bölgelerine gidip gelen gerillacılar da, gittikleri bölgenin geleneklerine uygun biçimde giyinmeye dikkat etmelidir- ler. Şehir gerillacısı, hayatını çalışarak kazanmalıdır. Eğer polis tarafından tanınıyor veya aranıyorsa, mahkumi- yet yemiş yada hakkında tutuklama kararı verilmişse, yeraltına inmeli ve bazen de gizlenerek yaşamalıdır. Böy- le durumlarda gerillacı çalışmaları hakkında kimseye bir açıklama yapamaz. Çünkü bu husus daima ve sadece saf- larında görev aldığı devrimci örgütün sorumluluğundadır.

Şehir gerillacısının çok güçlü gözlemcilik yeteneği olmalı, hemen her konuda, özellikle düşmanın hareketleri hakkında sağlam bilgisi bulunmalı, ve yaşadığı, eylem ko- tardıığı yada gideceği bölgeyi çok iyi tanımalı ve bu ko- nuda araştırma yapabilmelidir.

Fakat şehir gerillacısının temel ve kesin özelliği, silah-

lı savaş veren kişi olmasıdır. Bu şartlar altında uzun süre teşhis edilmeden geçimini sağlayabilecek bir iş yürütebilmesi çok zayıf bir ihtimaldir. Bu durumda soygun yapma zorunluğu açıklık kazanmaktadır. Şehir gerillacısının soygun yapmadan varolması ve yaşaması imkansızdır.

Sertleşmesi gerekli ve kaçınılmaz olan sınıf mücadelesi çerçevesinde, şehir gerillacısının silahlı savaşı bunun için iki ana hedefe yönelir:

a) Diktanın zorba kuvvetlerinin yöneticilerinin ve yardımcılarının varlığını ortadan kaldırmak,

b) Diktanın, büyük kapitalistlerin, latifundistaların ve emperyalistlerin kaynaklarını gaspetmek. Küçük soygunlar, şehir gerillacılarının çeşitli günlük ihtiyaçlarını karşılamada, büyük soygunlar ise devrimi beslemede kullanılır.

Şehir gerillacısının silahlı savaşının şüphesiz başka hedefleri de vardır. Fakat biz burada hepsinden önemli olan iki ana hedef üzerinde duruyoruz. Her şehir gerillacısı, varlığını ancak, diktanın zorba kuvvetlerini yoketmeğe kararlı olmak ve büyük kapitalistlerin, latifundistaların, emperyalistlerin servetlerine el koymaya kesin olarak azmetmekle sürdürebileceğini bir an olsun aklından çıkarmamalıdır.

Brezilya devriminin temel niteliklerinden biri, başından beri, büyük burjuvaziye, emperyalistleri, latifundistaları ve ithalat - ihracatla uğraşan en güçlü ve zengin tüccarları mülksüzleştirme yolunda gelişmiş olmasıdır.

Ve Brezilya devrimi, başlıca halk düşmanlarının servetine el koyarak, öncelikle banka şebekesine sistemli saldırılar yaparak onları candamarından vurmuştur -ki bu, kapitalist sistemin sinir sistemine en etkili darbeyi indirmek demektir.

Brezilya şehir gerillacılarının bugüne değin sistemli

bir biçimde yaptığı banka soygunları, Moreira Salles gibi büyük kapitalistleri, banka kapitalinin güvenliğini sağlayan yabancı firmaları, emperyalist kumpanyaları, federal ve merkezi yönetimleri büyük zararlara uğratmıştır.

Bu soygunların ürünleri, şehir gerillacısının eğitime ve teknik mükemmelliğe ulaşmasına; kır kesimi için silah ve cephane alımı, imalatı ve taşınmasına; savaşçıların, silah zoruyla hapisten kurtarılanların, poliste işkence görmüş ve yaralanmış olanların günlük ihtiyaçlarına; yada hapisneden kaçırılmış veya askeri dikta tarafından alçakça katledilmiş yoldaşlara ilişkin her türlü sorunun çözülmesine ayrılmıştır.

Onlar ki sömürge ve zalimdir, devrimci savaş onlara -emperyalizme, latifundistalara, diktatörlüğe- pahalıya maledilmelidir.

Dikta çetesi, dikta ve özellikle Kuzey Amerikan emperyalizminin ajanları, Brezilya halkına karşı işledikleri cürümlerin bedelini hayatlarıyla ödemelidirler.

Brezilya'da şehir gerillacılarının yürüttüğü, ölümleri, infilakları, silah, cephane ve patlayıcı madde zaptlarını, banka ve hapisanelere yapılan baskınları v.b. içeren şiddet hareketleri devrimcilerin gerçek amaçları hakkında en ufak bir şüpheye yer bırakmayacak kadar önemlidir. Brezilya öğrenci hareketine sızmak için Vietnam'dan gelen CIA casusu Amerikan subayı Charles Chandler'in katli, şehir gerillacılarıyla yapılan kanlı çarpışmalarda dikta usaklarının öldürülmesi, bütün bunlar, topyekun bir devrimci savaşın içinde olduğumuzu ve savaşın ancak şiddetle kazanılabileceğinin kanıtlarıdır.

İşte bu yüzden şehir gerillacısı silahlı savaş verir, bu yüzden eylemlerini, baskı ajanlarının varlıklarının imhası üzerinde yoğunlaştırır ve 24 saatini halk sömürücülerinin mülksüzleştirilmesine adar.

■ Şehir Gerillacısının Teknik Hazırlığı

Hiç kimse teknik hazırlık aşamasından geçmeden şehir gerillacısı olamaz.

Şehir gerillacısının teknik hazırlığı, fizik eğitimden, bütün alanlarda bilgilenmeye, eğitimden geçmeğe, her konuda maharete, özellikle el ustalığına kadar uzanır.

Şehir gerillacısı ancak düzenli talim yaparak sağlam bir fizik dayanıklılık kazanabilir. Eğer savaşmak sanatını öğrenmezse, iyi bir savaşçı olamaz. Bu yüzden şehir gerillacısı, kavganın, saldırının ve savunmanın çeşitli biçimlerini öğrenmeli ve talim etmelidir.

Uzun yürüyüş yapmak, kamp kurmak, ormanda yaşamaya alışmak, dağa tırmanma, kürek çekme, yüzme, dalış yapma, kurbağa adam eğitimi, balık tutmak, zıpkıncılık, kuş avlama, her türlü küçük ve büyük sporlar da, fizik hazırlanmada diğer faydalı biçimlerdir.

Araba kullanmasını, uçak pilotluğunu, motorlu yada yelkenli deniz aracı idare etmeyi, makinelerden, radyodan, telefondan, elektrikten anlamayı öğrenmek, elektronik teknikleri hakkında az da olsa bilgi edinmek çok önemlidir.

Topografik bilgi sahibi olmak, bulunulan yeri aletlerle yada başka imkanlardan yararlanarak tayin edebilmek; mesafeleri hesaplayabilmek, harita ve planlar yapabilmek, çizelgeler çıkartabilmek, kronometre tutabilmek, pusuladan ve ölçek aletlerinden anlamak da önemli özelliklerdir.

Kimyadan, renk karışımlarından, mühür kazınmasından anlamak, kaligrafi tekniğine ve yazı kopya etmek gibi hünerlere sahip olmak, şehir gerillasının teknik hazırlığının gereklerindendir. Bir gerillacı, daha sonra yoketmeyi planladığı bir toplulukta bir süre bulunabilmek için sahte belgeler de taşımalıdır.

Tıbbi yardıma ihtiyaç duyulan yerlerde bir gerillacı, doktorluk edebilecek, hiç değilse ilaçtan, hemşirelikten, farmakolojiden, reçeteden, temel cerrahiden ve ilk yardımdan anlayacak kadar tıp bilgisine sahip olmalıdır.

Şehir gerillasının teknik hazırlığında temel soru hiç şüphesiz, makineli tüfek, revolver, otomatik, FAL, çeşitli tabancalar, karabina, top, bazuka gibi silahların nasıl kullanılacağını öğrenmektir. Çeşitli cephane ve patlayıcı maddeler hakkında bilgi sahibi olmak da asla ihmal edilmemelidir. Patlayıcı maddeler arasında özellikle dinamit çok iyi öğrenilmelidir. Yangın bombaları, sis bombaları ve diğer bombaların kullanılması da ilk ağızda öğrenilmek gerektir.

Silah yapımı ve onarımı, molotof kokteylleri, elbombaları, mayınlar, çeşitli tahrip aletleri nasıl imal edilir ve onarılır, köprüler nasıl uçurulur, trenyolları nasıl tahrip edilir ve yolcu trenleri nasıl seferden alıkonulur; bütün bunlar bir gerillacının teknik hazırlık safhasında öğrenmesi zorunlu olan hususlardır.

Şehir gerillası için hazırlığın en üst seviyesi ise, teknik eğitim merkezidir. Buraya ancak ilk denemeleri başarıyla geçirmiş olan bir gerillacı gidebilir. O da, ateşle imtihanını devrimci cylemde, yani düşmanla çarpışmada vermiş kişidir.

■ Şehir Gerillasının Silahları

Şehir gerillasının silahları, kolayca taşınabilen, düşmandan her zaman için ele geçirilebilecek olan, satın alınabilen, hatta savaş yerinde imal edilebilen hafif silahlardır. Hafif silahların çabuk hareket ettirilebilme ve kolay taşıma gibi avantajları vardır. Hafif silahlar, genellikle kısa namlulu silahlardır. Bu kategoriye birçok otomatik silahlar da girer.

Otomatik ve yarıotomatik silahlar, şüphesiz, şehir gerillasının savaş gücünü adamakıllı artırır. Bizim için bu tip silahların dezavantajı, çok miktarda cephane ziyan etmesi ve ancak yakın ve kolay isabet alabilecek hedefler için kullanılabilmesidir. İyi eğitim görmemiş kimselerin otomatik silah kullanması, çok miktarda cephane kaybına yol açar.

Tecrübeler göstermektedir ki, şehir gerillasının temel silahı, hafif makineli tüfektir. Bu silah şehir kesiminde etkili ve kolay atış imkanı sağladığı gibi, düşman da da gerillacıya karşı büyük saygı ve çekingenlik uyandırır. Gerillacı makineli tüfeğin nasıl kullanılacağını çok iyi bilmelidir. Halen Brezilya şehir gerillasının en popüler ve vazgeçilmez silahı budur.

Şehir gerillası için ideal makineli tüfek, 45 kalibrelik Ina'dır. Değişik kalibreli başka tiplerde de makineli tüfekler kullanılabilir, ancak o zaman cephane problemi ortaya çıkmaktadır. Cephaneinin standardize edilebilmesi bakımından şehir gerillasının sınıai potansiyelinin tek tip makineli tüfek imalatına göre ayarlanması gözetilmelidir.

Şehir gerillasının her ateş grubunda, iyi bir nişancı tarafından kullanılacak bir makineli tüfek bulunmalıdır. Grupun diğer mensupları bizim standard silahımız olan 38'lik revolverle silahlandırılmalıdır. 32'lik de kullanılabilir ama, diğeri daha isabetli olduğu için tercih edilmelidir.

El bombaları ve sisbombaları da, ricatte yada savunmada çok yararlı olan hafif silahlardır.

Uzun namlulu silahlar fazla hacimli oldukları için, gerek taşınma ve gerekse bakım yönünden şehir gerillasına elverişli değildir. Uzun namlulu silahlar arasında FAL, mavzer, Winchester tipi av tüfekleri ve benzerleri sayılabilir.

Av tüfekleri, özellikle gece yapılan kısa menzilli ve destekli atışlarda etkili olabilirler. Nişancılık talimleri için

gerilla birliğinde bir hava tüfeği de bulundurulmalıdır. Harekatta bazuka ve havantopu da kullanılabilir, ancak bu silahları kullanacak kişilerin çok mükemmel yetiştirilmesi ve kullanılma koşullarının çok iyi saptanması gerekir.

Şehir gerillası hareketini asla ağır silahlar kullanma esası üzerine planlamamalıdır. Özellikle geri çekilme durumlarında hareketliliği ve hızlılığı sağlayacak hafif silahlar zorunludur.

El yapısı silahlar, genellikle, fabrika mamulâtı silahlar kadar mükemmel olmakta, hatta namlusu kısaltılmış bir av tüfeği çoğu kez diğer silahlardan daha fazla işe yaramaktadır.

Şehir gerillasında silahçılar da büyük önem taşırlar. Bir silahçı silahların bakım ve tamirini yapacağı gibi, çoğu kez küçük bir atelye kurarak etkili küçük silahlar imal edebilir yada silahların yapısını değiştirebilir.

Maden işçiliği ve tornacılık, şehir gerillasının el yapısı silahlar imalini sağlayabilecek sınai faaliyetinin temelini teşkil eder.

Patlayıcı madde yapımı ve sabotaj tekniği için de kurslar düzenlenmelidir. İlkel maddeler sağlanarak bu kurslarda deneyler yapmak suretiyle gerillacılar mükemmel şekilde yetiştirilmelidir.

Boru ve kutular kullanarak molotof kokteylleri, patlayıcı madde fırlatmaya yarar mancınık ve havantopları, elbombaları, sis bombaları, mayınlar, dinamit ve potasyum klorid gibi patlayıcı maddeler, plastik bombalar, kapsüller ve her çeşit cephane imal etmek, şehir gerillasının mutlaka yerine getirmesi gereken görevlerdir.

Gerekli maddeler ve mühimmat, satın almak suretiyle olduğu kadar, planlı eylemlerde soygun yapılmak suretiyle de elde edilebilir.

Şehir gerillası, patlayıcı maddeleri taşıırken de, he-

defe fırlatırken de, herhangi bir kazaya meydan vermemek için çok dikkatli olmalıdır.

Şehir gerillasının silahları ve onları kullanma kabiliyeti, ateş gücünü tayin eder. Modern silahların kullanılması ve silahlarda yapılacak yenilikler, şehir gerillasının daha değişik ve başarılı taktikler uygulayabilmesini de sağlar. Brezilya'da şehir gerillası tarafından getirilen bir yenilik, bankalara yapılan baskınlarda makineli tüfek kullanılması olmuştur.

Eğer tek tip makineli tüfek kullanılması mümkün hale getirilebilirse, o zaman şehir gerillasının taktiklerinde önemli değişiklikler yapılabilir. Ateş grupları, tek tip silah ve ona bağlı olarak tek tip cephane kullandıkları takdirde, gerek bakım kolaylığı, gerekse etki bakımından daha üstün bir seviyeye ulaşacaklardır. Şehir gerillası etki seviyesini, ancak ateş potansiyelini artırmak suretiyle yükseltebilir.

■ Şehir Gerillasının Varoluş Nedeni: Atış

Şehir gerillasının varlık nedeni, eylemlerinin ve ayakta kalabilmesinin temel şartı atış gücüdür. Şehir gerillacısı, atış yapmasını çok iyi bilmelidir, çünkü kendisinden en başta istenen budur.

Konvansiyonel muharebelerde, uzak mesafelerden uzun menzilli silahlar kullanılır. Fakat gerilla savaşında, özellikle şehir gerillasında çarpışma yakın mesafede, hatta burun buruna olur. Hayatını kaybetmemesi için, şehir gerillacısı ilk defa ateş edebilecek ve atışta da tam isabet kaydedebilecek yetenekte olmak zorundadır. Fazla cephanesi bulunmadığı için mermilerini asla israf etmemeli, çok tutumlu davranmalıdır. Mermi değiştirmede azami sürat gereklidir. Şehir gerillacısının kaybedecek zamanı yoktur ve derhal ateş etmek zorundadır.

Üzerinde özellikle durmak istediğimiz ve asla gözden ırak tutulmaması gereken bir temel kural, şehir gerillacısının sürekli ateş etmemek ve cephanesini bitirmemek zorunda olmasıdır. Eğer düşman ateşe mukabele etmiyorsa, bu, gerillacının cephanesinin bitmesini beklemesinden dolayıdır. Böyle bir durumda cephane değiştirecek kadar dahi zaman olmadığından şehir gerillacısı mermi yağmuru tutularak öldürülebilir, hiç değilse esir alınabilir.

Silah kullanmasını gereksiz kılan sürprizli durumlarda bile, şehir gerillacısı, silahını nasıl kullanabileceğini hesaplamadan asla çatışmaya girmemelidir. Düşmanla karşı karşıya kaldığı zaman da, sık sık pozisyon değiştirmelidir. Zira sürekli aynı pozisyonda kalmak, düşmana sabit bir hedef teşkil eder, gerillacının vurulması ihtimali artar.

Şehir gerillacısının hayatı, atıcılığına, silah kullanma kabiliyetine ve vurulmaktan kaçınabilmesine bağlıdır. Atıcılık derken, tabii ki, mükemmel bir nişancı olmayı kastediyoruz. Atıcılık, bir şehir gerillacısı tarafından, bir refleks, insiyaki bir hareket halini alınacaya kadar çok iyi talim edilmelidir.

Atıcılığı ve hedefe isabet ettirebilmeyi çok iyi öğrenmek için, şehir gerillacısı, kendi kendisini sistematik şekilde eğitmeli, her türlü yardımcı metodlardan yararlanmalı, hatta bu işi parklarda ve evde bir eğlence, bir zevk konusu haline getirmelidir.

Atıcılık ve nişancılık şehir gerillacısının havası ve suyudur. Atıcılık sanatındaki mükemmeliyeti, şehir gerillacısını tek başına eylem yürütebilecek, suikastler yapabilecek usta bir savaşçı durumuna getirebilir. Suikastçi yakın ve uzak mesafelerden nasıl atış yapılacağını iyi öğrenmeli ve her iki atış şeklini de başarıyla uygulayabilecek surette silahlanmalıdır.

■ «Ateş Grupları»

Görevlerini yerine getirebilmek için, şehir gerillacıları küçük gruplar halinde örgütlenmelidir. «Ateş grubu» denen bir grup dört yada beş kişiden fazla olmamalıdır.

Diğer gruplardan ayrılmış olup bir yada iki kişi tarafından yönetilen iki ateş grubu, birlikte, «ateş tim»i meydana getirir.

Ateş grupundaki yoldaşlar arasında mutlak bir güven bulunması lazımdır. En iyi atış yapabilen ve makineli tüfeği en iyi kullanabilen kişi, hareketin yöneticisi olur. Ateş grubu, şehir gerillası eylemlerini planlar, yürütür, silahları ele geçirip muhafaza eder, kendi taktikleri üzerinde çalışmalar yapar, işlediği hataları düzeltir.

Eğer stratejik komutanlık tarafından planlanmış görevler varsa, bunlar öncelik kazanır. Fakat, ateş grubu daima kendi inisiyatifiyle hareket eder. Ateş gruplarının tam bir inisiyatifle hareket etmelerini sağlamak için, örgütte her türlü katılıktan kaçınmak gerekir. Geleneksel solun eski tip hiyerarşisi, bizim örgütümüzde asla olmamalıdır. Bu demektir ki, stratejik komutanlığın verdiği öncelik taşıyan görevler dışında, her bir ateş grubu, banka soymak, diktatörlüğün bir ajanını, gerici bir kimseyi veya bir Amerikan casusunu kaçırıp gerekirse idam etmek, propaganda yada sinir savaşını yürütmek gibi işleri, genel komutanlığa danışmak gereğini duymadan kendi başına yapabilmelidir.

Hiçbir ateş grubu, yukarıdan emir gelmesini bekleyerek, boş durmamalıdır. Onun görevi eylem yapmaktır. Herhangi bir şehir gerillacısı bir ateş grubu kurmak ve eyleme geçmek istiyorsa, bunu yapabilir ve örgütün bir parçası haline gelebilir.

Bu eylem yöntemi, kimin hangi eylemleri kotasacağını bilmek zorunluluğunu ortadan kaldırmakta, grupları inisiyatif sahibi kılmaktadır. Önemli olan nokta, bu grup

eylemlerini mümkün olduğu kadar artırmak ve diktayı yıpratarak savunma durumuna geçmeye zorlamaktır.

Ateş grubu, organize eylemin aracıdır. Grubun içinde gerilla hareketleri ve taktikleri planlanır, yürürlüğe sokulur ve başarıya ulaştırılır. Genel komutanlık bu grupları daima göz altında bulundurur, stratejik görevler verebileceği gibi, ülkenin herhangi bir yerinde bir eylemle de görevlendirebilir. Genel komutanlık, karşılaştıkları güçlükleri gidermede ve ihtiyaçlarını temin etmede ateş gruplarına yardımcı olur.

Örgüt, ateş grupları arasında koordinasyonu sağlayan yırtılmaz bir ağıdır. Koordinasyonu sağlayan genel komutan da saldırılarda doğrudan doğruya yer alır. Çünkü örgütün varoluş nedeni, sadece ve sadece devrimci eylemdir, başka bir şey değildir.

■ Şehir Gerillasının Lojistiği

Konvansiyonel bir lojistik, Y.Y.D.C formülüyle ifade edilir:

Y — Yiyecek

Y — Yakıt

D — Donatım

C — Cephane

Konvansiyonel lojistik, bir ordunun, yada düzenli bir silahlı gücün ikmal sorunlarıyla meşgul olur, belirli üsler ve ikmal hatlarıyla ulaşımı sağlar. Şehir gerillası ise, aksine, ordu değil, küçük silahlı gruplardır ve darmadağındır. Ne taşıtları, ne de sabit üsleri vardır. İkmal hatları güvenilirmez ve yetersizdir; herhangi bir evde kurulmuş küçük bir silah atelyesinden başka üssü yoktur.

Konvansiyonel lojistiğin amacı, şehir ve kır gerillasını ezmekle görevli kuvvetin her türlü savaş ihtiyaçlarını karşılamak iken, şehir gerillasının lojistiği, konvansiyonel

bir savaş için hiçbir şeyi bulunmayan, buna karşılık ülkedeki Amerikan egemenliğini ve diktatörlüğü yıkmaya yönelmiş hareket ve taktikleri desteklemek durumundadır.

Şehir gerillası sıfırdan başladığı için başlangıçta hiçbir şeyi yoktur ve lojistiği de M.P.C.S.P. formülü ile belirlenir:

M — Motorize olmak

P — Para

C — Cephane

S — Silah

P — Patlayıcılar

Devrimci lojistik, motorize olmayı başlıca öğelerinden biri olarak alır. Hiç şüphesiz, motorize olmak, şoförlük demektir. Bu bakımdan şehir gerillasında şoförlük, makineli tüfek kullanmak kadar önemlidir. Yoksa motor çalışmaz ve otomobil de, atıcısı olmayan bir makineli tüfek gibi, ölü hale gelir. Usta bir şoför de bir günde yaratılamaz, bunun için gerillacıların şoför eğitimi bir an önce başlatılmalıdır. Her şehir gerillacısı mükemmel bir şoför olmalıdır. Şehir gerillacısı, ihtiyacı olan taşıtları, parası yoksa gaspetmelidir.

Para, silah, cephane ve patlayıcı maddeler gibi, otomobil de, soygunla elde edilebilir. Şehir gerillası bankaları ve cephanelikleri soymalı, nerede bulursa bulsun, patlayıcı madde ve cephanelere derhal el koymalıdır. Bu operasyonlardan hiçbirisi sadece tek amaçla yapılmamalıdır. Örneğin para soygunu yapıyorsa, banka muhafızlarının silahlarını almak da ihmal edilmemelidir.

Soygun, bizim lojistik organizasyonumuzda ilk adımdır. Silahlı ve daimi hareketli yapıyı ancak bu yoldan kazanabiliriz. İkinci adım tuzak kurarak düşmanı şaşkınlığa uğratıp silah, cephane, araç ve diğer kaynaklarına elkoymak suretiyle lojistik imkanların artmasını sağlamaktır.

Silah, cephane ve patlayıcı maddeleri ele geçirdikten sonra şehir gerillasının en ciddi lojistik problemlerinden biri daha meydana çıkmaktadır. Ele geçirilen malzemeler nasıl taşınacak, nerelerde muhafaza edilecektir? Düşman her yanı göz altında tutsa, hatta yolları kesse de, bu iş mutlaka başarılmalıdır.

Şehir gerillasının bölgeyi ve eylem alanını çok iyi tanınması, bu görev için hazırlanmış usta yol göstericilerinin bulunması, ele geçen araçları ustalıkla kullanabilmesi, devrimcilerin karşılaştıkları çetin işin başarılmaları için temel unsurlardır.

■ Şehir Gerillası Tekniği

Genel anlamında teknik, insanların herhangi bir eylemi sonuca götürebilmek için kullandıkları metodların bütünüdür. Şehir gerillasının faaliyeti, gerilla savaşıyla birlikte psikolojik savaşı da içerir.

Şehir gerillası tekniğinin beş temel ögesi vardır:

1. Durumun özel karakteristikleriyle ilgili olanlar.
2. Şehir gerillasına özgü avantajlar.
3. Şehir gerillasının yürüttüğü eylemlerdeki hedeflerle ilgili olanlar.
4. Şehir gerillası için eylem tipleri ve karakteristik eylem usulleriyle ilgili olanlar.
5. Şehir gerillasının özgül aksiyon yürütme metoduyla ilgili olanlar.

■ Şehir Gerillası Tekniğinin Karakteristikleri

Şehir gerillası tekniği, aşağıdaki karakteristiklere sahiptir:

- a) Saldırgan bir tekniktir. Savunma eyleminin bizim için ölüm olduğunu bilmeliyiz. Gerek ateş gücü, gerekse diğer kaynaklar bakımından düşmandan daha zayıf

olduğumuz sürece, goriller tarafından bize yöneltilecek bir saldırıya karşı kendimizi asla savunamayız. Bu yüzden ki, şehir gerillası tekniği hiçbir zaman sürekli olmamalı, bir belli yerde çakılıp kalınmamalıdır.

b) Kuvvetlerimizi koruyabilmek için kullanılan saldırı ve ricat tekniğidir.

c) Şehir gerilla savaşının geliştirilmesini amaçlayan bir tekniktir. İşlevi, düşman kuvvetlerini yıpratmak, demoralize etmek ve safdışı bırakmaktır. Böylece kır gerillasının meydana çıkmasına ve yaşamasına imkan hazırlar, kır gerillasının devrimci savaşta kesin rol oynamasını sağlar

■ Şehir Gerillasına Özgü Avantajlar

Şehir gerillasının dinamiği, diktatörlüğün güçleriyle en şiddetli çarpışmaları yapmasında yatmaktadır. Bu çatışmalarda gorillerin üstünlüğü vardır. Şehir gerillasının gücü daha zayıftır. Ne var ki, şehir gerillası, zayıflığına rağmen, daima saldırgan durumdadır.

Diktanın zorba kuvvetleri, saldırıya cevap vermek ve şehir gerillasını yokedebilmek için karşı saldırıya geçerler. Zayıflığına ve materyal yokluğuna rağmen, şehir gerillası çıkışta kendisine özgü avantajları olması nedeniyle, bu avantajlardan yararlanarak karşı saldırıda hiçbir zaman yenik düşmez.

Çıkıştaki bu avantajlar:

1) Düşmanı daima sürprizlerle karşı karşıya bırakıp şaşkına döndürmek.

2) Üzerinde savaştığı alanı düşmandan daha iyi bilmek.

3) Baskı güçlerine göre daha büyük bir hareketliliğe ve sürate sahip olmak.

4) Düşmanınkine göre daha mükemmel istihbarat sağlamak.

5) Şehir gerillasının durumu devamlı kontrol edebilmesi, yönlendirebilmesi, bütün mensuplarına cesaret veren bir kararlılığa sahip olması; buna karşılık düşmanın daimi bir tereddüt ve şaşkınlık içinde bulunması.

■ Sürpriz

Düşmana göre daha zayıf ve silahları yetersiz olan şehir gerillası, sürprizden yararlanır. Düşmanın şehir gerillası tarafından yaratılan sürprizleri önlemesi mümkün olmadığından, şaşkınlık içinde bocalaması ve daima yenik düşmesi mukadderdir. Brezilya'da şehir savaşı patlak verdiği zaman, tecrübeler göstermiştir ki, şehir gerillası hareketinin başarısının temeli, sürprizdir.

Sürpriz teknikleri de dört ana ögeden ibarettir:

1) Biz saldıracağımız düşmanın durumunu, gerek istihbaratla, gerekse gözlemlerle çok iyi biliriz. Düşmanın ise saldırıya uğrayacağını önceden haber alması ve saldırı yapanların kimler olacağını bilmesi imkansızdır.

2) Biz saldıracağımız düşmanın gücünü biliriz, fakat düşmanın bizim gücümüzü bilmesi mümkün değildir.

3) Sürpriz saldırısında biz kuvvetlerimizi hesaplı şekilde kullanabiliriz. Düşman ise aynı şeyi yapamaz, olayların seyrine kapılır.

4) Biz saldırımızın yerini, saatini, ne kadar süreceğini ve neyi amaçladığını kesinlikle biliriz. Düşman ise ne yapacağını asla önceden bilemez.

■ Alanın Tanınması

Şehir gerillasının en iyi müttefiki eylem alanıdır, çünkü orayı avucunun içi gibi bilir. Şehir gerillası eğer alanın kendisinden yana olmasını istiyorsa, onun engellerini, yüksek ve alçak yerlerini, dönemeçleri, gizli ge-

çitlerini, metruk yerlerini, ağaçlıklarını çok iyi bilmeli; silahlı hareketlerde, kaçma, ricat, gizlenme durumlarında alandan azami faydalanmayı sağlamalıdır.

Çıkmaz sokaklar, dar geçitler, boğazlar, tamir halindeki yollar, polis kontrol noktaları, askeri bölgeler, trafiğe kapatılmış caddeler, tünel giriş ve çıkışları, düşmanın kapatabileceği yerler, köprüler, polisler tarafından kontrol edilen köşeler, trafik lambaları, işaretler... Bütün bunlar, herhangi bir hata yapmamak için adanıklı etüd edilmeli ve bilinmelidir.

Bizim başlıca problemimiz gerillanın geçtiği yerleri çok iyi tanınması, nerede ve nasıl gizlenebileceğini bilmesi, düşmanı hiç tanımadığı bir alanda şaşkına döndürebilmesidir.

Bulvarları, caddeleri, geçitleri, giriş ve çıkışları, şehir meydanlarının bütün köşelerini, patikaları; yeraltı pasajlarını, kanalları, parkları, yapım halindeki binaları iyi tanıyor, şehir gerillası diktanın kuvvetlerini perişan edebilir, hatta onları kurduğu tuzağa bile düşürebilir. Gerillacı alanı iyi tanıyor, orayı koşarak, bisikletle, otomobille, jeep yada kamyonla aşabilir, ve asla kapana kısılmaz. Az mevcutlu küçük gruplar halindeyseler, eylemden sonra, daha önce tesbit edilmiş bir yerde kolaylıkla toplanabilirler.

Şehir gerillasının çok iyi tanıdığı bir alanda, hiç görmedikleri bir kimseyi yakalamak, yakalayamayacakları bir kimseye baskı yapmak, asla ele geçiremeyecekleri bir kimseye yaklaşmak goriller için imkansızdır.

Tecrübelerimiz gösteriyor ki, ideal şehir gerillası, caddeleriyle, kenar mahalleleriyle, trafik problemleriyle çok iyi tanıdığı kendi şehrinde eylem yapan gerilladır. Dışarıdan gelen bir gerillacı hiçbir yerini tanımadığı şehirde eğer ciddi eylemlere girişmeğe kalkışırsa, çok

geçmeden yakayı ele verir. Ciddi yanlışlıklardan kaçınmak için, bir gerillacının eylem yapacağı şehri önceden çok iyi tanıması zorunludur.

■ *Hareketlilik ve Sürat*

Gorillerin eline düşmeyecek biçimde bir hareketlilik ve süratle ulaşabilmek için şehir gerillacısı:

- a) Motorize olmalıdır,
- b) Alanı iyi tanımalıdır,
- c) Düşmanın haberleşme ve ulaşım araçlarını sabote etmeli, hiç değilse işlemlerini engellemelidir.
- d) Hafif silahlı olmalıdır.

Birkaç dakika sürecek olan eylemleri kotardıktan sonraki kaçış sırasında şehir gerillacısı motorlu araçlarla mümkün olduğunca süratli hareket etmelidir.

Şehir gerillacısı yolları en küçük ayrıntısına kadar bilmeli, örneğin, çıkmaz sokaklara sapmak, trafiğin kesilmesine sebep olan tren geçiş saatlerine rastlamamak, trafik keşmekeşine dalmamak, trafik işaretleri yüzünden kapana kısıp kalmamak için çok dikkatli olmalıdır. Düşman, şehir gerillacısının hangi yollardan kaçacağını kesinlikle bilememelidir. Araziyi çok iyi tanıyan şehir gerillacısı hızla kaçarken polisin onu takip edip yakalaması imkansızdır.

Şehir gerillası, eylemlerini dikta kuvvetlerinin lojistik merkezlerinden uzakta yapmaya da bilhassa dikkat etmelidir.

Şehir gerillası, düşmanın haberleşme sistemini de aksatmak zorundadır. İlk hedef ise, en önemli haberleşme aracı olan telefondur.

Baskı güçleri, çok modern ulaşım araçlarına sahiptir; bu yüzden büyük şehirlerin en sıkışık merkezlerinden

geçerken büyük ölçüde zaman kaybeder. Bu durum, şüphesiz, düşman için büyük dezavantajdır. Ne var ki, şehir gerillası, aşağıdaki yolları izleyerek, kendisi lehine olan bu ulaşım avantajını daha da artırmalıdır:

a) Düşman arabasıyla başka bir arabayı çarpıştırarak trafiği adamakıllı çıkmaza sokmak. Ancak bu durumda, mutlaka sahte plakalı arabalar kullanılmalı, asla ipucu verilmemelidir.

2) Devrilmiş ağaç kütükleri, kayalar, çukurlar, sahte trafik işaretleriyle yolları trafiğe kapatmak.

3) Düşman arabalarının geçeceği yollara mayınlar yerleştirmek, benzin yada molotof kokteylleriyle düşman arabalarını yakmak.

4) Makineli tüfek yada başka silahlarla düşman araçlarının motorlarına yada lastiklerine ateş ederek, hareketlerini imkansız hale getirmek.

Faşist diktanın uşakları, her zamanki kendini beğenmişlikleriyle tepeden tırnağa kadar silahlanmış olarak karşımıza çıkarlar. Şehir gerillası, ağır silahlı düşman kuvvetlerine, kolayca taşınabilen hafif silahlarla karşılık vermek zorundadır. Ayrıca, düşmanın ateşine hedef olmadan kaçmasını da bilmelidir. Şehir gerillacısının görevi saldırmak ve ricat etmektir.

Eğer ağır silahlarla ve bu silahların gerektirdiği fazla miktarda cephane ile donanarak çatışmaya girmeye kalkışsak, en büyük özelliğimizi, hareketliliğimizi kaybedeceğimiz gibi, ağır bir yenilgiyi de kaçınılmaz hale getirmiş oluruz.

Eğer düşman bize süvarileriyle saldırıyorsa, altımızda motorlu araç bulunduğu sürece endişe edecek bir şey yoktur, çünkü atın motorlu araca yetişmesi mümkün değildir. Ayrıca, motorlu araçta bulunduğumuz sırada, at binmiş düşman mükemmel bir hedef teşkil eder, maki-

neli tüfek, revolver, molotof kokteyli yada elbombasıyla derhal elimine edilebilir.

Buna karşılık, düşman helikopteri, şehir gerillası için en büyük dezavantajdır. Zira at otomobile göre ne kadar yavaşsa, helikopter de otomobile göre o kadar hızlıdır. Saatte 200 kilometre hızla seyredebilen helikopterdeki polisler, topluluklara ve araçlara tepeden inme ateş açabileceği gibi, gerillacıları yakalamak üzere herhangi bir yere de kolaylıkla inebilir. Ne var ki, alçaktan uçuğu sırada, helikopterler de, gerillacıların ateşlerine mükemmel bir hedef teşkil ederler.

■ Enformasyon

Baskı kuvvetlerinin şehir gerillalarını tesbit ve imha edebilmesi ihtimali, diktatörlüğe karşı düşmanlığın artması ve bu düşmanlığın halk arasında yaygınlaşmasıyla ters orantılı olarak azalır.

Bu düşmanlığın, muhalefetin artması, baskı kuvvetlerinin kararlarını zamanında öğrenmek, buna karşılık şehir gerillasının eylemlerini daha gizli yürütebilmek bakımından çok önemlidir. Düşman, kasten yanlış bilgi verilmek suretiyle büyük kayıplara uğratılabilir.

Şehir gerillasının enformasyon kaynakları, potansiyel olarak düşmanınkine göre çok daha mükemmeldir. Goriller daima halkın gözlemi altındadır, oysa halk içinden şehir gerillasına kimlerin enformasyon sağladığını öğrenmek düşman için çoğu zaman mümkün değildir. Giritlikleri zulüm ve yaptıkları adaletsizlikler nedeniyle halkta büyük nefret uyandıran ajanların faaliyeti hakkında halktan bilgi sağlamak son derece kolaydır.

Halk desteğinin küçük bir bölümünü teşkil eden enformasyon, şehir gerillasının elinde olağanüstü bir kuvvettir. Mükemmel organize edilmiş bir istihbarat servisi

yaratmamız zorunludur. Düşmanın hareket planları, nerede bulunduğu, nereye ve nasıl hareket ettiği, bankaların kasa mevcudu, haberleşme araçları ve düşmanın gizli hareketleri mutlaka şehir gerillası tarafından öğrenilmelidir.

Şehir gerillasına doğru istihbarat gelmesi diktatörlük üzerinde önemli bir üstünlük sağlar. Unutmamalıyız ki, düşman da, bizim ne şekilde hareket edeceğimizi öğrenmek ve bu bilgiler sayesinde icabımıza bakmak için çırpınmaktadır. Bu yüzden daima ihanete uğramamız söz konusudur, düşman aramızdan bize ihanet edebilecek ödleler bulabilir, yada örgütümüzün içine ajanlarını sokabilir. Düşmanın bu taktiğine karşı şehir gerillasının tekniği, hainleri, ajanları, provokatörleri kamuoyuna ismiyle cismiyle açıklamaktır.

Zulüm, yolsuzluk ve kokuşmuşluk içinde bulunan diktatörlüğe karşı nefret gün geçtikçe artarken kitleler arasında şehir gerillasının kavgasına karşı sempati güçlendiği için, ajanlar, hainler ve diktanın uşakları derhal «halk düşmanı» durumuna düşmekte, şehir gerillasının isimlerini açıkladığı bu «halk düşmanları»na hakettikleri cezayı doğrudan doğruya halk vermektedir.

Şehir gerillası, dikta hesabına ajanlık yaptığı sabit olan kimseyi fizik olarak da tasfiye etmekten asla çekinmemelidir. Halk tarafından da tasvip edilen bu doğru yöntem, içimize sızma yada dikta hesabına casusluk yapma ihtimalini büyük ölçüde azaltacaktır.

Ajanlara ve ispiyonculara karşı mücadelede tam bir başarı sağlamak için ise, mutlaka bir karşı-haberalma yada karşı-casusluk şebekesi kurulmalıdır. Kaldı ki, enformasyon faaliyeti, sadece düşmanın hareketlerini öğrenmek yada içimize ajanlar sızmasını önlemekten ibaret de değildir, çok daha geniştir. En küçük ayrıntılara kadar bilgi sağlayacak bir haberalma faaliyeti şehir geril-

lası için son derece gereklidir. Esasen zamanla, şehir gerillasına istihbarat sağlamak, halkın günlük yaşantısının bir parçası haline gelecektir.

Halkın içinde yaşayan ve halkın bağrında eylemde bulunan şehir gerillacısı, tüm konuşmalara ve insan ilişkilerine dikkat etmeli, kendisini gizlemesini öğrenmelidir.

Halkın çalıştığı, yaşadığı yerlerde, özellikle para, iş gibi konularda, halkın politik düşünceleri hakkında, binaların, diktanın emrindeki dairelerin, büroların, hareket merkezlerinin dış ve iç yapısı hakkında sürekli bilgi toplamak mümkündür.

Eylem alanında yapılacak gözlem, soruşturma ve keşifler, en mükemmel istihbarat kaynaklarıdır. Şehir gerillacısı, devrimci temkinliliği olmadan hiçbir yere gözü kapalı dalmamalıdır. Her an başına bir şey gelebilecekmiş gibi dikkatli olmalıdır. Gözlerini ve kulaklarını açmalı, gerekli her şeyi hafızasına naksetmelidir.

Gazeteleri özel bir dikkatle okumalı, haberleri, istatistikleri, yararlı gördüğü bilgileri not etmelidir. Elde ettiği bilgileri diğer gerillacılara da duyurmalı, onlardan da bilgi almalıdır. İstihbarat konusundaki başarı, şehir gerillasına mutlak bir üstünlük sağlayacaktır.

■ Kararlılık

Şehir gerillası için sürpriz, sürat, alan bilgisi ve enformasyon da yeterli değildir. Şehir gerillacısı, her duruma hakim olabilmek ve bütün avantajlarını kullanarak en doğru kararları verebilmek durumunda olmalıdır. Herhangi bir hareket, ne kadar mükemmel planlanmış olursa olsun, eğer uygulayacak olan gerillacı kararsız, çekingen ve mütereddit ise, başarıya ulaşamaz.

Bir hareket çok başarılı başlamış olsa bile, eğer icra sırasında gerillacı duruma hakim olamıyor ve kesin

kararlar verme yeteneği gösteremiyorsa, sonuç hezimet olur. Duruma hakim olma ve kesin karar verme yeteneği yoksa, o zaman şaşkınlık ve terör eğilimi belirir, ki bu gibi kararsız tutumlar düşmanın işine yarar.

İster basit ister karışık olsun, ister kolay ister zor olsun, herhangi bir eylemin başarısı, tamamen inançlı kişilerin varlığına bağlıdır. Hemen belirtelim ki, hiçbir eylem, hiçbir hareket o kadar basit ve kolay değildir. Zira her bir eylemin başarıya ulaşması, her şeyden önce, insan unsuruna bağlıdır. Eylemde önderlik edebilecek ve yerinde kararlar verebilecek adamın seçilmesi birinci problemdir. Bu bakımdan eyleme katılacak gerilla adaylarının, hazırlık aşamasında sıkı kontrol ve denetimden geçirilmesi lazımdır. Buluşmalara geç gelenler, kişileri birbirine karıştıranlar, unutkan olanlar, bir işin en basit kısmını dahi yapamayanlar, kararsızlığı sabit olanlar, ileride topyekun başarısızlığa uğramamak için, derhal şehir gerillasından uzaklaştırılmalıdır.

Kararlı olmak, herhangi bir planı, inançla, cesaretle, sağlamlıkla uygulamaya sokabilmektir. Zamanında fedâ edilmeyen kararsız bir kişi bir gün bütün bir grubun yokolmasına sebep olabilir.

■ Şehir Gerillası Eylemlerinin Hedefleri

Brezilya'da şehir gerillasının «saldırı» esasına dayanan eylemlerinin amaçları şunlardır:

a) Brezilya diktasının ve Kuzey Amerikan egemenliğinin dayandığı Rio Sao Paulo Belo Horizonte üçgenini, ülkede bütün kudreti elinde tutan büyük sanayi-maliye ekonomi politika kültür ordu subay kompleksinin dayandığı bu üçgeni sarsmak.

b) Diktatörlüğün mahalli emniyet ve muhafaza sistemini zaafa uğratmak, devamlı saldırılarımız karşısında

diktanın güçlerini daimi savunma durumunda bırakmak, böylece düşmanı hareketsiz bir durumda kalmağa mahkum etmek, nereden, nasıl ve ne zaman geleceğini bilmediği saldırılarla düşmanın stratejik sinir merkezlerini tahrip etmek,

c) Diktanın kuvvetlerini dağıtmak için, kendi başına hareket edebilen ayrı ayrı gruplarla birçok noktadan saldırıya geçmek. Düzenli bir kuvvetle karşı çıkılıp diktaya baskı mekanizmasını ve kuvvetlerini belli noktada yoğunlaştırma fırsatı verileceğine, bütün ülke çapında mücadeleye girmesi zorunlu kılınmalıdır.

d) Rejimden hoşnut olmayan herkese, bizim gibi hareket etmeleri için, savaşıklık, kararlılık, sağlamlık, inanmışlık ve dayanıklılık örnekleri vermek zorundayız. Böyle hareket edildiğinde diktatörlük, bankaları, sanayi, silah depolarını, kışlaları, hapishaneleri, resmi binaları, radyo ve televizyon istasyonlarını, kuzey Amerika şirketlerini, gaz depolarını, petrol rafinerilerini, elçilikleri, gıda ambarlarını, limanları, hava alanlarını, hastaneleri, gemileri, uçakları, gorillerin ve rejimin diğer kişilerinin evlerini, zulüm merkezlerini ve karakollarını v.b. korumak zorunda kalacaktır.

e) İzlenmesi mümkün olmayan bitmez tükenmez eylemlere girişerek karışıklıkları sistemli şekilde artırmak, böylelikle diktayı, kırlarda baskı kuramayacak ve birliklerinin büyük kısmını şehirlerde tutmak zorunda kalacak bir duruma düşürmek,

f) Diktanın güçlerini alışık oldukları yaşamın konfor ve rahatlığını terke mecbur etmek, kendilerini sürekli alarmda ve sinirleri gergin bir halde tutmak, yada hiçbir sonuca götürmeyen yanlış izler üzerine çekmek.

g) Açık muharebeden ve kesin sonuçlu çatışmalardan kaçınmak, çok seri yapılan ve çok kısa süren yıldırım hücumlarıyla yetinmek.

h) Kır gerillasının eyleme girişmesine ve daha sonra da ulusal kurtuluşun devrimci ordusunun kurulmasına ortam hazırlayabilmesi için şehir gerillasına çok geniş bir hareket ve eylem serbestliği sağlamak.

■ Şehir Gerillasının Eylem Biçimleri

Yukarıdaki amaçlara ulaşabilmek için şehir gerillası, mümkün olduğu kadar değişik eylem biçimlerine başvurmak zorundadır. Bu eylemlerden bazıları basit, bazıları daha karmaşıktır. Yeni bir gerillacı basitten karmaşığa giden bir sırayı izlemelidir. Bir işi yüklenmeden önce o işi yerine getirmek üzere kullanacağı kişileri ve yöntemleri düşünmelidir. Teknik hazırlıkları olmayan kişilerle işbirliğine gidilmemelidir. Bu hususlar göz önüne alındıktan sonra şu eylem biçimlerine başvurulabilir.

1. Saldırı
2. Bir yerin basılması
3. Bir yerin işgali
4. Pusu kurma
5. Sokak taktikleri
6. Grev yada boykot eylemleri
7. Silah, cephane ve patlayıcı madde depolarının boşaltılması.
8. Mahkumların kurtarılması
9. İdamlar
10. Adam kaçırmalar
11. Sabotajlar
12. Terörizm
13. Silahlı propaganda
14. Sınır savaşı

■ Saldırılar

Soygun yapmak, mahkumları serbest bıraktırmak, patlayıcı madde, makineli tüfek ve diğer çeşit silah ve cephane ele geçirmek için düzenlenen silahlı hücumlar-

dır. Gece de, gündüz de yapılabilir. Gündüz saldırıları, örneğin bankaya paraya taşıyan bir posta arabası sadece gündüz saatlerinde faaliyette bulunduğu için, gerekli olabilir. Ancak gece saldırıları genellikle daha elverişlidir, zira hem sürpriz etkisi daha fazladır, hem de saldırıya katılanların teşhis edilmesi gündüz olduğu kadar kolay değildir. Şehir gerillası, kendisini, gece yada gündüz, her şart altında saldırıda bulunacakmış gibi hazırlamalıdır.

Saldırıların en isabetli hedefleri şunlardır:

- a) Kredi kurumları,
- b) Ticari ve sınai teşebbüsler, özellikle silah ve mühimmat imal eden yerler,
- c) Dikta kuvvetlerinin askeri tesisleri,
- d) Karakollar,
- e) Hapisaneler,
- f) Resmi binalar,
- g) Kitle haberleşme araçları,
- h) Kuzey Amerikalılara ait firmalar ve mülkler,
- i) Diktaya ait otomobiller, kamyonlar, zırhlı araçlar, para nakleden vasıtalar, trenler, gemiler ve uçaklar.

Kurumlara yapılan saldırıların ana niteliği, hemen hemen hepsinde aynıdır. Zira hepsinde de binalar sabit bir hedef teşkil ederler. Ancak, binalara saldırı şeklindeki gerilla eylemleri, binanın bankalara, ticarethanelere, sanayi tesislerine, karakollara, hapishanelere, radyo istasyonlarına, emperyalist firmaların depolarına ait olmasına göre, bazı değişiklikler gösterir.

Para kamyonlarına, zırhlı otomobillere, trenlere, gemilere ve uçaklara yapılan saldırılar da, hepsi hareketli hedeflere yöneltildikleri için, ana nitelik itibarıyla birbirlerine benzerler. Eylemin biçimi, bu hedeflerin hareket yada bekleyiş halinde olmalarına göre, elbette değişiklikler gösterir.

Zırhlı arabalar, mayın gibi patlayıcı maddelerden zarar görmezler. Bunlara karşı saldırılar, ancak yolları tıkamak, tuzaklar kurmak, diğer vasıtalarla çarpıştırmak, molotof kokteyli kullanmak, ağır silahlarla ateş etmek suretiyle başarıya ulaştırılabilir.

Ağır kara taşıtları, alanda bekleyen uçaklar, demir atmış gemiler de şehir gerillası tarafından ele geçirilebilir, personel yada mürettebatı kolaylıkla aldedilebilir. Uçuş halindeki uçakların rotası bir gerillacı tarafından kolaylıkla değiştirilebilir ve başka yerlere götürülebilir. Hareket halindeki gemiler ve trenler ise, silah ve cephane ele geçirmek yada düşman birliklerinin yer değiştirmesini önlemek üzere gerillacılar tarafından saldırılıp ele geçirilebilir.

■ *En Popüler Model: Banka Soygunları*

En popüler saldırı şekli, banka soygunlarıdır. Brezilya'da şehir gerillası, bankalara saldırı şeklindeki gerilla eylemleriyle başlamıştır. Bugün bu saldırı biçimi çok yaygın şekilde uygulanmakta, bir gerillacı için devrimci savaş tekniklerini öğrenmekte ilk eğitim teşkil etmektedir.

Bugün banka soyma tekniğinde birçok yenilikler yapılmıştır, ki bu yenilikler paraların gaspedilmesi, kaçış ve eyleme katılanların teşhis edilememesi bakımından birçok garantiler sağlamaktadır. Bu yenilikler arasında, takip edilmeyi önlemek için otomobillerin lastiklerine ateş etmek, banka personelini helalara ve banyolara kilitlemek, yada yere oturtmak, banka muhafızlarını hareketsiz hale getirerek silahlarına el koymak, veznedarı kasayı açmaya zorlamak, düşmana izini kaybettirmek için kıyafet değiştirmek de vardır.

Amerika'dan gelme alarm tertibatı yada elektronik araçlar, soygunun politik amaçlı olması ve şehir gerilla-

sının savaş tekniğini çok iyi bilmesi karşısında etkisiz kalmaktadır. Bu gibi koruyucu teknikler artırıldıkça, şehir gerillası da taktiklerinde değişiklikler yapmakta, ateş gücünü her geçen gün biraz daha artırmakta, soygunu tam başarıya ulaştırmak için en küçük detayı dahi hesaplamaktadır. /

Bankalara saldırılar, tipik bir elkoyma biçimidir. Ancak bu tür saldırılarda iki türlü rekabetle karşı karşıyadırlar:

- a) Mesleği haydutluk olanların rekabeti,
- b) Sağ kanat karşı - devrimcilerinin rekabeti.

Bu rekabet karışıklıklara sebep olmakta, balkın tereddüde düşmesine yolaçmaktadır. Bu karışıklığı önlemek için şehir gerillası iki yönetime başvurmak zorundadır:

1. Meslekten haydutların tekniğini kullanmaktan kaçınacaktır. Haydutlar gibi yerli yersiz şiddete başvurmayacak, bankada o sırada bulunan müşterilerin ve çalışanların şahsi paralarına ve eşyasına dokunmayacaktır.

2. Banka soygununu şehir gerillası bir propaganda aracı olarak kullanabilmelidir. Soygun yapılır yapılmaz, derhal broşür, el ilanı gibi araçlarla şehir gerillasının emperyalizmi, egemen sınıfları ve diktayı soymasının amaçları ve ilkeleri halka açık seçik anlatılmalıdır.

■ Baskınlar

Baskınlar, kenar mahallelerde, hatta şehrin merkezinde bulunan küçük birliklere, karakollara, hastanelere karşı, şehir gerillası tarafından, düşmanı rahatsız etmek, silahlara elkoymak, düşmanı cezalandırıp gözünü korkutmak, misilleme yapmak, yaralı esirleri, tutuklu bulunanları kurtarmak amacıyla yapılan hızlı saldırılardır.

Baskınlar, aynı zamanda, Kuzey Amerika firmala-

rına ait araçları tahrip etmek üzere garajlara da yapılabilir. Baskınlar uzak mahallelerde yada şehrin güzergahında yapıldığı takdirde, çok miktarda düşman kuvvetini takip için şehir dışına çıkmağa mecbur etmek suretiyle şehirde zaafa uğratmak bakımından da yararlı olabilir. Esasen ne kadar kuvvet sevk edilirse edilsin, gerillacıların yakalanması da mümkün değildir.

Diktanın emrindeki binalara, bürolara, arşivlere, baskın yapıldığı zaman gerillacılar, diktanın kepezeliklerini ortaya koyacak dokümanları ve özellikle Kuzey Amerikalılarla çevrilen kirli işleri kanıtlayan belgeleri ele geçirmeğe dikkat etmelidirler. Baskınların en etkili olanları, gece yapılanlardır.

■ *Bir Yerin İşgali*

Bir şehir gerillası grubu, bir propaganda eylemini gerçekleştirmek üzere belli bir süre bir yere hücum edebilir, orayı işgal edip içine yerleşebilir ve düşmana karşı koyabilir. Okul, fabrika yada radyo istasyonu işgalleri çok büyük yankı yarattıkları için özel önem taşırlar. Ama adam ve malzeme yitirme tehlikesi büyük olduğundan, kaçış planının çok iyi hazırlanması gereklidir. En iyisi de, propaganda amacıyla yapılan işgallerin uzun sürdürülmemesi, en seri şekilde tamamlanmasıdır.

■ *Pusular*

Pusular, sürpriz şeklinde gerçekleştirilen hücumlardır. Yanlış bir işaret vererek düşmanı pusuya düşürmek suretiyle silahları ele geçirilebilir, eğer yaşaması gerilla için tehlikeliyse düşmanın vücudu ortadan kaldırılabilir. Yolcu trenlerinin pusu kurularak durdurulması propaganda amacı güdeceği gibi, eğer trenle düşman kuvvetleri

naklediliyorsa, bu kuvvetler yok edilerek silahlarına el konulabilir.

Şehir gerillasında özel suikastçi olarak yetiştirilenler, pusu için en mükemmel savaşçılardır. Bunlar alanın özelliklerine çok iyi uyabilecekleri gibi, binaların, inşa halindeki yapıların damlarına gizlenerek pusu kurabilirler. Seçilen canlı hedefi pencerelerden yada karanlık oyuklardan ateş ederek temizleyebilirler.

Pusular, düşmanı korku ve güvensizlik içinde perişan eder, sinir kontrolü diye bir şey bırakmaz.

■ Sokak Taktikleri

Sokak taktiklerinin amacı, gerillacıların sokakta kendileriyle çarpışan düşmana kitlelerin de karşı çıkmasını sağlamaktır. 1968 yılındaki Brezilya öğrenci hareketlerinde düşmana karşı mükemmel sokak taktikleri uygulanmıştır. Caddelerde trafiği aksatacak şekilde yürüyüşler düzenlenmiş, karşılarına dikilen dikta kuvvetlerine sapan-taşlarıyla meydan okunmuştur.

Diğer sokak taktikleri: barikatlar kurmak, kaldırım-taşlarını sökerek silah olarak kullanmak, apartımanların ve işhanlarının damlarından düşmanın üzerine şişeler, tuğlalar v.b. çeşitli şeyler atmak; kaçmak için ve yeni sürpriz saldırılar düzenlemek üzere inşa halindeki yapılardan yararlanmak...

Düşmanın taktiklerine nasıl karşılık verileceğini bilmek de çok önemlidir. Miğfer takınmış, kalkan ve zırh kuşanmış kuvvetler üzerimize gelirse, derhal ikiye ayrılmalıyız. Bir grup düşmana önden, diğer grup arkadan saldırmalıdır. Bir grup saldırıya geçerken diğer grup mutlaka geri çekilmelidir. Aksi halde her iki grubun düşmana attığı taşlar, birbirlerine isabet edip kendi kendilerini kırmalarına sebep olabilir.

Düşman ağının nasıl parçalanacağını bilmek de çok önemlidir. Eğer düşman kuvvetleri kitlenin arasına girip eylemcileri tutuklamağa kalkışırsa, daha kalabalık bir şehir gerillası grubu derhal düşman grubunun çevresini sarmalı, bir yandan silahlarını alıp döverken, bir yandan da yakalanmak istenen eylemcinin kaçmasını sağlamalıdır. Şehir gerillasının bu tip eylemlerine, «Ağ içinde ağ» denilir. Eğer düşman aği bir okul binasında, bir fabrikada, yada kalabalığın bulunduğu herhangi bir yerde kurulursa, şehir gerillası tabii ki keklik gibi avlanmayacaktır. Düşman, ağını kurabilmek için, otomobillerle gelerek stratejik noktaları tutmak zorundadır. Bu bakımdan şehir gerillası, böyle bir yere girmeden önce, düşmanın daha sonradan tutması mümkün olan stratejik çıkış noktalarını tutmalı, aği parçalama yollarını ve düşman arabalarının geçmek zorunda kalacağı noktaları çok iyi saptamalıdır. Kaçış halinde geçtikleri yollara mayın döşenmeli ve düşman kuvvetler kayba uğratılmalıdır. Aği parçalamanın en kestirme çaresi, düşmanın bilmediği yollardan kaçmaktır. Eğer bir kaçış planı hazırlamak imkanı yoksa, şehir gerillası toplantı düzenlemeye yeltenmemelidir.

Sokak taktikleri yeni bir şehir gerillası tipi yaratmıştır: kitle gösterilerinde yeralan şehir gerillası... Şehir gerillasının göstericileri, saflara karışır, kitle yürüyüşlerinde yeralır, gösterilere yön verir. Şehir gerillası, göstericilere saldırmak isteyenlere ateş açar, arabalarını yakar, dikkati çekmemek için uydurma plakalı arabalar içinde yürüyüşü izleyen dikta ajanlarını, provokatörleri ele geçirir, silahlarına elkoyar, eğer halka zulmetmekle işkence yapmakla tanınmış bir kimse ise kurşuna dizer.

Şehir gerillası, gerektiğinde, gösteriye katılan gruplara kaçış yollarını da gösterir. Mayın döşer, molotof kokteylleri atar, pusu hazırlar, patlayıcı maddeleri infilak ettirir.

Şehir gerillası göstericileri, «ağ içinde ağ» taktiğini de uygulayabilmelidir. Düşman taşıtlarını çembere aldırabilmeli, silahtan tecrit edebilmelidir.

Bu gibi durumlarda suikastçiler de, stratejik noktalara gizlenerek tüfek yada makineli tüfekle, halk düşmanlarını kolaylıkla temizleyebilirler.

■ Grevler ve Boykotlar

Grev, şehir gerillası tarafından işyerlerinde düşmana zarar vermek için çalışmayı durdurmak üzere uygulanan başarılı bir eylem şeklidir. Sömürücülerin ve zalimlerin en korktuğu eylemlerden biri grev olduğu içindir ki, grev yapanlara karşı sonu hapse, işkenceye, katledilmeye kadar varan baskılar uygulanır.

Şehir gerillası, grev hareketlerini, elebaşları asla teşhis edilmeyecek ve yakalanmayacak şekilde organize etmelidir. Bir grev, ancak küçük bir grup tarafından gizlikapalı hazırlandığı takdirde tam başarıya ulaşabilir.

Grev halinde, düşmanın herhangi bir saldırısını göğüsleyebilmek için silah, cephane, molotof kokteyli, el yapısı tahrip ve saldırı araçları önceden hazırlanmış olmalıdır.

Boykotlar ise daha kısa sürelidir, ancak o da düşmana ciddi zararlar verir. Aynı alanın çeşitli kesimlerinde ayrı ayrı zamanlarda başlatılacak kısa süreli hareketler, etkili gerilla hareketleridir.

Grevlerde yada kısa süreli boykot hareketlerinde, tutuklanmış grevcilerle değiştirilmek üzere rehineler almak, özellikle düşmanın en tanınmış casuslarını tıkmak amacıyla, şehir gerillaları uygun gördükleri bir yeri de işgal edebilirler. Bu grevler, vatanseverlere uygulanan işkencelerin sorumlularını fiziki olarak tasfiye etmek amacıyla pusu kurmayı da mümkün kılar.

■ *Silah, Cephane ve Patlayıcı Madde Depolarının Boşaltılması*

Silah kaçırmaya işlemleri, öncelikle, dikta kuvvetlerinin kışlalarına, gemilere, hastanelere v.b. uygulanır. Aynı zamanda dikta kuvvetlerinde silah altında bulunan şehir gerillacıları da, devrimin hizmetine sunmak üzere, mümkün olduğu kadar çok modern silah ve cephaneyi, *en uygun zamanda* beraberinde kaçırmalıdır.

«En uygun zamanlar»dan birisi, gerillacının, arkadaşlarına karşı çarpışmak üzere görevlendirildiği zamandır; böyle bir ortamda silahları, kullandığı araba yada uçağı gerillaya teslim etmesi çok daha kolay olacaktır.

Bu yöntemin avantajı, devrimcilerin büyük bir gayret sarfetmeden, üstelik diktanın ulaşım araçlarından yararlanarak dikta kuvvetlerinden çok miktarda silah ve cephaneye ele geçirebilmesidir.

Dikta kuvvetleri kadrosunda bulunan arkadaşlar, devrimcilere yardım etmek için her an fırsat kollamalıdırlar. Eğer onlara kumanda edenler yumuşaksa, bürokratizme saplanmışlarsa, görevlerini tam anlamıyla yerine getiremiyorlarsa, bunları düzeltmek için hiçbir gayret sarfetmemeli, bu durumdan, bağlı bulundukları devrimci örgütü haberdar etmeyi unutmamalıdırlar. Bu arada, yalnız yada bir başka arkadaşıyla birlikte, mümkün olduğu kadar çok malzemeyi alarak kaçmayı planlamalıdırlar.

Eğer beraberinde silah kaçıarak firar etmeleri olanaksızsa, o zaman sabotaj yapmayı göz önünde bulundurmalıdırlar. Silah, patlayıcı madde ve cephaneye ateşe vermek, havaya uçurmak... Tüm bu davranışlar düşmanı zayıflatır, cesaretini peş paralık eder. Şehir gerillacısının, düşmanın silahına elkoymasının nedeni silah sahibi olabilmektir. Bu da çoğu kez, şiddete, hileye, tuzağa başvurularak gerçekleştirilebilir. Bir düşmanın elinde-

ki silahı almakla yetinilmemeli, kendisini yakalayana karşı kullanabileceği saklı başka bir silahı olup olmadığını anlamak üzere her zaman üzeri aranmalıdır.

Harekete geçmeye karar vermiş vatanseverlerin sayısı arttığı ölçüde bu silah ele geçirme işlemlerine gittikçe daha fazla gereksinim duyulacaktır. Genellikle, gerillacı satın aldığı veya çaldığı silahla savaşmaya başlar, sonra cesaret ve kararlılıkla hareket etmesi gerekir. Tek silahın dahi gerilla için büyük güç olduğu unutulmamalıdır...

Bankalara hücumlar sırasında, banka yetkililerinin ve veznedarların silahlarından başka, buraları korumakla görevli sivil muhafızların da silahları sistemli bir şekilde ele geçirilmelidir.

Nihayet, gorillerin karakollarına ve bu tür madde satımında ihtisaslaşmış mağazalara ve silah fabrikalarına baskınlar yapılarak patlayıcılar çalınmalıdır.

■ *Mahkumların Kurtarılması*

Bazı silahlı eylemler, zindandaki gerillacıları kurtarmaya ayrılmıştır. Her devrimci, bir gün kendisini de senelerce hapishaneye düşürecek bir tutuklanma tehlikesiyle karşılaşabilir. İçeri düştüğü için kavgası bitmiş sayılmamalıdır; hapishane deneyi bir katkı olmalı ve hapishane de de her an kavgayı sürdürmelidir.

Kaçmaya kalkışmadan önce, hapishaneyi iyi tanımalıdır. Adada, kentte veya kırdada, nerede bulunursa bulunsun, devrimcilerin zekası ve ateş gücü karşısında dayanabilecek hiçbir hapishane yoktur.

Dışarıdaki gerillacılar da, zindanları, hücreleri tanımaya çalışmalıdırlar. Çünkü bilmektedirler ki, silah arkadaşlarından birçoğu buralarda çürümeye bırakılmıştır. Mahkumların kurtuluşu, dışarıdaki ve içerideki gerillacıların çalışmasına bağlıdır.

Mahkumları kurtarabilmek için girişilecek eylemler şunlardır:

- a) İslahhanelerde, zindanlarda, mahkumlara ayrılmış adalarda, mahkum taşıyan gemilerde isyanlar çıkartmak;
- b) Mahkumların bulunduğu yerlere dıştan yapılan saldırılar;
- c) Trenlere ve mahkumları taşıyan arabalara yapılan saldırılar;
- d) Hapishanelere baskınlar;
- e) Mahkumları taşımakla görevlendirilmiş gorillere karşı pusu kurmak...

■ Öldürme

Amerikan casusları, dikta ajanları, işkence uzmanları, vatanseverlere karşı cinayet işlemekten sorumlu faşist kişiler, ispiyoncular ve provakatörler, militanları ele verenler, diktaya bilgi toplayanlar, şehir gerillasının eline düşerlerse, öldürülmelidirler.

Bu öldürmeler gizli eylemlerdir; mümkün olduğunca az sayıda gerillacı katılmalıdır bu işlemlere. Genellikle, alabildiğine gizli ve soğukkanlı çalışan, sabırlı ve kimliği meçhul suikastçiler, bu görevi üstlenebilir.

■ Adam Kaçırma

Dikta ajanı, kuzey Amerikan casusu, politik bir şahsiyet veya devrimci harekete zararlı ve tanınmış bir düşman, gizli bir yerde rehin tutulmalıdır. Kaçırılan kişi, ancak kaçırılanların ileri sürdüğü koşullar sağlandığı takdirde serbest bırakılmalıdır. Hapisteki devrimcilerin tekrar serbest bırakılması veya diktanın zindanlarında yapılan işkencelerin kaldırılması gibi.

Politik görüşleri ile değil de sanat, spor veya başka

uğraşlarla tanınmış şahsiyetlerin kaçırılması, devrimciler için elverişli bir propaganda sağlayabilir. Ancak bu kaçırma işine, çok özel durumlarda ve halkın sempatiyle karşılaşması koşulu ile girişilmelidir.

Brezilya'da oturan veya ziyarete gelen Amerikalı şahsiyetlerin kaçırılması, ülkemize yerleşmiş Birleşik Devletler emperyalizmine karşı önemli bir protesto şeklidir.

■ Sabotaj

Sabotajların amacı, yok etmektir. Çok az adam, bazen bir kişi, bu işlemleri gerçekleştirebilir. Şehir gerillası bir sabotaj işlemine girmeyi düşündüğünde, bunu önce tek başına yapar. Sonra, bu hareketin halk arasına yayılması ve halk tarafından sabotajlar yapılması safhası başlar. İyi bir sabotaj, inceleme, planlama ve hatasız bir uygulamayı gerektirir. Sabotajın en belirgin biçimleri dinamitleme, yangın çıkarma ve mayın döşemedir. Biraz kum, bir damla yakıt, kötü bir yağlama, gevşek bırakılmış bir vida, kısa devre, bir odun veya demir parçası, onarılmaz felaketlere neden olabilir.

Sabotajın amacı, aşağıda gösterilen alanlarda düşmanın can damarlarını zayıflatmak, yıpratmaktır:

- a) Ülke ekonomisinin özellikle iç ve dış ticaret şebekesi, bankacılık ve maliye sektörü;
- b) Tarım ve sanayi üretimi;
- c) Ulaşım ve haberleşme sistemi;
- d) Dikta kuvvetlerine ait tesisler;
- e) Ülkede yer alan Kuzey Amerikan şirketleri ve mülkleri.

Sanayii sabote etme işlemleri için en uygun unsurlar işçilerdir. Çünkü, çalıştıkları fabrikaları ve kullandıkları makinaları çok iyi tanırırlar.

Ulaşım araçlarına karşı girişilen hücumlarda, banli-

yö ve uzun yolculuk trenlerinde bulunan yolcuların ölümlüne sebep olmaktan sakınılmalıdır. Çünkü yolculuk edenler halktan insanlardır. Zaten herşeyden önce ortadan kaldırılacak olanlar, diktaya hizmet için kullanılan ulaşım servisleridir. Bir trenin yakıt yüklü vagonlarını raydan çıkarmak, düşmanı can noktasından vurmak demektir. Bu işlemler köprü ve demiryollarının dinamitlemesine dek uzanır. Yarattıkları zararları onarmak aylar gerektirir. Telgraf ve telefon telleri sistemli bir şekilde kesilmeli ve haberleşme merkezleri işe yaramaz duruma getirilmelidir. Yakıt stokları, cephane ihtiyatları, savaş gemisi tersaneleri, dikta kuvvetlerine ait ulaşım araçları ve kışlalar düzenli olarak sabote edilmelidir.

Kuzey Amerikan şirket ve mülklerine karşı girişilen sabotaj eylemlerinin hacmi, yerli hedeflere karşı yapılanlarınkiyle eşit, hatta ondan fazla olmalıdır.

■ Terörizm

Biz terörizmden bombalı suikastlara girişimi anlıyoruz. Bu işlemlere, patlayıcı yapımının teknik bilgisine sahip olanlar ile en soğukkanlı kişilerden başka kimse katılmamalıdır. Bazen, terörist eylemlerin içinde, insan hayatını sona erdirmeye ile Kuzey Amerikalılar'ın yerleşme yerleri veya bazı büyük tarım işletmelerinin yakılması da yer almaktadır.

Eğer gıda maddeleri stoklarının yağması planlanırsa, bundan halkın da yararlanması düşünülmeli; özellikle açlık ve hayat pahalılığının ortalığı kavurduğu yer ve zamanlarda bu gibi eylemlere girişilmelidir. Gerilla, her zaman devrimci teröre yararlı olmalıdır.

■ Silahlı Propaganda

Şehir gerillalarınca tekrar edilen eylemler, her silahlı eylem, genel olarak silahlı propaganda çalışmasını oluşturur. Bugünün kitle haberleşme araçları, devrimcilerin

ne yaptıklarını açığa kavuşturma açısından önemli propaganda araçlarıdır. Ancak bunların varlığı, militanların kendi öz gizli yayınlarını örgütlemelerini, satın alamazlarsa gaspedecekleri teksir makinelerine sahip olmalarını ikincil düzeye indirtmez, çünkü halk arasında her zaman, diktanın kötülüklerini açığa kavuşturan veya ajitasyonu artıran gizli gazete, duyuru ve bildiri dağıtmak gerekir. Bu yayının varlığı bir çok kişinin davamıza katılmasına yararlı olur.

Yaratıcı yetenekteki arkadaşlar bu bildiri ve duyuruları atmada kullanılacak sapanlar yapmalıdırlar. Banda alınmış devrimci içerikli duyuruları radyo istasyon antenlerine iletme yolları aranmalıdır. Duvarlara ve geçitlere sloganlar yazılmalıdır. Ayrıca bazı kişilere, propaganda, tehdit mektupları, bazılarına da halkı etkilemek üzere yaymaya çalışacakları, savaşımızın anlamını açıklayan mektuplar gönderilmelidir.

Hiçbir zaman tüm vatandaşlar birleştirilemeyeceği için şu slogan yaygınlaştırılabilir: «Devrimciler yararına birşey yapmak istemiyen, devrimcilere karşı da bir şey yapmasın.»

■ *Sinir Savaşı*

Sinir savaşı veya psikolojik savaş, kitle haberleşme araçları veya «fısıltı gazetesi»nin dolaylı veya doğrudan kullanılmasına dayanan bir savaş tekniğidir. Amacı diktanın moralini kırmaktır. Bu amaca, rejimin casusları arasında uydurma, çelişkili haberler yayarak, şaşkınlık, kuşku ve kararsızlık tohumları ekilerek ulaşılır. Psikolojik savaşta dikta zafiyete sürüklenir ve hatta haberleşme araçlarına sansür koyar. Bu sansür de kendisine karşı işler, çünkü onu «halk dışı» ilan eder. Bundan başka, fazlaca gayret sarfını gerektiren sürekli nezaret etme

işlemine girişmesini de zorunlu kılar ona bu savaş. Sınır savaşı araçları şunlardır:

a) Telefon yada mektupla asılsız ihbarlar yapmak; saatli bomba yerleştirildiğine, önemli bir kişinin kaçırılacağına, suikast yapılacağına dair uydurma bilgiler vererek baskı güçlerinin bir hiç için seferber olmasını, zaman kaybetmesini ve herşeyden kuşkulanmaya mecbur olmasını sağlamak;

b) Asılsız hücum planlarını polise ulaştırmak;

c) Aslı olmayan dedikodular yapmak;

d) Bazı yöneticilerin yolsuzluk, hata ve kötülüklerini istismar ederek, bizzat kendilerinin sansür ettikleri haber araçlarında bu konuda açıklamalar yapmağa zorlamak. Yabancı elçileri, Birleşmiş Milletler Örgütünü, papalık sarayını, enternasyonal insan hakları komisyonlarını, basın özgürlüğünü savunmakla görevli örgütleri, dikta cussularının işledikleri işkencelerden haberdar etmek.

■ İzlenmesi Gereken Yöntemler

Gerillacı olan bir kimse, izlenmesi gereken yöntemlere büyük önem vermek zorundadır. Haydutlar, bu noktada sık sık kendilerini başarısızlığa uğratan ciddi hatalara düşmektedirler. Bu yüzden vatanseverler, haydutların yöntemini değil de, devrimci yöntemi özenle kullanmalıdırlar. Ancak bu yöntem sayesinde, eylemini başarıya ulaştıran iyi bir gerillacı olunabilir. İzlenmesi gereken yöntemler aşağıdaki noktaların göz önüne alınması ve uygulanmasıyla saptanabilir:

— Enformasyon.

— Toplanan haberlerin birbirine uygun olup olmadığını kontrol etmek.

— Alanın keşfi.

— Gidilecek yolun tanınması ve kronometraji.

- Planlama.
- Motorize olma.
- Personel seçimi.
- Atış yeteneklerinin saptanması.
- Önerilen eylemin provası.
- Eylemin yapılması.
- Gizlenme.
- Geri çekilme.
- Mahkumların serbest bırakılması veya nakli.
- Yaralıların kaldırılması ve taşınması.
- İzlerin kaybedilmesi.

■ Yaralılara Yardım

Şehir gerillasının eylemi sırasında gerillacılardan birisi bir kaza kurbanı olabilir veya düşman tarafından yaralanabilir. Şayet «ateş grubu»nda ilk yardım bilgisi olan biri varsa, yaralıya ilk tedaviyi yapmalıdır. Şehir gerillasında ilk yardım eğitimi çok önemlidir. Mesleği doktor, tıp öğrencisi, sağlık memuru, eczacı olan gerillacılar varsa, bunlar, arkadaşlarına sunulmak üzere ilk yardım hakkında küçük bir el kitabı kaleme alabilirler.

Hangi durumda olursa olsun, yaralı bir gerillacı, çarpışma yerinde terkedilmemelidir. Ameliyat gerektiğinde tıbbi müdahalenin yapılacağı bir yer tayin edilmelidir. Örneğin bir otomobilin içine monte edilmiş seyyar bir revirden yararlanılabilir. İdeal durum, örgüte özgü bir kliniğe sahip olmaktır, ama bu öylesine pahalıdır ki, donatımı ancak gerekli malzeme çalınarak gerçekleştirilebilir. Resmi hastanelerde silahla doktorlar zorlanarak da yaralılar tedavi ettirilebilir. «Kan bankaları»ndan kan veya kan plazması satın almanız gerektiği durumlarda, hiçbir zaman yaralıların ve bunlarla uğraşan kişilerin kaldıkları yerin adresini vermemek gerekir. Bu adresler, sadece, yaralıların taşınması ve bakımı ile uğraşanlarca bilinmelidir.

Kanlanmış çamaşırlar, sargılar, mendiller, v.b...., tedavide kullanılmış ilaç ve hertürlü nesne, yaralıların bulundukları yerlerden mutlaka kaldırılmalıdır.

■ Gerillanın Güvenliği

Şehir gerillası devamlı tevkif edilme veya ortaya çıkarılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Başlıca güvenlik tedbiri; çok iyi gizlenmek ve gerekli koruma tedbirini almaktır. En aşağılık düşmanlarımız, saflarımıza sızmış casuslardır. Polise ispiyonluk yapanlara, hainlere yapıldığı gibi, ele geçirilirlerse, ölüm cezası verilmelidir. Bu sızmayı önlemenin en iyi yolu, giriş işlemlerinde gözetilecek ihtiyat ve sertliktir.

Tüm militanların birbirlerini tanımalarına ve herşeyden haberdar olmalarına olanak verilmemelidir. Kimse, görevinin tamamlanmasına ilişkin bilgilerden başkasını bilmeyecektir. Yürüttüğümüz savaş katıdır, sınıf kavgasıdır ve uzlaşmaz çelişme halindeki sınıfların çatıştığı bir ortamda, bu, bir ölüm kalım sorunudur.

Uyanık olmama yüzünden, gerillacı, adresini veya aynı gizlilikte herhangi bir işareti düşman sınıftan birine kaptırma ihtiyatsızlığında bulunabilir. Bu affedilir şey değildir. Gazete sayfalarına düşülen kenar notlar, unutulmuş dokümanlar, kartvizitler, mektup ve biletler, polisin gözden kaçırmayacağı belirtilerdir. Adres karnesi, üzerinde telefon numarası, isim, biyografik notlar, harita ve plan bulunan kağıtlar yokedilmelidir. Buluşma yerleri bellette tutulmalıdır. Bu ilkelere uymayan gerillacı, fark eden ilk arkadaş tarafından uyarılmalıdır. Şayet hatada ınat ediyorsa, onunla çalışılmamalıdır. Alınacak güvenlik tedbirleri, düşmanın davranışlarına göre değişebilir. Elbette bu, iyi bilgi toplanması, enformasyon servisinin normal çalışması halinde söz konusudur. Gazeteleri, özellikle polis haberlerini dikkatli okumak yararlı olur.

Tutuklanma durumunda, gerillacı, örgüte zararı olabilecek, başka arkadaşların tutuklanmasına veya silah ve cephane depolarının bulunmasına sebep olabilecek hiçbir ipucu vermemelidir.

■ *Şehir Gerillacısının Yedi Hatası*

Şehir gerillacısı, güvenlik ilkelerini yerine getirse de yine bazı hataları olabilir. Mükemmel, kusursuz gerillacı yoktur; bu hatalar dizisini aza indirmeye zorlanmalıdır. Savaşacağımız yedi hata görüyoruz:

1. *Tecrübesizlik.* Düşmanı aptal yerine koyma, yeteneklerini küçümseme, yapılacakları basit bulma ve buna bağlı olarak feci sonuçlar doğuracak izler bırakma. Aynı tecrübesizlik gerillayı düşmanlarını olduğundan büyük görmeğe de götürebilir, kendine güvenini, kararlılığını, cesaretini yitirebilir, yılgınlığa uğrayabilir.

2. *Boşboğazlık.* Yaptığı silahlı eylemleri dört bir tarafa yaymak.

3. *Şehir savaşının büyütülmesi.* Şehirlerde gerilla eylemlerinin başarısından sarhoşluğa kapılanlar, kır gerillasının eyleme geçmesini pek düşünmeme gafletine düşerler. Şehir gerillasını nihai güç olarak ele alır, ve tüm örgüt gücünün burada yoğunlaşması gerektiğinde karar kılarlar. Şehir, ancak kır gerillası başladığında bertaraf edebileceğimiz baskı çemberine ilk darbeleri vurmak bakımından elverişlidir. Kır gerillası ortaya çıkmadıkça, düşman, her zaman bize ağır darbeler indirebilir.

4. Mevcut olan lojistik enfastrüktür (yol, köprü, v.b.) dikkate almadan ölçsüz eylemlere girişmek.

5. Sabırsızlık, sinirlenme ve büyük kayıplara sebep olabilecek *aşırı acelecilik.*

6. Özellikle düşmanın en saldırgan ve hırslı olduğu anda gereksiz yere düşmanın üzerine gitmek.

7. Planlama yapmadan *hazırlıksız eyleme girişme.*

Şehir gerillası, desteğini elde etme amacıyla, eylemini, her zaman halkın çıkarları doğrultusunda sürdürecektir. Diktanın her yolsuzluğunun görüldüğü yerde, şehir gerillası buna karşı savaştığını göstermelidir. Hükümetin en büyük gereksinimlerinden birisi de, çok yüksek vergi toplayabilmektir. Bu durumda gerilla, hemen diktanın maliye sistemine saldırarak, devrimci şiddetin tüm ağırlığı ile işleyişini baltalayacaktır. Yüksek fiyat artışlarının sorumluları olan rejimin kuruluşlarına ve yetkililerine, Brezilyalı ve yabancı zengin tüccarlara, büyük mülk sahiplerine, hayat pahalılığı, düşük ücretler ve fahiş kiralar sayesinde astronomik kârlar elde eden herkese saldırılmalıdır.

Gerillanın halkın yararına işe karışmada gösterdiği inatçılık onun desteğini elde etmenin en iyi biçimidir. Vatandaşların oldukça büyük bir bölümü eylemi ciddiye aldığı andan itibaren, zafer garantilenmiştir. Dikta baskıyı artırmaktan başka bir şey yapamıyacaktır. Bu da vatandaşların hayatını daha da dayanılmaz hale sokacaktır. Bozulan fokolar, gorillerin ısrarlı baskınları, tutuklanan suçsuzlar, kapatılan haberleşme yolları... Dikta terörü tahtına kurulacak, siyasi caniler çoğalacaktır; bunun sonucu, kitlesel siyasi baskı olacaktır. Halk, zorlukları yenmek için, muhaliflerinin fiziki tasfiyesinden başka yolu olmayan dikta ile işbirliğine girmeyi reddedecektir. Ülkenin siyasi düzeyi yerini askeri bir düzene bırakacaktır ve «goriller», halkın cezasını çektiği tüm şiddetin, hataların ve eziyetlerin tek sorumlusu olacaklardır. Devrimci savaşın gelişiminin getirdiği sonucun farkına vardıklarında goriller çok geç kalmış olacak, uçuruma yuvarlanmaktan kurtulamayacaklardır. Egemen sınıfların soyundan gelme uyutucular, sağ oportünistler, pasifistler, kitleleri yanılt-

mak ve devrimin patlamasını geciktirmek üzere gorilleri, demokrasiyi tekrar kurmaları, meclisi yeniden toplamaları v.b. için iknaya çalışacaklardır. Bundan böyle halkın gözünde seçimler soytarılıktan başka birşey olmayacaktır. Ve işte bu soytarılığa karşı, şehir gerillası şiddet ve saldırısını iki katına çıkararak, savaşmalıdır. Bu şekilde hareket edilerek kongrenin tekrar açılması, diktanın ağzına layık kukla partilerin, icazetli muhalefetin yeniden örgütlenmesi engellenecektir.

İşte böylelikle gerillalar kitlelerin desteğini kazancaklar, diktayı devirecekler ve Kuzey Amerikan egemenliğini sarsacaklardır. Şehirlerde başkaldırının başladığı andan itibaren, hazırlığı şehir savaşına bağlı kır gerillasının harekete girişmesinc çalışılacaktır.

■ Şehir Gerillası: Gerillacı Yetiştirme Okulu

Devrim, insan, silah ve parayı gerektiren toplumsal bir oaydır. Bu dayanaklar ülkede mevcuttur; ele geçirmek için elemanlara sahip olmak yeterlidir. Bu elemanlar kendilerine düşen iki belli başlı devrimci niteliği edinmelidirler:

- Kuvvetli bir politik bilinç;
- İyi bir teknik hazırlık.

Bunlar, diktaya ve Birleşik Devletler'e düşman olanların büyük kesiminden sağlanılabilir. Aşağı yukarı hergün, şehir gerillasına katılmaya gönüllü olanlar çıkmaktadır. Bu olgu da, ne kadar devrimci imha edilirse edilsin, diğerlerinin küllerinden bir yenisinin doğduğunu gösterir. Şehir gerillası düzeyinde olduğu kadar, kır gerillası düzeyinde de en iyi eğitilmiş, tecrübeli kişiler, devrimci savaşın omurgasını ve yakın bir gelecekteki ulusal kurtuluş ordusunun temelini oluştururlar. Ağır bir siyasal mekanizması, bürokratları, oportünistleri, lafazanları ve tasdikçi

beyleri olmayan bu ana çekirdek, devrimci eylemlere katılmada tereddüt etmez. O, çelik disiplin, uzun süreli taktik ve stratejik bir görüş ve Brezilya gerçeğinin somut koşullarına uygulanan marksist teori, leninizm ve de castro-guevarizm ile silahlanmıştır.

Bu gruptan, devrimin zaferinden sonra, yeni Brezilya toplumunu kurma görevini yüklenecek, siyasi - askeri bilinç bütünlüğüne sahip erkek ve kadınlar çıkacaktır. Bu erkek ve kadınlar, işçilerin, öğrencilerin, aydınların, devrimci dinadamlarının, iş bulma gereksinmesiyle şehir- lere akan ve siyasi bilince sahip kılındıktan sonra köylü- leri silahlandırmak üzere tekrar köylere dönecek olan köylülerin arasına katılacaklardır. Ve ancak şehir geril- lasından bu çeşit silahlı grupların nüvesi oluşacaktır.

İşçiler, şehirlerin sanayi kesimini çok iyi tanırlar. Şehir gerillası için işçiler en mükemmel militanlardır. Si- lah yaparak, sabotajlar hazırlayarak, dinamit sağlayarak, elde silah eylemlere bizzat katılarak grevler, boykotlar, gösteriler düzenleyerek işçiler şehir gerillasında yer alı- lar.

Topraktan gelen köylüler zekidirler ve ezilenler kit- lesiyle şaşırtıcı bir biçimde ilişkiye geçebilirler. Kırlarda- ki savaş için gerekli destek noktalarını düzenler, sığınak- ları, silah ve cephaneyi sağlarlar, baklagiller başta olmak üzere yiyecek ihtiyatlarını ayırır, gerillaları besleyecek hayvan sürülerini yetiştirir, yol gösterici bulur ve haber alma servislerini örgütlerler.

Kesin kararlı öğrenciler, pasifist ve oportünist tabu- ları yerle bir eder, kısa zamanda siyasal, teknik ve askeri bir bütünlüğe sahip olurlar. İleride uğraşacakları büyük bir iş olmadığı için, okudukları okullarından bir kez atıl- dıklarında kendilerini baştan sona devrime adayabilirler.

Aydınlar, keyfilige, toplumsal adaletsizliğe ve dik- tanın insanlık dışılığına karşı savaşta temel bir rol oy-

narlar. Büyük bir etkinlik ve haberleşme olanağına sahip olduklarından, devrimci alevi yaşatırlar. Aydın ve sanatçıların şehir gerillasına katılmaları Brezilya devriminin en önemli kazançlarından biridir.

Çeşitli mezhepteki dinadamlarının davaya bağlanması, halk ile, ve özellikle ülkenin işçi, köylü ve kadınları ile ilişkiye geçme konusunda önemlidir. Şehir gerillasına girmiş hemşehrilerimizden bazıları, özellikle banka ve kışlalara ve de hapishanelere yapılan hücumlar süresince müthiş bir savaşçılık ve dayanıklılık örneği verdiler.

Şehir gerillası, mükemmel bir gerillacı yetiştirme okuludur. Şöför, haberci, suikastçi, soruşturmacı, propagandist veya sabotajcı olsun, kadın veya erkek olsun, gerillacılar aynı tehlikelere karşı beraber savaşır, beraber acı çekerler ve göğüs gererler.

CARLOS MARIGHELLA

Haziran, 1969

Sunuş	5
1. Yaratıcı ve Devrimci Marighella (J. Camara Ferrelra)	7
2. Marighella'nın Biyografisi	15
3. Devrimci Savaş Stratejisi Üzerine (Conrad Detrez)	30
☐ Eski Bir Devrimci Gelenek ...	31
☐ Kastrizm'in Derinleştirilmesi İçin	39
4. Brezilya Komünist Partisi Yürütme Kuruluna Mektup (Carlos Marighella)	48
5. Fidel Castro'ya Mektup (Carlos Marighella)	58
6. «Devrimci Savaş» Üzerine Görüşme (Conrad Detrez)	61
7. Devrimci Örgütün Kurulmasında Devrimci Hareketin İşlevi (Carlos Marighella)	73
☐ İlk Devrimci Eylemler	73
☐ Devrimci Savaş ve Ulusal Örgüt Haline Dönüşmemiz	74
☐ İlk Devrimci Eylemlerin Sonuçlarının Özeti ...	75

☐ Büyümemize ve Devrimci Gerillanın Gelişimine Uygun Ortam	76
☐ Devrimci Örgütlerin Genişleme Süreci Denemelerinin Tahlili	76
☐ Bize Yöneltilen Eleştiri ve İtirazlar	77
☐ Stratejik Planımız	78
☐ Örgütümüzün Stratejik İlkeleri ...	79
☐ Kitle Çalışması ve Halk İle İlişkiler	81
☐ Örgütümüzün Devrimci Niteliği ...	82
☐ Devrimci Hareket ve Birleşik Cephe	82
☐ Brezilya Devrimci Eyleminin sorunları	83

8. Rahiplerin Devrime Katılışları Üzerine İkillem (Conrad Detrez) 86

9. Şehir Gerillası El-Kitabı (Carlos Marighella) 88

☐ Şehir Gerillacısının tanımı	89
☐ Şehir Gerillacısının Kişisel Nitelikleri	91
☐ Şehir Gerillacısı Nasıl Yaşar ve Nasıl Dayanır	93
☐ Şehir Gerillacısının Teknik hazırlığı	96
☐ Şehir Gerillasının Silahları	97
☐ Şehir Gerillasının Varoluş Nedeni: Atış	100
☐ «Ateş Grupları»	102
☐ Şehir Gerillasının Lojistiği	103
☐ Şehir Gerillası Tekniği	105
☐ Şehir Gerillası Tekniğinin Karakteristikleri	105
☐ Şehir Gerillasına Özgü Avantajlar	106
☐ Sürpriz ...	107
☐ Alanın Tanınması	107
☐ Hareketlilik ve Sürat	109
☐ Enformasyon	111
☐ Kararlılık	113
☐ Şehir Gerillası Eylemlerinin Hedefleri	114
☐ Şehir Gerillasının Eylem Biçimleri	115
☐ Saldırıları	116
☐ En Popüler Model: Banka Soygunları	118
☐ Baskınlar ...	119
☐ Bir Yerin İşgali	120
☐ Pusular ...	120
☐ Sokak Taktikleri ...	121
☐ Grevler ve Boykotlar	123
☐ Silah, Cephane ve Patlayıcı Madde Depolarının Boşaltılması	124
☐ Mahkumların Kurtarılması	125
☐ Öldürme	126
☐ Adam Kaçırma	126
☐ Sabotaj	127
☐ Terörizm	128

☐ Silahlı Propaganda	128
☐ Sınır Savaşı	129
☐ İzlenmesi Gereken Yöntemler	130
☐ Yaralılara Yardım	131
☐ Gerillanın Güvenliği	132
☐ Şehir Gerillasının Yedi Hatası	133
☐ Halkın Desteği	134
☐ Şehir Gerillası: Gerillacı Yetiştirme Okulu	135

Latin Amerika son birkaç yıldan beri vepveni bir devrimci kasırganın şiddetiyle sarsılmaktadır: Şehir Gerillası... Ünlü gerillacı Ernesto Che Guevara'nın Bolivya'da alçakça öldürülmesinden kısa bir süre sonra gerillayı dağdan şehire indiren ve gerilla savaşında yeni bir çığır açan devrimci, Brezilya'lı Carlos Marighella olmuştur. Brezilya'da "Şehir gerillası"nı başlattıktan sonra mücadelesini kırsal bölgelere de yaymak üzere bulunduğu bir sırada pusuya düşürülerek öldürülen ünlü devrimci, geride, devrim anlayışını açıklayan bazı yazı ve mesajlarla, Latin Amerika gerillacılarına bir vasiyetname niteliğindeki ünlü "Şehir Gerillası El-Kitabı"nı bırakmıştır. Marighella'nın kitabı Fransa'da yayınlanır yayınlanmaz dağıtımı hükümet tarafından engellenmiş, bunun üzerine Fransa'nın ünlü 22 yayınevi bu kararı "İnsan haklarına aykırı" saydıkları için sorumluluğu ortaklaşa üstlenerek kitabı yeniden basmışlardır. Bugüne dek Guevara, Alberto Bayo, Douglas Bravo, Zapata, Carmichael ve Nayif Havatme gibi ünlü gerillacıların eserlerini Türkiye okurlarına tanıtmış bulunan ANT YAYINLARI, "şehir gerillası"nın başlatıcısı Carlos Marighella'nın eserini de yayımlayarak dünya devrimci pratiğinin öğrenilmesi bakımından yeni bir hizmette bulunmaktadır.